

ՅԻՇԵՑԷՔ ՏԵՕՔՍԵՃԵԱՆՆ ՈՒ ՄԻՍԱՔԵԱՆԸ ...

Յունիս 6-ին Գալիֆորնիոյ տարածքի տեղի պիտի ունենան տարբեր պաշտօններու համար նախնական ընտրութիւններ, որոշելու համար տարբեր կուսակցութիւններու թեկնածուները՝ յառաջիկայ Նոյեմբերին կայանալիք ընդհանուր ընտրութիւններուն համար:

Նահանգային Խորհրդարանի 43-րդ ընտրաշրջանէն մերս, որ կ'ընդգրկէ Կլեմտէի, Պրայմֆի եւ Նորթ Հոլիվուտի հայաշատ շրջանները, Դեմոկրատ կուսակցութեան թեկնածուն դառնալու համար իրար դէմ կը մրցին Ֆրէնկ Գիմբերօ եւ Փոլ Գրիգորեան:

Գիմբերոյի թեկնածութիւնը կը պաշտպանէ Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան հովանիին տակ գործող Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը եւ նաեւ բազմաթիւ անհատ հայեր, որոնք վարկ եւ հեղինակութիւն կը վայելեն մեր համայնքէն մերս: Իսկ, Փոլ Գրիգորեանին կը գորակցի Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբը:

Վերջին օրերուն դաշնակցական գրիչներ եւ իսուսակներ դժբախտաբար սկսած են դարձնել հանդէս գալ բաւական լկտի ոնով, Գիմբերոյին գորակցող հայերու հասցէին կատարելով գոեհիկ յայտարարութիւններ՝ գանձն մեղադրելով մոյնիսկ որպէս «թուրքեր» ոչ հայ թեկնածուին պաշտպանելուն համար:

Մենք կը գորակցինք Գիմբերոյի թեկնածութեան գլխաւորաբար այն պատճառաւ, որ ան երկար տարիներ գործակցած է մեզի հետ, պաշտպանած է հայ համայնքի իրաւունքները եւ օգտակար հանդիսացած է շրջանի բնակչութեան: Գրիգորեան յարաբարար ընդ է բաղաբալան ասպարէզէն մերս եւ նուազ ծանօթ՝ մեր համայնքին: Այս ըսելով հանդերձ, անոր յաջողութիւնը մեզ անհանգիստ պիտի չընէ եւ որպէս հայեր մենք կը կրնանք միայն ուրախանալ բաղաբալան մեծ ասպարէզ իր մուտքով եւ պատրաստ ենք գործակցելու իր հետ: Այս բոլորը նաեւ յայտնած ենք Պր. Գրիգորեանին:

Մեզի համար զարմանալի կը մնայ դաշնակցական անհատներու այս ջղագրքի վիճակը՝ ընտրութիւններու նախօրեակին: Ամերիկայի մէջ բուռն պիտի չեն մտաւոր ոչ Հայաստանի ոչ ալ Պուրն Համալսարանի ընտրութիւններուն: Հոս ժողովուրդի ձայնէն է որ կը վնտէ արդիւնները: Հնչակեան Կուսակցութիւնը յանախ կը գորակցի այս կամ այն թեկնածուին: Երբեմն մեր պաշտպանած անձի կը յաջողին իսկ երբեմն ոչ, ու մենք շատ հանգիստ կը մտնենք այս բոլորին: Նոյն մտնեմք մը պարտաւոր ենք ցոյց տալ նաեւ մեր հակառակորդները, առանց անցնելու պատշաճութեան սահմանները:

Հոս յիշեցնենք բոլորին, որ 1982 Գալիֆորնիոյ կառավարիչի ընտ-

ՆԱԽԱԳԱՐ ԺԱՔ ԾԻՐԱԿ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԸՆԴՅՈՎ ՅԱՌԱՋՆԹԱՅ Կ'ԱԿՆԿԱԼԵՆ

Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրակ Երեքշաբթի, Մայիս 30-ին էլիզէի պալատէն ներս ընդունելով Ատրպէյճանի առաջնորդ Իլհամ Ալիեւին, յայտնած է, որ անհրաժեշտ է կարելի եղածին չափ արագ լուծել Ղարաբաղի հակամարտութիւնը:

« Խաղաղ կարգաւորման գործընթացը այլընտրանք չունի, եւ խաղաղութիւնը անհրաժեշտ է Ատրպէյճանին, Հայաստանին եւ ամբողջ տարածաշրջանին », - ըսած է Ժաք Շիրակ: Ան վերահաստատած է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներու վերջերս կատարած միատեղ յայտարարութիւնը, որու համաձայն՝ « ժամանակն է, որ կողմերը համաձայնութեան գտն հակամարտութեան կարգաւորման հիմնական սկզբունքներու շուրջ »:

Ժաք Շիրակ եւ Իլհամ Ալիեւ կարծիքներ փոխանակած են նաեւ տարածաշրջանէն ներս՝ մասնաւոր-

Մինսկի խումբի միջնորդները Երեւանի մէջ կը ներկայացնեն իրենց յայտարարութիւնը

րաբար, Իրանի մէջ տիրող կացութեան շուրջ:

Իլհամ Ալիեւը, Փարիզի մէջ կը մասնակցէր ՆԱԹՕ-ի խորհրդարանական վեհաժողովի նստաշրջանին:

Անցեալ շաբթուայ ընթացքին ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահող երկիրներու բարձրաստիճան ներկայացուցիչները Երեւանի մէջ հանդիպելէ ետք Ռոբերթ Քոչարեանի եւ արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի հետ յաջ-

ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ԴԱՐՁԱԼ ՎՏԱՐՈՒԵՑԱԻ ԻՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԵՆ

Երեքշաբթի, Մայիս 30-ի առաւօտեան ժամը 10:00-ի Դատական Ակտերի Հարկադիր Կատարման (ԴԱՀԿ) ծառայութեան մօտ 10-15 ոստիկաններ ներխուժած են « Ժառանգութիւն » կուսակցութեան գրասենեակ եւ առանց համապատասխան փաստաթուղթ ներկայացնելու կուսակցութեան նախագահ Րաֆֆի Յովհաննիսեանին եւ այլ անդամներուն ստիպած են ազատել շուրջ 12 տարի օգտագործած տարածքը:

Րաֆֆի Յովհաննիսեանի անուան թատրոնի շէնքին մէջ: Ան օր մը առաջ մերժած էր ԴԱՀԿ-ի անօրինական պահանջը կատարել, սակայն, Երեքշաբթի օր, ԴԱՀԿ-ի կենտրոնական բաժնի պետ Վահրամ Ենոքեան բանակցած է Րաֆֆի Յովհաննիսեանի հետ: Բանակցութիւնները տեւած են շուրջ 2 ժամ, որու հիման վրայ կազմուած է արձանագրութիւն:

Րաֆֆի Յովհաննիսեան դուրս կը հանուի իր կուսակցութեան գրասենեակէն

Րաֆֆի Յովհաննիսեան արձանագրութեան մէջ մասնաւորապէս շեշտած է, որ իրեն ու իր կողմնակիցներուն՝ ճնշմամբ ու իր կամքին հակառակ դուրս կը հանեն գրասենեակէն:

Րաֆֆի Յովհաննիսեան լրագրողներուն յայտնեց, որ հերթական

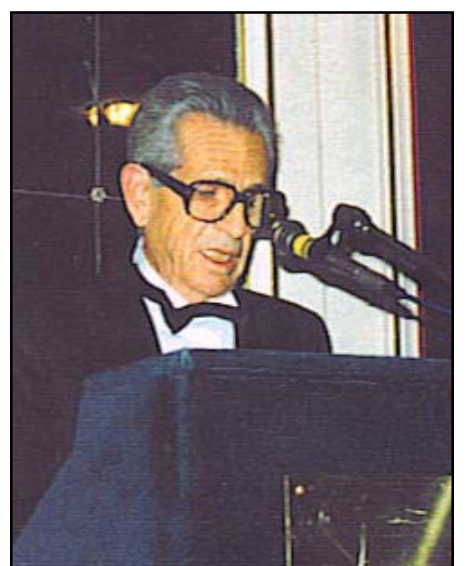
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՈՆԿՐԵՍԱԿԱՆՆԵՐԸ Կ'ՈՒԶԵՆ ԻՄԱՆԱԼ ԴԵՍՊՈՒՆ ԳՈՆ ԷՎԸՆԶԻ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌԸ

Նորանշանակ դեսպան Ռիչըրտ Հոգլընտ

Ամերիկեան Գոնկրէսի Ներկայացուցիչներու Տան 60 անդամներու ստորագրութեամբ նամակ մը յղուած է պետական քարտուղար Քոնդոլիզա Ռայսին՝ պարզելու համար, թէ ի՞նչու պաշտօնանկ եղած է Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ջոն Էլլընդ, որ

ՈՉ ԵՄ Է ՀԱՅԿԱՇԵՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ

Հայկաշէն Ուզունեան

Թէքէեան Մշակութային Միութեան հիմնադիր անդամներէն Հայկաշէն Ուզունեան ոչ եւս է: Ան իր մահկանացուն կնքած է Երեքշաբթի, Մայիս 26, 2006ին, Կիպրոսի իր բնակարանին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Ան ծնած է Ատանա, 1920ին: Իր երկրորդական ուսումը ստացած է Կիպրոսի Մելգոնեան Կրթական հաստատութեան մէջ եւ ապա շրջանաւարտ եղած է Պէլլուրթի Ֆրանսական համալսարանէն, վկայուելով ճար-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐՆԱԽԱԲԸ ՇՈԿԻ ՄԷՋ Է

ՀՀ նախագահի ազգային անվտանգության հարցերի խորհրդական Գառնիկ Իսազուլեանի յայտարարությունները, թե՛ Ռոբերտ Քոչարեանը չի պատրաստում առաջադրու... Երրորդ անգամ եւ վարչապետի աթոռը գբաղեցնելու ծրագիր էլ չունի, կարելի է համարել Հայաստանի իշխանական վերնախաւի երկրորդ նշանակալից իրադարձութիւնը Արթուր Բաղդասարեանի հրաժարականից ցետոյ:

Հրատապ է դառնում հարցը, թէ ի՞նչ է տեղի ունենում Հայաստանի իշխանութեան հետ: Եւ այդ հարցը պարզապէ՛ս եթէ ուշադիր հետեւենք այն տեղեկատուական պսիխոզին, որը ուղեկցում է իշխանութեան շարքերում տեղի ունեցող գործընթացին: Չէ որ նոյնիսկ անզէն աչքով կարելի է նկատել, որ իշխանութեան թէ՛ ազդեցիկ գործընթացները, թէ՛ նրանց սպասարկող ԱՄՆ-ները, թէ՛ քաղաքագետները՝ իտալոս փողահարում են՝ Հայաստանում ոչինչ չի փոխուել եւ չի էլ կարող փոխուել: Բայց քանի որ երկրի քաղաքական կեանքում փոփոխութիւնները տեղի են ունենում օրաուօր, աւելի ու աւելի յաճախ է հաւատաւոր, որ տեղի ունեցող ամէն ինչ իշխանութեան ազդեցիկ գործընթացների ձեռքի գործն է:

Հայաստանում արդէն յիմար մարդիկ չկան: Եթէ այդքան շատ է յայտարարում «յաւերժական հանդարտութեան» մասին, ուրեմն հանդարտութիւնը իսխոտու է: Իսկ մնացեալ ամէն ինչ ընդամէնը ժամանակը կանգնեցնելու եւ իրերի վիճակը պահելու փորձ են: Քանի որ իրերի նման դրուութիւնը առնչուում է բոլոր քաղաքացիների շահին, սպա հետաքրքիր կը լինէր հասկանալ, ինչու՞ են այդ բոլոր փորձերը պիտոյով յիշեցնում, եւ ինչ ձեւով է իշխանութիւնը փորձում պահպանել երբեք կարգը:

Այդ իմաստով, ստիպուած ենք ընդունել, որ Հայաստանում իշխանութեան ճամբարի փաստացի փլուզումը պէտք է ունենայ ծանրակշիռ պատճառ: Եւ գլխաւոր պատճառը, մեր կարծիքով, իշխանութեան ազդեցիկ գործընթացների եւ իշխանական ճամբարի հիմնական անդամների քաղաքական ընդունակութիւնների անհամապատասխանութիւնն է քաղաքական փոխուած պայմաններին: Իշխանութիւնը չգիտէ, ինչպէս պահել իրեն: Փաստացի, իշխանութիւնը պահելու միակ մեխանիզմ է դարձել շանտաժն ու առեւտուրը: Իշխանութիւնը չունի հասարակութեանն ասելու եւ առաջադրելու այլ բան: Այսինքն, կտրուկ պակասել է ներկայիս վերնախաւի քաղաքական միջոցների գործիքակազմը: Դա մէկ:

Բայց տեսնելի է եւս մէկ ծանրակշիռ պատճառ՝ որոշ քաղաքական ուժեր սկսում են գինուել աւելի արդիւնաւէտ քաղաքական տեխնոլոգիաներով, որոնց ազդեցութիւնը քաղաքական համակարգի վրայ, սկսում է իսխոտել Հայաստանում հիմնուած կարգը: Փաստացի, այսօր արդէն կարելի է հաւատաւոր, որ իշխանութեան բոլոր օղակները շոկի մէջ են, իրականութեան առաջ անգորութեան զգացման հետեւանքով: Այդ շոկային վիճակը արդէն դրսևերուում է հրապարակալին ելոյթներում եւ մամուլի գնահատականներում:

Բաւական զարմանահրաշ է գործող կարգի ապոլոգետիկան: Այսպէս, դրա գլխաւոր ապոլոգէտ Հմայեակ Յովհաննիսեանը չի յոգնում

պնդել, որ կարգը չի կարող փոխուել, քանզի այնքան է անբարոյական եւ կոռուպացուած, որ ոչինչ չի կարող դա փոխել: Համապատասխանաբար, առաջարկուում է համակերպուել դրա հետ եւ լեզուայցնել զոյուութիւն ունեցող իրավիճակը: Ընդ որում, Հմայեակը ոչ մի կերպ չի համոզում, թէ ինչու՞ այդքան շատ սկսեց խօսել յատկապէս այժմ, երբ, ըստ իրեն, ոչինչ չի կարող իսխոտել իշխանութեան հանգիստը:

Հայաստանում արդէն յիմար մարդիկ չկան: Եթէ այդքան շատ է յայտարարում «յաւերժական հանդարտութեան» մասին, ուրեմն հանդարտութիւնը իսխոտու է

Այսինքն, իշխանութիւնը համաձայն է նոյնիսկ ինքն իրեն անուանել յանցաւոր եւ շարագործ, միայն թէ ոչ ոք չկարծի, թէ նա ընդունակ չէ պահել իրեն: Փաստացի, թերթերին եւ «քաղաքագետներին» վճարում են, միայն թէ նրանք հասարակութեանը ներշնչեն (եւ ինչն աւելի կարեւոր է, իշխանութեան ճամբարի անդամներին էլ), որ իշխանութեան դէմ իսող չկայ եւ պէտք է համակերպուել դրա հետ:

Տեղի է ունենում հետաքրքիր էֆեկտ: Խոնձապահար իշխանութիւնը սկսում է ինքն իրեն դիմակազերծել, խորապէս հաւատալով այդ տեխնոլոգիայի արդիւնաւէտութեանը: Շատերը սկսում են լրջօրէն հաւատալ, որ միայն բացառապատ յանցագործութիւններով է հնարաւոր պահել իշխանութիւնը: Իսկ դա նշանակում է, որ Հայաստանում մտտեղում է լուրջ դետրոնկցիաների ժամանակը: Կը գործի բնական էֆեկտը՝ իշխանութեան ճամբարի անդամները իրենք իրենց վրայ կը զգան ահաբեկութեան պտուղները: Դա արդէն զգացին գործարար պատգամաւորները: Իրենց մանդատները «տանիքի» կարգավիճակից արագ վերածուեցին ստրկացման մեխանիզմի այն անձանց ձեռքին, ովքեր ժամանակին բաժանել էին այդ մանդատները: Յետոյ դա կը զգայ ընտրակեղծարարների կորպուսը: Եւ վերջինը կը լինեն իրաւապահ մարմինները, որոնց համբերութեան բաժակի մակարդակն արդեն այժմ բաւական բարձր է:

Այնպէս որ, ամէն ինչ նոր քաղաքական բեւեռի ձեռքին է, որը պատրաստ կը լինի Հայաստանում վերցնել իշխանութիւնը: Ներկայ իշխանութեան ռեսուրս սպառուել է: Այն ընդամէնը փորձում է կանգնեցնել ժամանակը, ինչպէս դա սովորաբար անում են «փրկուողներից կախուողները»: Թերեւս, դա հասկացել է նախագահ Քոչարեանը, հասկացնելով բոլորին, որ ինքն իր համար աւելի լուսաւոր հեռանկար է տեսնում, քան Հայաստանի իրողութիւնները: Նրա բոլոր գինակիցները չեն ուզում հաւատալ դրան, դրա համար էլ վախեցան նոյնիսկ թերթերում հրապարակել Քոչարեանի ականարկները Գառնիկ Իսազուլեանի կատարմամբ: Դա նշանակում է, որ նրանք էլ են զգում այն, որ Հայաստանում վերնախաւի ժամանակը սպառուում է: Պարզապէս չգիտեն ինչ անել: Թերեւս, նորերը պէտք է նրանց ցոյց տան անելիքը:

ՄԵԼԻՔ ԱՒԱՆԵԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

«ԱՅԱԹՈՒԼԼԱՆԵՐԻՆ» ՄՊԱՍԵԼԻՍ

Հայաստանի յաջորդ խորհրդարանում ձնշող մեծամասնութիւն կազմելու գործարարները՝ ինչպէս «անկախ», այնպէս էլ տարբեր կուսակցական անուններով: Բնականաբար, նրանք գտնուելու են նախագահի գրպանում, արդէն ապացուցուեց, որ երկրի առաջին դէմքը կարող է գործարարին մտցնել ցանկացած ֆրակցիա եւ նոյն յաջողութեամբ այնտեղից հանել: Ընդդիմադիր գործարար Հայաստանում գոյութիւն չունի՝ հերը կ'անիծեն երկու ըողգէում: Նոյնը Ռուսաստանում է. մէկը փորձեց՝ հիմա Սիբիրի հեռաւոր գաղութում բանուորների համար տաք շորեր է կարում: Իսկ ԱՄՆ-ում, օրինակ, գործարարների կէսը (այդ թւում, ի դէպ, Քրք Քրք քրքերանը) վերջին նախագահական ընտրութիւններում աջակցում էին ընդդիմադիր թեկնածու ձոն Քերրիին: Սակայն ընտրութիւններում յաղթած ձորջ Բուշ-կորուսների մտքով չնայեալ դրա համար հետապնդել, սակեք, մեր նշանաւոր հայրենակցին: Եւ պատճառն այն է, որ ԱՄՆ նախագահը բարի, հանդուրժող եւ լայնախոհ մարդ է. պարզապէս ամերիկեան գործարարները կանոնաւոր մոձում են իրենց հարկերը եւ, հետեւաբար, պաշտպանուած են օրէնքով: Հայաստանում (եւ Ռուսաստանում) ոչ ոք պաշտպանուած չէ, սկսած ամենահաստալից օլիգարխից, վերջացած՝ ամենախեղճ բոմժով:

«ՕՐԻՆԱՅ ԵՐԿԻՐԸ» ԵՐԿՈՆՏՐԱՆՔԻ ԱՌՋԵՒ

Ըստ որոշ դիտորդների, «Օրինաց երկիր» առնէտավազը կը շարունակուի առաջիկայում եւս, եւ եթէ մի քիչ էլ շարունակուի առնէտավազքը, մի գուցէ առնէտավազքի շնորհիւ ինքնամաքողի այդ «Օրինաց երկիրը»:

Յամենայն դէպս, համոզուած ենք, որ ինքը՝ Արթուր Բաղդասարեանը չի հետեւի Արտաշէս Թումանեանի օրինակին եւ չի լքի իր իսկ կուսակցութիւնը: Աւելին, շատ հնարաւոր է, որ առնէտավազքի վերջնազծի մատուցներում սկսեն «Օրինաց երկիր» մտնել նորմալ ու կարգին մարդիկ (եթէ, իհարկէ, Արթուր Բաղդասարեանը զգայ նորմալ ու կարգին մարդկանց կարիք): Այսինքն, բոլոր հնարաւորութիւնները կան, որ «Օրինաց երկիր» վերապէս դառնայ օրինաւոր ու կարգին կուսակցութիւն, մասաւանդ այն բանից ցետոյ, երբ վերջնականապէս թօթափուի գանազան աթոռամով առնէտներից:

Բայց արդեօք ինքը՝ Արթուր Բաղդասարեանը կ'ուզենա՞յ օրինաւոր կուսակցութիւն ունենալ մի երկրում, որտեղ ոչ միայն նորմալ ընտրութիւններ տեղի չեն ունենում, այլեւ յոյս էլ չկայ, որ երբեւէ տեղի կ'ունենան:

Այսինքն, շատ հնարաւոր է, որ Արթուր Բաղդասարեանը չիսրատուի եւ շարունակի իր կուսակցութիւնը համալրել ընտրակեղծիքների նոր մասնագէտներով: Եւ բացառուած չէ, որ Արթուր Բաղդասարեանն սկսի նորանոր առնէտներ բուծել:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ՏԱՐԵԳԻՐ»

Թիւնները, յղի է պտտեցիալ վտանգներով բոլորիս, այդ թւում՝ հենց իշխանութիւնների համար: Երբ հասարակութիւնը մարգինալացուում է եւ ամբողջութեամբ դուրս մղուում երկրի վերաբերեալ որոշումները նդունելու (իշխանութիւն ձեւաւորելու) դաշտից, երբ համընդհանուր ծախուածութիւնը, սուտը, կեղծիքը, ցինիզմը դառնում են կեանքի նորմ, երբ «պատասխանատու» եթերը լցուած է պաշտօնական «փչոցներով», վաղ թէ ուշ, գուցէ 1 տարուց, իսկ գուցէ՝ 10, դա բերում է պայթիւնի: Ի յայտ են գալիս մարդիկ, որոնք այդ ամենից հեռու են, չեն կեդոտուել, վարում են ասքետիկ կեանք (կամ ձեւացնում են, որ այդպիսիք են), եւ յուսալքուած, ոչ մէկին չհաւատացող ժողովուրդը նետուում է նրանց գիրկը: Տեղի է ունենում մօտաւորապէս այն, ինչ կատարուեց հարեւան Իրանում 1978-ին:

Այդ սցենարի դէպքում մեր, պայմանականօրէն ասած, «այաթուլաններ» (մօտաւորապէս պատկերացրէք ժիրայր Սեֆիլեանի կերպարը՝ չեմ պնդում, որ հենց ինքն է լինելու) հաստատում են կարծր համակարգ եւ շատացնում են արգելքները՝ հասարակութիւնը մաքրելու եւ առողջացնելու ձգտումով (ազնիւ կամ անազնիւ՝ այլ հարց է): Արդիւնքում՝ հասարակութիւնը չի մաքրուում, այսօրուայ բացառապատ ախտերը դառնում են թաքուն եւ աւելի վտանգաւոր, իշխանական համակարգը աւելի շատ է թաղուում կոռուպցիայի մէջ եւ, գումարած դրան, բացի պաշտօնական «փչոցներից», եթերում ոչ մի բան չի հնչում եւ թերթերում չի տպագրուում: Այսօրուայ իշխանաւորները գուցէ գնդակահարուեն, բայց դա փոքր ափոփանք է:

Ահա այդ ժամանակ երանի կը տանք այսօրուայ ռեժիմին:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ «ԱՌԱԻՕՏ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ՏՕԹԹ. ԱՐՇԱԿ ՊԱՁԱՆԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՄՈՒՈՅԵԱՆ
ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
ՎԱՋՊԷԼ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՊԱԻԹԵԱՆ
Ֆեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԹՈՒՐ ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆԻ «ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ»-Ը ՊԱՏՐԱՍՏԻՈՒՄ Է ԱՐՏԱՅԵՐԹ ՅԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՑ»:
Մայիս 29-ին «Օրինաց Երկիր» կուսակցությունը առաջնորդ Արթուր Բաղդասարեանը վերահաստատեց իր հրաժարականը, ինչը, ըստ օրենքի, նշանակում է, որ նա այլևս խորհրդարանի խօսնակը չէ: Ազգային ժողովում կայացած մամուլյ առույտում նա յայտարարեց նաև, որ մօտ ժամանակներս տեղի կ'ունենայ իր գլխավորած կուսակցության արտահերթ համագումարը, որտեղ կը ճշգրտեն առաջիկայ անելիքները:

Այս ամիս «Օրինաց Երկիր»-ը դուրս եկավ իշխող կոալիցիայից, իսկ Արթուր Բաղդասարեանը յայտարարեց իր հրաժարականի մասին:

«Պայքարելու ենք այն Հայաստանի ստեղծման համար, որը փայփայում ենք մեր երազների մէջ: Այն Հայաստանի ստեղծման համար, որտեղից մարդիկ չեն փախչի, այլ որտեղ մարդիկ կը գան, եւ չայրենարարվեն թիւեր կը լինի ոչ թէ սոսկ երազ, այլ կը լինի իրականութիւն: Եւ ես կարծում եմ, որ մեր համատեղ աշխատանքը, բոլոր խումբ-խմբակցութիւնների

հետ, այլ քաղաքական ուժերի հետ միտուած է լինելու հենց այն Հայաստանի ստեղծմանը, որը կարեւորելու է ապագան: Որովհետեւ մեզ համար ապագայի, առաջընթացի իրական յոյսը շատ աւելի կարեւոր է, քան շատերի համար ոչինչ չտուող ներկան կամ ապրած անցեալի անցանկալի լիտորութիւնները», - այսօր լրագրողներին ասաց Արթուր Բաղդասարեանը:

Աշխատանքային օրուայ աւարտին նախագահ Ռոբերտ Գոչարեանի մօտ գումարուեց խորհրդակցութիւն՝ Դաշնակցութեան եւ Հանրապետական կուսակցութեան մասնակցութեամբ:

Ազգային ժողովի խօսնակի պաշտօնի ամենահաւանական թեկնածուն՝ Տիգրան Թորոսեանը, որ նաև Բաղդասարեանի հրաժարականի մասին յայտարարութիւնից յետոյ ԱԺ նախագահի պաշտօնակատարն է, «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հարցին, թէ ինչպէս է վերաբերում իր հնարաւոր առաջադրմանը խորհրդարանի խօսնակի պաշտօնին, ասաց. - «Որպէս հերթական պարտականութիւն»:

ԵՐԷԿ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՆ ՕԵԿ-ԱԿԱՆ ԷԻՆ, ԱՅՍՕՐ՝ ՅԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ,

ԵՐԵԿԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»:
Տեղեկութիւններ կան, որ ՕԵԿ-ից պատրաստուած է դուրս գալ նաև խմբակցութեան ղեկավար Սամուէլ Բալասանեանն ու Յովհաննէս Մարգարեանը: Այսօր նրանք չեկան ԱԺ ձեպագրոյցներին, իսկ Գագիկ Մխէեանն ու Գագիկ Աւետեանը ոչ հաստատեցին, ոչ հերքեցին լուրերը: «Մենք այդպիսի բան չգիտենք», - եղաւ նրանց պատասխանը: «Օրինաց Երկիր» մարզային կառույցներից զանգուածային արտահոսքի մասին էլ իրենք տեղեկութիւն չունենին: Նրանք միայն նշեցին, որ ՕԵԿ-ին տասնամեայ պատմութեան ընթացքում շատերն են անդամակցել ու դուրս եկել, բայց հիմնական կորիզը մնացել է: Երբ լրագրողներից մէկը ռեպորտաժի նետեց, թէ «Իսկ Սերգոյն», Գագիկ Աւետեանը նկատեց. «ՕԵԿ հիմնական կորիզը ժողովուրդն է»: ՕԵԿ-ական պատգամաւորները նաև չունենին տեղեկութիւն այն մասին, որ կուսակցութեան մարզային

կառույցների վրայ ճնշում են գործադրում, որպէսզի քանդեն կուսակցութիւնը: Հարցին, թէ ճնշումներ չկա՞ն իրենց մարզային կառույցների անդամների վրայ, Գագիկ Աւետեանը պատասխանեց. «Մենք այդպիսի բաներ չենք անում, չգիտեմ»:

Ի դէպ, այսօր ձեպագրոյցների ժամանակ եւ «Ազգային Միաբանութիւնը», եւ ՕԵԿ պատրաստակամութիւն յայտնեցին չարտունակել վէճը, եզրափակել եւ չարձանաքել տարբեր կարգի յայտարարութիւններին:

Մինչ ՕԵԿ-ական շարքերը նօսրանում են, մանկավարժական շարքերը հանրապետականացում են: «Հանրապետական կուսակցութիւնը որեւէ բնագաւառ հանրապետականացնելու, եւ այդ ոլորտի աշխատակիցներին կուսակցութեանն անդամագրելու խնդիր չունի», - պատասխանելով «Ազատութեան» հարցին ասաց ԱԺ ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Գալուստ Սահակեանը:

ԵՐԵԿԱՆՈՒՄ ԿԸ ԿԱՌՈՒՑՈՒԻ ԱՐԱԳԸՆԹԱՅ ՄԱՅՐՈՒՂԻ

ԵՐԵԿԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»:
Մայրաքաղաքում կը կառուցուի Հայաստանում առաջին արագընթաց ավտոմայրուղին: Այդպիսին կը դառնայ Ծովակալ Իսակովի պողոտայի «Հրազդան» մարզադաշտից մինչեւ «Զուարթնոց» օդանավակայանի խաչմերուկը ընկած հատուածը:

Ըստ Երեւանի քաղաքապետարանի շինարարութեան, բարեկարգման եւ կոմունալ տնտեսութեան վարչութեան պետ Ֆրունզէ Բասենցեանի՝ Ծովակալ Իսակովի պողոտայի նշուած հատուածը կարող է հեշտութեամբ վերածուել 7 մետր լայնութեամբ երկկողմ արագընթաց մայրուղու:

Քաղաքապետարանում կարծում են, սակայն, որ փարաքարի հատուածում գտնուող խաղատների տէրերի հետ բարդութիւններ

չեն ծագի: Ի դէպ, 2006-ին Երեւանի քաղաքապետարանը նախատեսում է իրականացնել 5,1 մլրդ դրամի շինարարական, բարեկարգման եւ վերանորոգման աշխատանքներ:

Քաղաքապետարանում հրաւիրուած ասուլիսում պարոն Բասենցեանը նշել է, որ միայն փողոցների ասֆալտապատման համար յատկացուել է 2,4 մլրդ դրամ, իսկ վթարային 11 շէնքերի ամրացման համար՝ 755 մլն դրամ: Այս տարի կ'իրականացուեն մայրաքաղաքի 13 փողոցների արտաքին լուսաւորման աշխատանքներ: Ըստ Բասենցեանի՝ մինչեւ տարեվերջ կը բարեկարգուի նաև Հրազդանի կիրճը՝ Դաւիթբաշէնի կամրջից մինչեւ Արաբկիրի այգիներն ընկած հատուածը:

ՀՈՒՐ-Ը 12-ՐԴ ԱՆԳԱՄ ՄԵՐԺԵՑ »Ա1+«-ԻՆ

ԵՐԵԿԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»:
«Երբեւէ երազանք չեն ունեցել «Ա1+»-ին այդ տալու, ինչ է նշանակում՝ կորցրեց հնարաւորութիւնը», - գայրացած յայտարարեց ՀՈՒՀ նախագահ Գրիգոր Ամալեանը FM 90,3 ՄՀց եւ FM 90,7 ՄՀց ռադիոկայանների մրցոյթներից յետոյ, երբ յայտնի դարձաւ, որ 12-րդ անգամ «Ա1+»-ը հնարաւորութիւն չի ունենալու նոյնիսկ ռադիոթեթրում լինելու:

ՀՈՒՀ-ի նախագահ Գրիգոր Ամալեան եւ իշխանութիւններու մէկ այլ կամակատար կը քուէարկեն ընդդէմ «Ա1+»-ի

«2» գնահատելով «Ա1+»-ին եւ «4»՝ նրա մրցակիցներին, Գրիգոր Ամալեանը հերթական անգամ «արդարացի» որակեց իրենց որոշումը՝ այս անգամ էլ միաձայն կապուղի տալով հանրութեանը անյայտ «Ուլիս-Մեդիա» եւ «Ռադիո-Պրօ» ՍՊԸ-ներին: Վարկանիշային քուէարկութեամբ «Ա1+»-ը հաւաքեց ընդամենը՝ 22, իսկ նրա մրցակիցները՝ 29 միաւոր: «Այդ հարցը չպիտի ծագէր», - ասաց Գրիգոր Ամալեանը, երբ լրագրողներից մէկը փորձեց պարզել, թէ ինչո՞ւ «Ա1+»-ն արժանացաւ նրա «2»-ին:

Ի դէպ, «Ռադիո-Պրօ»-ի ներկայացուցիչներն այսօր անգամ ՀՈՒՀ չէին եկել մրցոյթի արդիւնքներն իմանալու համար՝ հաւանաբար վատահ լինելով, որ յաղ-

թողն իրենք են լինելու: «Ես լաւ եմ գիտում, որ յաղթել ենք մենք եւ մրցոյթն էլ արդար եմ համարում», - մրցոյթից յետոյ յայտարարեց «Ուլիս-Մեդիա» ՍՊԸ գլխավոր պրոդիւսեր Նորայր Մխտեանը:

Այլեք Մանուկեան 5 հասցեում գրանցուած ընկերութեան ներկայացուցիչը վերստին ժխտեց իրենց առնչութիւնը ՀՀՈՒՀ (Պետական հեռատեսիլի Մ.) նախագահ Ալեքսան Յարութիւնեանի կամ «Նաիրի-կինթոթատրոնի»՝ «Ուլիս» ՍՊԸ-ի հետ, քանզի իրենք պարզապէս «պայմանագրով տարածք են վերցրել ռադիոտանը»:

Թէեւ չկարողացաւ հիմնաւորել, հնարաւոր է «առանց կապերի» տարածք վարձակալել ռադիոտան շէնքում:

«ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ» ԴԱՏԻ Է ՏԱԼԻՍ ՍԱՇԻԿՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ

ԵՐԵԿԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»:
«Իրաւունք» շաբաթաթերթը պատրաստուած է դիմել դատախազութիւն՝ պահանջելով քրէական գործ յարուցել լրագրողի գործունէութիւնը ԱԺ-ում խոչընդոտելու փաստի առթիւ:

Յիշեցնենք, որ երկու օր առաջ ԱԺ պատգամաւոր, պաշտպանութեան նախարար Սերժ Սարգսեանի եղբայր Ալեքսանդր Սարգսեանը իրեն «դուր չեկած» նիւթի համար հայցոյց եւ սպառնացել էր «Իրաւունքի» թղթակից Թագուհի Թովմասեանին, եւ փորձել պարզել Թագուհու գրած լուրի աղբիւրը:

«Իրաւունք-հետաքննութիւն» լաւելուածում ՄԻՄ փոխնախագահ, «Իրաւունք» թերթի խմբագրական խորհրդի քարտուղար Հայկ Բաբուխանեանը տեղեկացրել է, որ ինքն է տեղեկատուութիւնը տրամադրել Թագուհի Թովմասեանին, եւ եթէ Սաշիկ Սարգսեանը հարցունի՝ կարող է դիմել իրեն:

Իսկ պատգամաւորի արարքում յանցակազմ կայ, եւ թերթի խմբագրակազմը յուսով է, որ քրէական գործ կը յարուցուի:

«Դժուար է դատախազութիւնից, կամ դատարաններից ինչ-որ ակնկալիքներ ունենալ, բայց քայլ անել պէտք է», - ասաց թերթի խմբագիր Յովհաննէս Գալաշեանը:

Դատական հարցերով կը զբաղուի թերթի ներկայացուցիչ, փաստաբան Աշոտ Աբգարեանը, որն արդէն նիւթերն է նախապատրաստում եւ հաւանաբար վաղը դրանք կը ներկայացնի դատախազութիւն:

Ի դէպ, լրատուամիջոցները պատրաստուած են համատեղ յայտարարութեամբ հանդէս գալ, որով կը դատապարտեն լրագրողի մասնագիտական գործունէութեանը խոչընդոտելու փորձերը:

Իհարկէ, կարելի է կանխատեսել, թէ քանի լրատուամիջոց կը ստորագրի յայտարարութեան տակ եւ քանիսը՝ ոչ, եւ ում ընդհանրապէս կ'առաջարկուի ստորագրել. եւ հերթական անգամ լրագրողական դաշտը կը կիսուի մօտաւորապէս այնպէս, ինչպէս դա տեղի ունեցաւ «Ա1+»-ի եթերագրկման վերաբերեալ յայտարարութեան ժամանակ:

«ԱՐՄԱԻԱ»-ՈՒՄ ԴԵՌԵՄ ԶԵՆ ՅԱՇՈՒԱՐԿԵԼ ԿՆԱՍՆԵՐԸ

«Մենք շատ մեծ վնասներ ենք կրել՝ երկու ինքնաթիւ ենք կորցրել: Մրանք բարդ հաշուարկներ են, այնպէս որ դեռեւս չենք կարող ասել, թէ որքան է կազմում մեր վնասը», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին այսօր ասաց «Արմալիա» ընկերութեան գլխավոր տնօրէն Նորայր Բելտեանը: Ան նաև ասաց, որ վթարից յետոյ ուղեւորների շրջանում ստեղծուած խուճապային իրավիճակը «տեւել է ընդամենը մէկ շաբաթ - 10 օր». - «Դրանից յետոյ ամէն ինչ կարգաւորուել է: Մարդիկ այլևս չեն վախենում: Իմ անձնական կարծիքն է, որ խուճապային վիճակ չկայ»:

ԼՈՒՐԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՌՈՅՑԸ ԶԱՐՄԱՆՈՒՄ Է ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐԱՅ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»: Մայիս 25-ին Երեւանում քննարկում էր «Human Rights Watch» կազմակերպությունը տարեկան զեկոյցը, որում մեծ տեղ էր յատկացրած Հայաստանի ինդիվիդուալներին:

Դատելով Հայաստանի Արտաքին Գործոց նախարարուհին (ԱԳՆ) պատասխանից «Human Rights Watch»-ին, մասնաւորապէս մամուլի ազատութեան առումով «որեւէ ինդիվիդուալ Հայաստանում»: ԱԳՆ նամակում գրուած է, որ կազմակերպությունը փաստական սխալներ է թողնում և Ռադիոյի Ազգային Յանձնաժողովի անկախութեան եւ ընդհանրապէս յաճախութիւնների մրցույթների փաստական կողմի հետ կապուած:

ԱԳՆ այս մեղադրանքին, քննարկմանը՝ հեռախօսային կապի միջոցով Նիւ-Եորքից մասնակցող «Human Rights Watch»-ի ներկայացուցիչ Ռէյչլ Դենվերը հարցով պատասխանեց: «Ազատութիւն» ռադիո-

ուկայանի հաղորդմամբ այդ պատասխանի բովանդակութիւնը, մօտաւորապէս հետեւեալն էր.

«ԱԳՆ-ն իր պատասխանի մէջ բաւական մանրամասն ներկայացրել է մեր կազմակերպութեան թողնուած փաստական սխալները հեռուստայա-ճախականութեան համար անցկացուող մրցույթների վերաբերեալ, բայց այդպէս էլ չի պատասխանել մի կարեւոր հարցի. ինչո՞ւ Հայաստանում մինչ օրս չկայ անկախ էլեկտրոնային լրատուամիջոց»:

Տիկին Դենվերն ընդհանրապէս ասաց, որ շատ զարմացած էր ԱԳՆ-ի այդ պատասխանից, քանի որ առաջին անգամ է, որ որեւէ երկրի կառավարութիւն այդ կերպ է արձագանքում «Human Rights Watch»-ի տարեկան զեկոյցին:

Ի դէպ, յիշեցնենք, որ ԱԳՆ նամակում՝ ուղղուած «Human Rights Watch»-ին, գրուած էր, որ կապուղիների մրցույթ յայտարարուած է, իսկ «Ա1+» հեռուստաընկերութիւնը դրանց չի մասնակցում:

ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ՅԱՌԱՋՆԹԱՑ Կ'ԱԿՆԿԱԼԵՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

տարարեցին, որ տարածաշրջանէն կը մեկնին՝ «յուսարով եւ ակնկալելով, որ յառաջընթաց տեղի կ'ունենայ»:

Միջազգային միջնորդներու պատուիրակութիւնը ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներ՝ Սթիւրն Մաննի, Պերնար Ֆասէի եւ Եուրի Մերգլեակովիչի բացի, ներկայացուած էր աւելի բարձր մակարդակով՝ Միացեալ Նահանգներու, Ֆրանսայի եւ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւններու բարձրաստիճան պաշտօնեաներով (Ռուսաստանի Արտաքին Գործոց նախարարի տեղակալ Գրիգորի Կարասին, Ֆրանսայի Արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցիչ, դեսպան Փիէր Մորէլի, Միացեալ Նահանգներու Պետական քարտուղարի տեղակալ Տէնիլ Ֆրիտ), երեւանեան իրենց հանդիպումներու աւարտին լրագրողներուն բաժնեցին միայն համատեղ յայտարարութիւն մը:

Յայտարարութեան մէջ մասնաւորապէս ըսուած էր, - «Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման անհրաժեշտութիւնը եւ այն, որ հիմա ժամանակն

է, որպէսզի կողմերը համաձայնութեան գան ինդիվիդուալներու հիմնական սկզբունքների շուրջ»:

«Այսպիսի համատեղ առաքելութիւնը բացառիկ դէպք է: Այն պէտք է մատնացոյց անի այն լրջութիւնը, որով մենք վերաբերուած ենք այս հարցին եւ մասնաւորապէս այն համոզմունքը, որ մենք գտնուած ենք մի այնպիսի կէտում, երբ փոխհասարակականութեան կայացումը իրագործելի է»:

Փաստաթղթին մէջ շեշտուած է նաեւ, որ «հակամարտութիւնը չի կարող ունենալ որեւէ այլ լուծում, քան խաղաղ լուծումն է».

«Եւ աւելին, երկու երկրներն էլ պէտք է իրենց ժողովուրդներին նախապատրաստեն խաղաղութեան եւ ոչ պատերազմի»:

«Թէ ինչ տեղի կ'ունենայ հիմա, դա կ'որոշեն Հայաստանն ու Ատրպէյճանը: Մենք մեկնում ենք՝ յուսարով ու ակնկալելով, որ կը լինի առաջընթաց», - կ'եզրափակէ միջնորդներու յայտարարութիւնը:

Համանախագահները չպատասխանեցին լրագրողներու հարցերուն: դիւանագիտական կորպուսի բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ:

Մի գիշերուայ մէջ օրէնքը կամայականօրէն փոխուել է անօրինական տարբերակի: Սա տղամարդուն անվայել արարք է: Այս քայլերը վախից դրդուած են»:

«Եթէ այս բռնութիւնները Ռոբերթ Քոչարեանին ներկայացրած իմ նամակի հարցադրումների հետեւանք են, ապա դա նախագահին վայել չէ՝ խայթոցներով, գրասենեակներ փակելով հակազդեցութիւն ցոյց տալ», - աւելցուց Բաֆֆի Յովհաննիսեան:

ՅԻՇԵՑԷՔ ՏԵՕՔՄԵՃԵԱՆՆ ՈՒ ՄԻՍԱՔԵԱՆԸ ...

Շարունակուած էջ 1-էն

րուքիւններուն դաշնակցութիւնը ոչ միայն չպաշտպանեց ճորճ Տէօֆէն-Եանիւն ընդդէմ Թոմ Պրատիի, այլ նաեւ, բաւական սուր պայքար մղեց հայազգի բեկնածու ինդիվիդուալ պատահեցաւ 2000-ին, երբ դարձեալ այս՝ 43-րդ ընտրաշրջանէն ներս, ան պաշտպանեց Տարիօ Ֆրոմբրին ընդ-

դէմ Կրէկ Միսաբեանի: Հետեւաբար, լաւ պիտի ըլլար, որ Հ.Յ.Դ.-ի հայդատականները լաւ ծանօթանային իրենց կուսակցութեան բաղաժանեղան անցեալին, նախ քան որ անպատասխանատու եւ անգամ միջազգային մեղադրանքներով, միջոցներով իրենց ընթերցողներին եւ ունկրողներին: ՀԱՅ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇՈՒՄ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԶՄԱՍՆԱԿՑԵԼ ՊԱՔՐՈՒՄ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՊՅ ՆԻՍՏԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ, 30 ՄԱՅԻՍԻ, ՆՈՅՆԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հաշուի առնելով այն, որ ԱՊՀ Պաշտպանութեան Նախարարներ ի խորհրդի քարտուղարութիւնը չկարողացաւ Ատրպէյճանի իշխանութիւններէրից ՀՀ պաշտպանութեան նախարարութեան պատուիրակութեան անդամների անվտանգութեան երաշխիքներ ստանալ, որոշում է ընդունուել զմասնակցել Մայիսի 31-ին Պաքուէ մտնող ունեցող ԱՊՀ ՊՆՆ նիստին: Այդ մասին գրաւոր տեղեկացուել է ԱՊՀ ՊՆՆ քարտուղարութիւնը:

«Սոցի փաստը կրկին անգամ վկայութիւն է, որ Ատրպէյճանը ի վիճակի չէ կատարել իր պարտաւորութիւնները՝ ապահովել իր իսկ

տարածքում կազմակերպուող միջազգային միջոցառման մասնակցների անվտանգութիւնը: ԱՊՀ ՊՆՆ քարտուղարութիւնն էլ իր հերթին պարտաւոր է ստեղծել նիստի մասնակցութեան հաւասար պայմաններ ԱՊՀ մասնակցի բոլոր պետութիւնների համար: Մենք ակնկալում ենք ԱՊՀ Պաշտպանութեան Նախարարների խորհրդի պաշտօնական վերաբերմունքը կատարուածի կապակցութեամբ», - ասուած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարարութեան յայտարարութիւնում, որ «ՆՈՅՆԵԱՆ ՏԱՊԱՆ»-ին է տրամադրել ՀՀ պաշտպանութեան նախարարի մամուլ քարտուղար, գնդապետ Սէյրան Շահսուվարեանը:

ԿՈՍՊՈՏԻՉՈՐ ՌՈՔԵՐԴ ԱՄԻՐԻԱՆԵԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՐԵՑ ՕՐՅՆԵՐԳԻ ԻՐ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»: Օրհներգի փոփոխութեան մասին խօսակցութիւններին Մայիս 30-ին յաջորդեց առաջին գործնական քայլը: Կոմպոտիգոր Ռոբերդ Ամիրխանեանը այսօր ԵՊՀ-ի կենտրոնական դահլիճում առաջին անգամ ներկայացրեց օրհներգի սեփական տարբերակը:

Լեզու-լեզուն դահլիճը կամերային երգչախումբի կատարմամբ յոտնկայս լսեց դեռուս տարբերակ հանդիսացող օրհներգը, որը սկսուած է ներկայիս հիմնի բառերով: Բայց այս անգամ ոչ թէ ազատ, անկախ, այլ. «Մեր հայրենիք. բիւր դարեր կանգուն ես Սասնա ոգով դիւցազնական...»:

Կոմպոզիտորն ասում է, որ երաժշտութիւնն իր տարիների աշխատանքն է եւ մինչեւ վերջին պահը մշակուել, յղկուել է: Բառերի հեղինակը եւս Ռոբերդ Ամիրխանեանն է: Հիմներգի սեփական տարբերակ ներ-

կայացնելը, երգահանի համոզմամբ, հայրենիքի նկատմամբ սիրոյ արտայայտութիւն է. միայն այսպէս կարելի է ապացուցել, որ անտարբեր չես սեփական երկրի նկատմամբ ու ուզում ես նրան տալ արժանի կեցուածք:

«Այսօր ես ընդամենը կիսուած եմ այն մարդկաց հետ, ովքեր հետաքրքրուած են, թէ արդեօք մենք որեւէ բան անում ենք, թէ ոչ: Իմ առջեւ մի քանի ինդիվիդուալ դրուած, անպայման գտնել այն վերելքի ոգին. կանչը: Եւ շատ դժուար է մէկուկէս ըրոպէի ընթացքում ստեղծել մի սիմվոլ, որը յաւակնութիւն ունի տարիներ շարունակ ապրելու», - ասում է երգահանը:

Անդրադառնալով խորհրդային Հայաստանի հիմնի երաժշտութիւնը վերականգնելու հարցին՝ կոմպոզիտորը նկատեց, որ դա երկրորդ հանրապետութեան խորհրդանիշն էր:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՈՆԿՐԵՍԱԿԱՆՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

հրապարակային յայտարարութիւններով ճանչցած է Հայոց Յեղասպանութիւնը:

Իրենց նամակին մէջ գտնկրէսականները պաշտպանած են դեսպանին, շեշտելով, որ «ցեղասպանութիւն» բառը «ճշգրտօրէն կը բնորոշէ 1915 թուականի աղէտալի իրադարձութիւնները»:

«Անցեալ տարի օգտագործելով ճշգրիտ բառը, դեսպանը ընդամենը կը հիմնուէր մեր դեկլարներու նախորդ յայտարարութիւններու, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ աշխարհահռչակ գիտնականներու բազմիցս արտայայտած կարծիքներու վրայ», - ըսուած է նամակին մէջ:

«Ես լրջօրէն մտահոգուած եմ

ՈՉ ԵՄ Է ՀԱՅԿԱՇԵՆ ՈՒՉՈՒՆԵԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

տարագիտութեան մէջ: Հայկաշէն Ուզունեան եղած է գործօն անդամներէն մին է ՀԲԸՄԻ եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան: Երկար տարիներ, ան մաս կազմած է անոնց կեդրոնական վարչութիւններուն: Նաեւ, 1946-ական թուականներուն, ան անդամակցած է Ներգաղթի կոմիտէին: Իբրեւ ազգային գործիչ, 1966 թուականին հաստատուած է իր անունը կրող գրական մրցանակ մը, այդ գծով աստար հանդիսանալու համար սփիւռքահայ ու հայրենի գրողներու ստեղ-

ծագործական աշխատանքներուն: Հեղինակն է երեք գիրքերու՝ «Արմենական Կուսակցութիւնը (1985, Պէյրութ), «Ժամանակակից Դէմքեր, որոնց հետ ապրեցայ ու գործեցի» (1994 Պոսթոն) եւ «Յուշամատեն Մեկգոնեան Կրթական Հաստատութեան» (2004, Երեւան):

Հայկաշէն Ուզունեան արժանացած է «Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ» շքանշանին 1990 թուականին, ՀԲԸՄԻ «Ալեք Մանուկեան» մրցանակին եւ Հայաստանի Հանրապետութեան «Մովսէս Խորենացի» պատուանշանին:

ԱՆՏԱ՛ՌԸ, ՊՐՆ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԼԻԹԵԱՆ

«Ասպարեզ» օրաթերթի Ուրբաթ, Մայիս 19, 2006 թվականի երկրորդ էջով հրատարակված է «Անտա՛րը, թէ Շիւղը» խորագրով յօդուած մը, գրուած Պրն. Կարօ Գասպարեանի կողմէ: Սոյն յօդուածով ան կ'անդրադառնայ «Մասիս» շաբաթաթերթի Ապրիլ 29, 2006 թիւով լոյս տեսած «Ապրիլ եւ Տեսնել, խօսիլ թէ՞ Աղմկել» խորագրով մեր յօդուածին: Իր խորհրդածութեանց միտք բանին կարելի է տալ մէջբերելով հետեւեալ տողերը. «Յարու՛թ Տէր Դաւիթեանի մօտ բացակայ է դէպքերն ու երեւոյթները իրենց պատմական պարունակին մէջ տեսնելու եւ վերլուծելու կարողութիւնը... Ո՞րը աւելի կարեւոր է, անտա՛րը, թէ շիւղը: Յարու՛թ Տէր Դաւիթեանին համար, պատասխանը երկրորդն է: Ի վերջոյ, հարցը կը կայանայ տեսնելու, մասնաւոր՝ ճիշդ ու ամբողջական պարունակին մէջ տեսնելու կարողութեան մէջ»:

Պատասխանելով Պրն. Գասպարեանին, նախ կ'ուզենք գնահատել զինք, մեր յօդուածը կարդացած ըլլալուն համար եւ ժամանակ տրամադրած պատասխանելու: Մենք կը մնանք համոզուած որ որակաւոր երկխօսութիւնը միշտ իր դրական դերը կ'ունենայ հաւաքականութեան մը յառաջդիմութեան մէջ: Կ'ուզենք նաեւ վստահեցնել Պրն. Գասպարեանը, որ մենք, որպէս պատմութեան անյազ ուսանող, միշտ ջանացած ենք մեր լաւագոյնը ընել «դէպքերն ու երեւոյթները իրենց պատմական պարունակին մէջ տեսնելու եւ վերլուծելու», եւ մեր ուշադրութեան եւ մտահոգութեան կորիզը միշտ եղած է անտա՛րը (ազգը) եւ ոչ թէ շիւղը կամ ծառը (դէպք, անհատ, կուսակցութիւն, եւ այլն): Ճիշտ այս պատճառաւ հպանցիկ պիտի անդրադառնամ Պրն. Գասպարեանի նշած կարգ մը «շիւղ»երուն, կեդրոնաւար չհամար «անտա՛ր»ին վրայ:

Նախ մեզի կը վերագրուի «գիւտ» մը, որ մեր յօդուածին մէջ չէինք յաւանանք կատարած ըլլալ, «Յարու՛թ Տէր Դաւիթեան այս ձեւով կարծէք գիւտ մը կատարած է ներկան 40 տարի առաջուան բաղդատելով եւ... տարբերութիւն տեսնելով: Այսինքն, ինչ հրաշք... ու յաջորդող 24 տողերուն մէջ կը փորձէ համոզել ընթերցողը, որ մենք «կը մոռնանք հարցերը իրենց իսկական պարունակին մէջ տեսնելու» եւ այդ ընելու «կարողութիւնը չունինք»: Մինչդեռ եթէ

քիչ մը աւելի ուշադիր կարդացած ըլլար յօդուածը, պիտի տեսնէր որ այդ բոլորը երկու տողով ըսած ենք. «Կը նշանակէ թէ բաւական ճամբայ կտրած ենք»: Ինք կը մանրամասնէ այդ կտրուած ճամբան, փորձելով համոզել ընթերցողը, որ մենք ատոր «կարողութիւնը» չունինք:

Երկրորդ, շփոթ կայ իր չգիտցածին ու գիտցածին մէջ: Ան կ'ըսէ. «չենք գիտեր թէ ի՞նչ մամլոյ ասուլիսի կ'ակնարկէ յօդուածագիրը»: Մեր յօդուածի ուշադիր ընթերցողը պիտի յստակ տեսնէր որ թուրք մտաւորական եւ հրատարակիչ Ռաիքը Զարաքօլուի մամլոյ ասուլիսին մասին է խօսքը: Ան կրնար հարցնել «Ասպարեզ»ի եւ «Հորիզոն»ի պատասխանատուներուն, որոնք հրաւիրուած էին այդ ասուլիսին եւ ներկայացուցիչ ուղարկեցին (երբ «Թեքնիք» պատճառներով ասուլիսի վայրը տեղափոխուեցաւ հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ սրահ): Իսկ իր գիտցածը, թէ Յարու՛թ Տէր Դաւիթեան կամ «Մասիս» «չի փայլիւր նոյնիսկ Հայաստանի պետական անձնաւորութիւններու այցելութեան առթիւ տրուած մամլոյ ասուլիսներուն իր ներկայութեամբ»- սխալ տեղեկութիւններու վրայ հիմնուած է: Եթէ ինք կը սպասէր որ Յարու՛թ Տէր Դաւիթեանը ամէն մամլոյ ասուլիսի ներկայ ըլլայ, իր սպասումը անտեղի ու անգործնական է, որովհետեւ ոչ ան եւ ոչ ալ ուրիշ ոեւէ անհատ այդ մենաշնորհը ունի: «Մասիս» իր յարմար դատած ներկայացուցիչները կ'ուղարկէ զանազան մամլոյ ասուլիսներու:

Երրորդ, անտա՛րը թէ շիւղը կարեւորելու դժուարութեան մէջ կ'իյնայ ինք, երբ կը գրէ թէ մեր նշած պատկերներէն զատ ուրիշ բան չունէ՞ինք փոխանցելու: Փոխանցած էինք: Եթէ քիչ մը աւելի ուշադիր կարդացած ըլլար մեր յօդուածը պիտի տեսնէր թէ գրած ենք, «մեզի համար առաջնահերթութիւնը այս ֆոնտին ընդմէջէն Պրն. Զարաքօլուի ընձեռուած գորակցութիւնն է, առանց շուրջի կամ աղմուկի»: Թուրքերոյ մէջ, հայնապատ գիրքերու թրքերէնով լոյս ընծայման երեւոյթը մենք բարձր կը գնահատենք ու համոզուած ենք որ պէտք է քաջալերել այս երեւոյթի նախաձեռնողները որպէս զի թուրք հասարակութեան մատչելի դառնան պատմական իրականութիւնները: Եթէ ստիպուած պիտի ըլլանք բաղդատական մը ընել այս երեւոյթին եւ օրինակի համար թրքական հիւպատոսարան-

ներու առջեւ կազմակերպուած ցոյցերուն, մեր համոզմամբ առաջինը շատ աւելի արդիւնաւէտ է, թէեւ Պրն. Գասպարեան «փոքր արդիւնք» կը համարէ «քանի մը թուրք գրողներու կամ մտաւորականներու կողմէ հայկական ցեղասպանութեան առաւել կամ նուազ քաջաբար անդրադառնալը: 21 դատավարութիւններէ անցած եւ 3 տարի բանտարկուած Պրն. Զարաքօլուի հարց պէտք է տալ թէ ի՞նչ պէտք ունի «փոքր արդիւնք»ի համար այդ բոլորէն անցնիլ: Ժամանակը ցոյց կու տայ թէ որո՞ւն տեսակէտը աւելի հիմնական ու խորքային է:

Մենք մեր յօդուածով ուրիշ մտքեր ալ փոխանցած էինք, ինչպէս 4րդ եւ վերջին պատկեր մը, հայ ուսանողներու հսկայ ցոյցին Պրն. Զարաքօլուի սրտառուէ ելոյթը, զոր Պրն. Գասպարեան յարմար տեսած է շրջանցել: Մենք փոխանցած էինք նաեւ այն տխուր երեւոյթը որ «մարդիկ աւելի հետաքրքրուած են ցուցադրականութեամբ, քան խորքային զարգացումներով: Եւ պատճառը մեր առաջնահերթութեանց յստակացման պակասն է: Հատուածական ներմիտ մտածողութիւնը ազգային առողջ մտածողութեան վեր դասելու մոլեգին մարմաջն է»: Մենք փոխանցած էինք նաեւ այն միտքը թէ Ապրիլեան ոգեկոչումները սգահանդէսներ պէտք չէ ըլլան, այլ՝ «մահը չաղթահարողի հանդէս»: Ինքնավստահութեամբ ապագան դիմագրաւելու հանդէս»: Որպէս զի սխալ վերագրում չըլլայ, շեշտենք որ «գիւտ»եր չեն մեր ըսածները, այլ անդրադարձ մեր իրականութեան զանազան երեսներուն: Եթէ Պրն. Գասպարեանը թերթատեր «Մասիս»ի Ապրիլ 29ի թիւը, պիտի տեսնէր որ նոյն աշխարհասփիւռ Ապրիլեան ոգեկոչումներու լուրերու եւ յօդուածներու անտա՛ր մը կար: Բայց այս անտա՛րին մէջէն ինք ուզած էր տեսնել միայն շիւղ մը (մեր յօդուածը) եւ դժբախտաբար չէր ուզած կամ չէր կարողացած զայն իր ճիշտ «պարունակին մէջ տեսնել եւ վերլուծել»: Հոն արծարծուած տխուր երեւոյթները եթէ սրբագրուին, վստահաբար կը նպաստեն անտա՛րի (ազգի) առողջութեան: Թերութիւնները մատնացոյց ընելն ալ մաս պէտք է կազմէ անտա՛րի առողջութեան նպաստելու մեր ջանքերուն:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտա՛րի (ազգի) վիճակով պէտք է հեռու մնանք խաբուսիկ երեւոյթներէ եւ ձեւականութիւններէ ու անկեղծութեամբ քննարկենք հարցերը: Պրն. Գասպարեան

կը մեղադրէ ՍԴՀԿԻ Քալիֆորնիոյ կազմակերպութիւնը որ չի մասնակցիր ոգեկոչման միասնական ձեռնարկներու: Ի՞նչ միասնական ձեռնարկներու մասին է խօսքը, երբ արտօնութիւններ կ'առնուին եւ պաշտօնական հիւրեր կը հրաւիրուին ոչ թէ «Միացեալ Մարմնի» անունով, այլ՝ անհատ կազմակերպութեանց անունով ու ապա «միացեալ»ի անդամները կը հրաւիրուին իրենց հաւանութիւնը տալու կատարուած իրողութեան:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտա՛րի վիճակով, պէտք չէ բաւարարուինք ամէն տարուայ Ապրիլ 24ի նախօրեակին միայն ձեւականօրէն քով քովի գայլ ու ոգեկոչական հանդիսութիւններ կազմակերպելէ, այլ պէտք է գոյացնենք ներկայացուցչական մնայուն մարմին մը, որ ամբողջ տարուան ընթացքին այդ ուղղութեամբ աշխատանք տանի:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտա՛րի վիճակով, ապա մայրաքաղաք Ուաշինկթընի մէջ, օրերու տարբերութեամբ երկու տարբեր Ապրիլեան ոգեկոչումներ չենք նշեր, մեր պառակտուածութիւնը ցուցադրելով, այլ միասնական մէկ ոգեկոչումով յստակ պատգամ մը յղած կ'ըլլանք բոլորին:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ըլլայինք անտա՛րի վիճակով, Եղեռնի նախօրեակին Օսմանեան Փարլամենթին ներս մի քանի պատգամաւորական աթոռ շահելու սիրոյն չէինք գործակցիր Ատանայի Զարդը իրագործած Իթիհատականներու հետ, եւ իսկական միասնական կեցուածքով կրնայինք առաջը առնել շատ մը չարիքներու:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտա՛րի վիճակով, ապա ներկայ Հայաստանի Ազգային Ժողովին ու կառավարութեան մէջ պատգամաւորական ու նախարարական աթոռներ գրաւելու սիրոյն չենք հանդուրժեր խարդախուած ընտրութիւնները, մարդկային իրականաց բռնաբարութիւնները, ժողովուրդը յուսալքումի տանող խաչտառակութիւնները:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ըլլայինք անտա՛րի վիճակով, ապա Եղեռնէն ետք մեր ուժերը կը լարէինք միասնական ջանքերով համագրգային մեր վիճակը բարելաւելու եւ ոչ թէ եղբայրական կռիւներով զիրար չէզոքացնելու եւ օտարի ձեռքին գործիք դառնալու:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտա՛րի վիճակով, ապա նորանկախ Հայաստանի մէջ պիտի չծաւալէինք «Դրօ»ի գործունէութիւնը:

Շար.ը էջ 18

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Authorized Agent CA Insurance Lic. #0494056
Blue Shield of California
An Independent Member of the Blue Shield Association

1975-2005
30th
ANNIVERSARY

E-mail: BMaronian@AOL.com

INSURANCE COVERAGE CAN HELP YOU FINANCIALLY

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

BEDROS, SIAMANTO MARONIAN

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ՏԱՐՖՈՒՐԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

ՏՕՔԹ. ՅԱՐՓՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԻՆԱՆ

Ինչ որ տեղի կ'ունենայ փոփոխության աշխարհամասի պատկանող Սուտանի մէջ, հսկայ տարածութեամբ երկիր մը որուն դրացիներն են Եգիպտոսը, Չատը, Եթովպիան եւ Քենիան, ուղղակի ցեղասպանութիւն կարելի է կոչել: Այսպէս կը բնորոշէր Ամերիկայի նախկին արտաքին գործերու պատասխանատու, Քոլին Փաուըլ, Տարֆուրի մէջ տեղի ունեցող վայրագութիւնները: Սուտանի, կառավարական ոյժերը, որոնց միացած են «ձանձառիտ» կոչուած միլիտարիստական զինուորները, իրենց ոճրային գործունէութեամբ, ուղղակի ցեղասպանութիւն կը գործեն Տարֆուրի շրջանի արաբական բնակիչներուն վրայ: Յարդ 200,000 մեռեալներ, եւ 2 միլիոնի հասնող, հոս-հոն ցրուած բնակչութիւն մը, անապահով վրաններու մէջ տեղափոխուած, կը գտնուին ահաւոր պայմաններու մէջ, ենթակա սովի, անօթութեան, հիւսնաբանութեան, բռնաբարութեան, եւ ջարդի, պէտք ունի սնունդի, ապահովութեան, մանաւանդ պաշտպանութեան: Ձիւեր եւ ուղտերու վրայ, գինեալ միլիտարիստական զինուորներ, սարսափ կը սփռեն Տարֆուրեան շրջանի քաղաքներու եւ գիւղերու վրայ, գրեթէ անտարբեր վերաբերմունքի արժանանալով քաղաքակրթութեամբ աշխարհի կողմէ: «Գրեթէ» կ'ըսենք, քանի որ փորձեր կը կատարուին ուշադրութեան եւ ապահովութեան, ինչպէս նաեւ ձախող գինադադարներու, Սուտանի կառավարութեան եւ Տարֆուրեան

ըմբոստներու միջեւ, փորձեր որոնք պարզապէս խաբկանքի հանգամանք ունին, շարունակուող ողբերգութեան վերջ մը տալու իմաստով:

ԻՆՉ ՈՅԺԵՐ ԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱԲԵՄԻ ՎՐԱՅ

Յիշուեցան Սուտանի կառավարական ոյժերը, որոնք «ձանձառիտ» կոչուած, եւ մինչեւ ակունները գինուած միլիտարիստական կարգ կուողները: Ասոնք են ողբերգութեան հիմնական դերակատարները: Միւս կողմէն կան Տարֆուրի ըմբոստ ոյժերը, շատ աւելի տկար եւ անբաւարար գինուած, եւ այս վերջիններու պաշտպանութեան յանձնուած բնակչութիւնը, որ յարատեւ տեղահանութեան կ'ենթարկուի, ինչպէս նաեւ վերոյիշեալ վայրագութեանց: Այս երկուքին միջեւ խաղաղութիւնը ապահովելու եւ ցեղասպանութիւնը արգիլելու համար Սուտան կը գտնուին Ափրիկեան Միութեան պատկանող 5000 «պաշտպանութեան զօրքեր», մեծ մասամբ Ռուսաստանէն, Նիճերիայէն եւ Սենեկալէն հաւաքուած, որոնք սակայն, հասկնալիօրէն, անկարող են պաշտպանելու 2000 գինուորները, դարձեալ փոփոխութեան երկիրներէն հաւաքուած: Այս երկու խումբերու հրամանատարը կը խոստովանի թէ կարելի է Ֆրանսայի տարածքին չափ մեծ հողամաս մը պաշտպանել յարձակումներու եւ բռնութեանց դէմ: Ոչ միայն այս վայրագութիւնները, այլ նաեւ ուտելիքի եւ ամէն տեսակի օգնութեան նպատակաւ Տարֆուրի դրկուած միջոցները չեն հասնիր թշուառութեան մատնուած զանգ-

ուածներուն, քանի որ Սուտանի կառավարութիւնը արգելքներ դրած է խաղաղ տեղափոխութեանց վրայ:

Ափրիկեան ոյժերու ներկայութիւնը կ'արգարացուի այն առարկութեամբ որ փոփոխութեան հարցերը պէտք է լուծուին Ափրիկէի Միութեան կողմէ: «Թող փոփոխութեանը կատարեն ոստիկանի դերը, առանց արտաքին միջամտութեան»: Սակայն, ինչպէս նկարագրուեցաւ, ոչ միայն թուական իմաստով, այլ մանաւանդ փոփոխութեան ոյժերու համար ճշդուած առաքելութիւնը յստակօրէն չէ սահմանուած, ուրեմն, անոնք կը գտնուին անկարողութեան առջեւ, տեղի ունեցող երեւոյթներու կանխարգիլման եւ զսպումին համար: Ուրեմն այս ոյժերուն վիճակուած է գինադադար մը յառաջացնելու եւ խաղաղութեան համար համաձայնութիւն մը գոյացնելու Սուտանի կառավարութեան, «ձանձառիտ» միլիտարիստ եւ Տարֆուրեան ըմբոստներու միջեւ: Հարցը հոն է որ ահաւասիկ երեք տարիներէ ի վեր, նման միջամտութիւններ ապարդիւն անցած են, եւ Տարֆուրեան ողբերգութիւնը կը շարունակուի նոյն ուժգնութեամբ:

ԻՆՉ Կ'ԸՆԷ ՄԱԿԸ

Շարունակուող այս տագնապին առջեւ, միջազգային հանրային կարծիքը երթալով անհանգստութեան նշաններ ցոյց կու տայ: Նոյնիսկ ուսանողական ցոյցեր կը կազմակերպուին «Տարֆուրի ցեղասպանութիւնը» արգիլելու պահանջով:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, Պուշի իշխանութեան տակ, մանաւանդ Իրաքեան եւ Աֆղանիստանեան պատերազմներու պատճա-

ռաւ ծանրաբեռնուած, անկարող է, չըսելու համար անտրամադիր, իր ոյժերը զրկելու Սուտան եւ Տարֆուր, գէթ կուրենր արգիլելու եւ խաղաղութեան փնտրտուք մը կատարելու:

«ՆԱԹՕ» եւս, Եւրոպական իր հարցերով զբաղած, մանաւանդ Քոսովոյի փորձառութենէն ետք, նոյնպէս անտրամադիր կը թուի Ափրիկէի գործերուն եւ տաղտուկներուն մէջ միարժուէրու:

Կը մնայ ՄԱԿը եւ անոր ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Աննանի կոչը, մանաւանդ Պուշին, հաւաքներու շուրջ 20,000ի հասնող խաղաղութիւնը ապահովելու ոյժի մը ստեղծման համար, որպէսզի լուծուի մը գտնուի շարունակուող ողբերգութեան:

Ափրիկեան եօթը հազարը անկարող եղած են մինչեւ հիմա, քանի որ չունին հարկ եղած գինուորական միջոցները: Տակաւին հարց է թէ Սուտանի կառավարութիւնը պիտի ընդունի նման խաղաղապահ ոյժերու հաստատումը իր սահմաններէն ներս: Ամերիկան եւս, որքա՞ն պատրաստ պիտի ըլլայ իր սեփական ոյժերը Սուտան զրկելու, մանաւանդ իր այլ յանձնառութեանց եւ զաղթականական դժուարութեանց պատճառաւ:

Եզրակացութիւնը այն է որ շատ աւելի լուրջ ճիգեր անհրաժեշտ են, քաղաքական լուծում մը յառաջացնելու տագնապի մասնակից ոյժերու միջեւ, այսինքն Սուտանի կառավարութեան, «ձանձառիտ» եւ Տարֆուրեան ըմբոստներու միջեւ: Եթէ այս լուծումը անկարելի ըլլայ մօտ առեւնէն գտնելու, բոլոր կողմերը կը մնան իրենց ներկայ դիրքերուն վրայ: Ցեղասպանութիւնը կը շարունակուի:

AGBU PASADENA HIGH SCHOOL

Affiliated with AGBU Manoogian-Demirdjian School

REGISTRATIONS FOR 2006-2007 IN PROGRESS

- High School Prep grade (8th grade equivalent)
 - Ninth grade
 - Tenth grade
 - Eleventh grade
- First graduating senior class in June, 2008

AGBU High School in Pasadena will provide...

- A challenging college preparatory program in a safe, caring and supportive environment
- Honors and Advanced Placement classes for accelerated students
- Qualified and experienced faculty dedicated to student learning
- Instruction in Armenian language, history and culture
- Small class sizes and low teacher to student ratio
- Professional guidance and counseling
- Affordable tuition fees

Call (818) 883-5379, (626) 794-0363, or (818) 883-2428 for immediate assistance

2495 E. Mountain Avenue, Pasadena, CA 91107
(Corner of Altadena and Mountain)

www.agbuphs.org

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԼՈՒԻԶԻԱՆՅԻ ՆՈՐԱԿԱԶՄ ՅԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Վերջին տասնամեակներուն Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ Միջին Արեւելքի զանազան երկիրներէն ժամանած հայերու ստուար թիւը պատճառ եղաւ նոր գաղութներու հաստատման: Այդպիսիներէն է Լուիզիանա նահանգը, ուր գրեթէ հայութիւն չկար ասկէ 40 տարիներ առաջ:

Լուիզիանան ներկայիս ունի շատ փոքրաթիւ գաղութ մը, ըն-

Արդարեւ Մայիսի 13ին, 2006, Շաբաթ օր Արեւելեան Միացեալ Նահանգներու Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան ժամանեց Նիւ Օրլիւնս: Այստեղ ան շրջանի հովիւ Տ. Ներսէս Ա. Քհնյ. ձեպէճեանի եւ Պաթոն Ռուժի Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Վազգէն Գալթազեանի առաջնորդութեամբ շրջեցաւ քաղաքի զանազան մասերը, յատկապէս «Քաթ-

Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. եւ մետալալիք Վազգէն Գալթազեանը իր տիկնոջ եւ դստեր հետ

դամէնը 35 հայ ընտանիքներ, որոնք տարածուած են Պաթոն Ռուժի, Լա Փլասի, Նորքոյի եւ Նիւ Օրլիւնսի մէջ: Թէեւ թիւով փոքր բայց հայկականութեամբ տոկոսն եւ իրենց աւանդութիւններուն ամբօրէն կառուցած մեր ազգակիցները կրցած են միասնականանալ եւ տարին քանի մը անգամ համախմբուիլ մէկ երդիքի տակ: Տարիներ առաջ կազմուած է Հայաստանեայց Առաք. եկեղեցւոյ ծխական խորհուրդը, Ս.Դ.

րինա» մըրիկէն աւերուած աղիտալի շրջանները: Նշենք նաեւ որ իր ատենին Խաժակ Սրբազանի նախաձեռնութեամբ յատուկ նուիրահաւաք կազմակերպուեցաւ «Քաթրինա»ի աղէտէն տուժած հայ եւ տեղացի բնակիչներուն: Կէսօրին՝ Խաժակ Սրբազան եւ իր շքախումբի անդամները հիւրընկալուեցան Գրիգոր Տաքէսեանի կողմէ, Գրէսէնթ Սիթի Պրու Հաուզ ճաշարանին մէջ: Այստեղ

Պօղոս Մութաֆեանի կը յաճնուի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ի Հայրապետական կոնդակը

Հնչական կուսակցութեան մասնաճիւղն ու Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան Օժանդակ Մարմինը: Վերոյիշեալ երեք կառույցները ալ ունին իրենց օգտաշատ գործունէութիւնները, կազմակերպելով հանդիսաւոր պատարագ, Հաճնոյ Հերոսամարտի Տարեդարձ եւ այլ միջոցառումներ:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԽԱԺԱԿ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Լուիզիանա Նահանգի հայութեան համար պատմական օրեր եղան Մայիսի 13 եւ 14 օրերը:

«Մայրերու Օր»ուան առթիւ յատուկ յիշատակութեան արժանացաւ եւ զնահատուեցաւ Լուիզիանայի տիպար հայուհիներէն՝ Տիկին Ալիս Ոսկերիչեան:

ՕԾՈՒՄ ՊԱԹՈՆ ՈՒԹԻ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ Նախքան Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ պաշտօնական օծման արարողութեան՝ Շաբաթ, Մայիսի 13ին, երեկոյեան տեղի ունեցաւ դռնբացէքի արարողութիւն եւ նոր եկեղեցւոյ միտոսութեան աւագանի օծում: Կիրակի, Մայիսի 14ին, 2006, տեղի ունեցաւ Պաթոն Ռուժի Ս.

Տեսարան մը Դոմրացէֆի արարողութենէն

Կարապետ Հայաստանեայց Առաք. եկեղեցւոյ օծման արարողութիւնը: Օրուան պատարագիչն էր Արեւելեան Թեմի բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան: Պատարագի ընթացքին տեղի ունեցաւ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հանդիսաւոր օծումը: Հոգեպարար արարողութեանց իրենց մասնակցութիւնը բերին Հոգշ. Տ. Արարատ Ծ. Վրդ. Գալթազեան (Քանատայէն), Հոգշ. Տ. Արսէն Վրդ. ձեպէճեան եւ եկեղեցւոյ հովիւ՝ Արժ. Տ. Ներսէս Ա. Քհնյ. ձեպէճեան: Դպրաց դասը կը ղեկավարէր Խորէն Մէխանեան:

Այնուհետեւ առաջնորդ սրբազան հայրը հոգեշունչ քարոզ մը խօսելով դրուատեց Լուիզիանայի փոքրաթիւ հայ համայնքի եւ յատկապէս Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի անխոնջ աշխատանքները, որոնց շնորհիւ այսօր իրականութիւն դարձած է այս աստուածահաճոյ հաստատութիւնը:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒՄ

Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ օծման արարողութենէն ետք տեղի ունեցաւ պաշտօնական սիրոյ սեղան ճաշկերոյթ Պաթոն Ռուժի «Էմպլոյի Մուլթի» պանդոկին մէջ: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Խաժակ Արք. Պարսամեան, շրջանի Ս.Դ.Յ.Կ. «Ժիրայր Մուրատ» Մասնաճիւղի ատենապետ՝ Պօղոս Մութաֆեան, Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Վազգէն Գալթազեան եւ այլ եկեղեցական ու տեղական անձնաւորութիւններ:

Սեղանի օրհնութենէն ետք գործադրուեցաւ պաշտօնական յայտագիր մը հանդիսավարութեամբ շրջանի հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տ. Ներսէս Ա. Քհնյ. ձեպէճեանին: Ան սրտանց ողջունեց ներկաները, որոնք եկած էին նոր եկեղեցւոյ օծման առթիւ իրենց ուրախութիւնը յայտնելու եւ միմեանց շնորհակցելու այս տօնական իրադարձութեան համար:

Ողջոյնի խօսքերով հանդէս

եկան նաեւ Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Վազգէն Գալթազեան Հոգշ. Տ. Արարատ Ծ. Վրդ. Գալթազեան, Հոգշ. Առէն Աբեղայ ձեպէճեան եւ Պօղոս Մութաֆեան: Ասմունքով ելոյթ ունեցաւ Ազատուհի Մութաֆեան:

Խօսք առաւ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան եւ առանձնապէս դրուատեց Պօղոս Մութաֆեանի ազգօգուտ եւ եկեղանուէր ծառայութիւնները: Արդարեւ, ինքն էր որ 18 տարիներէ ի վեր նախաձեռնած էր գաղութը եկեղեցիով մը օժտելու ծրագիրը: Առ այդ՝ հանդիսաւոր արարողութեամբ, Սրբազանը Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. գարեգին Բ.ի զնահատանքի եւ օրհնութեան կոնդակը յանձնուեցաւ Պօղոս Մութաֆեանին:

Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան յայտնեց թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ը Հայրապետական կոնդակով Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մետալով կը պարգևատրէ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի ժրջան ատենապետ Վազգէն Գալթազեանը, երկու տասնեակ տարիներու իր ազգանուէր, եկեղեցանուէր եւ հասարակական բեղուն գործունէութեան ու նուիրատուութիւններուն համար: Մետալը անձամբ յանձնեց Գերշ. Տ. Խաժակ Սրբազան:

Վերոյիշեալ գոյգ կոնդակներու ընթերցումն ու պարգևատրումը մեծ խանդավառութեամբ ու որոտընդոտ ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ ներկայ հասարակութեան կողմէ:

Շնորհակալական խօսքերով հանդէս եկան Պօղոս Մութաֆեանն ու Վազգէն Գալթազեանը: Անոնք երախտագիտութիւն յայտնեցին Ամենայն Հայոց Հայրապետ Գարեգին Բ.ին, Գերշ. Տ. Խաժակ Սրբազանին իրենց ցուցաբերած հոգածութեան համար: Նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեցին բոլոր անոնց որոնք իրենց նիւթաբարոյական աջակցութեամբ այս գեղեցիկ երագի իրականացման պատճառ հանդիսացան:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՇՈՂԻ ԸԱՄԱՐ) ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680 (626) 398-0506

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

«ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԸ» ՏՈՂԱՆՑԵՑԻՆ ՅՈՎԱԷՓԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

Մահէ Մանկրեանի «Gods Must Be Insance» քստերգութեան աւարտին

ԼԻԶԱ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

Ա. եւ Մ. Յովսէփեան վարժարանի Վարժարանի Ը. կարգի աշակերտները երկու շաբաթավերջերու ընթացքին անգլոգական պահեր տրամադրեցին Յովսէփեանի աշակերտներուն, ծնողներուն ու բարեկամներուն:

Արդարեւ, դպրոցիս տնօրէն եւ Ը. կարգի դաստիարակ ուսուցիչ՝ Պրն. Շահէ Մանկրեանին հեղինակած եւ բեմադրած կատակերգութիւնը «Gods Must Be Insance»ը, որ Մայիս 5, 12, 13 2006ին բեմադրուեցաւ դպրոցիս սրահին ներս հին ու նոր «աստուածներու» ներկայութեամբ, բեմն ու սրահը դարձուցած էր հաճելի ու ծիծաղաշարժ ժամադրավայր մը՝ ուր «աստուածները» կը սողանցէին ու կը մրցակցէին սիրաշահելու գրողի մը ենթագիտակցութիւնը:

Ութերորդ կարգի աշակերտները հիացմունք պատճառեցին հանդիսատեսներուն մօտ, իրենց ցուցաբերած դերասանական տաղանդով: Անոնք սուին այն տպաւորութիւնը, որ մէկ մէկ արհեստավարժ դերասաններու խաղարկութեանն էր որ ներկայ կը գտնուէինք:

Դաստիարակ ուսուցիչը իւրաքանչիւր 13 աշակերտներուն յարմար դերերը բաշխած էր, եւ բոլորն ալ քաջատեղեակ իրենց դերին, համարձակօրէն ներկայացան մարմնաւորելով Մորբէսը, Երատոն, Կուպիտոն, Դաբնին, Մարիամը եւ այլն:

Պրն. Շահէ Մանկրեանը, իր բացման խօսքին մէջ նշեց ներկայ սերունդին մօտ անգլերէն լեզուով սահունօրէն ու հեզասահօրէն արտայայտուելու կարողութեան անհրաժեշտութիւնը ըլլալը, որ որեւէ մէկ մասնագիտութեան կամ ասպարէզի յաջողութեան նախապայմաններէն մէկն է, եւ բարձր գնահատեց Ը. կարգի աշակերտներուն մօտ բացայայտօրէն ներկայ եղող այդ յատկութիւնը: Տնօրէնը նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց, որ թատրոնն ու ճառարարութիւնը լավագոյն միջոցներն են աշակերտները մղելու ընթացքանութեան ու ծանօթացնելու գիրենք գրականութեան: Թէպէտեւ սոյն ներկայացումը անգլերէն լեզուով էր, բայց հեղինակը շնորհակալ էր հայերէն լեզուին անհրաժեշտութիւնը, երբ աստուածներէն մէկը փորձեց ու յաջողեցաւ հայերէն տառերը վերջիւշեցնելու գրողին եւ մայրենի լեզուով գրելու մղեց գիրնք:

Կ'արժէ նշել, որ սոյն հաստատեց ձեռնարկը այս տարեշրջանին Ը. կարգի աշակերտներուն շարք մը ձեռնարկութիւններուն վերջինն

էր, որոնց բոլորին ալ եկամուտը օգտագործուեցաւ իրենց դէպի Արեւելեան Միացեալ Նահանգներ այցելութեան ծախսին մեծ մասը հոգալու:

Չեր վարձքը կատար Պրն. Շահէ եւ Ը. կարգի սիրելի աշակերտներ:

ՅՈՎԱԷՓԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԾՆՈՂԱՌԻՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԹԵՅԱՅԱԲ

Դպրոցի մանուկներու պարախումբը ելոյթի պահուն

Յովսէփեան վարժարանի Մուղա-ուսուցչական կազմին Մայրերուն Օրուան առթիւ կազմակերպած Թէյաճառքը, որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ, Մայիս 13, 2006ին, հաճելի ժամանց մը եղաւ ներկայ եղող ծնողներուն, ուսուցիչներուն եւ բարեկամ-բարեկամուհիներուն

համար: Օրուան հանդիսավարն էր վարժարանի ուսուցչուհիներէն Տիկին Լիզա Մանոյեանը, որ ներկայներուն բարի գալուստ մաղթեց եւ իր խօսքը սկսաւ Ա. Ահարոնեանի սողերով: «Մանուկների համար

Մաք. Էջ 18

CALIFORNIA PRIMARY ELECTION

43RD ASSEMBLY DISTRICT
 Glendale, Burbank, Los Feliz, N. Hollywood, Silver Lake, Toluca Lake
 Քուէարկեցէք ի նպաստ Ֆրէնք Քինթրոյի

43rd District Vote for One	PAUL KREKORIAN Burbank Board of Education Member	Democratic	43 ☐
	FRANK QUINTERO City Councilmember	Democratic	44 ☒

Յունիս 3, 2006
 Վերջին պայմանաժամ տունէն քուէարկելու

44TH ASSEMBLY DISTRICT
 Pasadena, Altadena, Duarte, La Canada, South Pasadena, Temple City
 Քուէարկեցէք ի նպաստ Տայան Փիթըրսըն-Մուրի

44th District Vote for One	BRIAN CENTER Sheriff's Department Advisor	Democratic	43 ☐
	DIANA PETERSON-MORE Educator/Small Businessowner	Democratic	44 ☒
	ANTHONY PORTANTINO City Council Member	Democratic	45 ☐
	ADAM MURRAY Teacher/Healthcare Counselor	Democratic	46 ☐

ՅՈՒՆԻՍ 6-Ի ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ՆԱՅԱՆՓԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄ ԶԵՐ ԶԱՅՆԸ ՏՈՒԷՔ Ի ՆՊԱՍՏ ԶԱՅ ԱՍԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՇՏՊԱՆԱԾ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐՈՒՄ

Paid for by Armenian Council of America - Political Action Committee

President Chirac Urges Settlement Of Karabakh Conflict

PARIS -- French President Jacques Chirac has urged Azerbaijan's President Ilham Aliyev to push for a peaceful settlement of its conflict with Armenia over Nagorno-Karabakh.

After meeting with Aliyev on Tuesday, Chirac expressed support for international mediators who last week urged all sides to compromise over the Armenian enclave, which has been liberated since a war in the early 1990s.

Aliyev and Robert Kocharian have traded hostile statements since talks between them in February in France broke down. There has also been an increase in the number of violent incidents along the border.

Speaking at the NATO Parliamentary Assembly, Aliyev called Karabakh "a black hole of Europe."

President Chirac indicated that, "there was no alternative to peace talks and reminded of importance of peace for Azerbaijan, Armenia and the region as a whole."

French President Jacques Chirac

According to a Elysée Palace representative, the French President "confirmed the principles of joint statement of representatives of the OSCE Minsk Group three co-chair states, made in Yerevan on May 25," which points out, "time has come for the parties to reach accord over basic principles of settlement of the Nagorno Karabakh conflict."

The three mediating powers seem to be making a last-ditch attempt to secure a Karabakh peace deal before the end of this year.

Armenian Soldier Killed In Fresh Skirmish On Azeri Border

YEREVAN -- Armenia's Defense Ministry reported on Monday that one of its soldiers has been fatally shot in what it described as a truce violation by Azerbaijani forces in the tensest section of the Armenian-Azerbaijani border.

The ministry said in a statement that Sergeant-Major Levon Adamian, 20, was wounded in the chest and died as he was rushed to hospital late on Saturday. It said the incident occurred near the northern Armenian town of Noyemberian. No other details were reported.

Adamian is at least the second Armenian soldier killed in the area bordering Georgia since February. Skirmishes between Armenian and Azerbaijani troops deployed there appear to have become more frequent in recent months, with each side accusing the other of breaching the ceasefire. The Azerbaijani military did not report any fighting in the westernmost section of the heavily militarized frontier

in recent days, though.

According to the Azerbaijani news agency APA, an Azerbaijani soldier was wounded and hospitalized on Saturday about 300 kilometers east of the area, along the main Armenian-Azerbaijani line of contact around Nagorno-Karabakh. The information was not immediately confirmed by the Defense Ministry in Baku. The ministry said earlier that a 19-year-old Azerbaijani army conscript, Egdar Hajigayibov, was shot and killed by Armenian forces near a village just north of Karabakh on May 17.

High-ranking diplomats from France, Russia and the United States sounded cautiously optimistic about the outcome of the summit as they wrapped up a two-day visit to Baku and Yerevan last Thursday. In a joint statement, they said the conflicting parties are now "at the point where a mutually beneficial agreement is achievable."

Armenia Barred From CIS Defense Meeting In Baku

YEREVAN -- Armenia said on Tuesday that Azerbaijan has effectively prevented it from participating in this week's meeting in Baku of high-ranking defense officials from the Commonwealth of Independent States.

The one-day session of the CIS Council of Defense Ministers was scheduled to open in the Azerbaijani capital on Wednesday. Official Yerevan said last week that Defense Minister Serzh Sarkisian will not attend it, presumably because of the unresolved conflict over Nagorno-Karabakh. The Armenian Defense Ministry decided to send a lower-level delegation to the gathering instead.

In a statement, the ministry said it has been informed by the Moscow-based

Secretariat of the increasingly moribund CIS structure that the Azerbaijani authorities have refused to guarantee the security of the Armenian participants. It condemned the move, accusing Azerbaijan of failing to honor its international obligations.

"We expect an official response from the CIS Council of Defense Ministers to the incident," added the statement.

A spokesman for the Azerbaijani Defense Ministry confirmed that Baku is against Armenian participation in the meeting. "We came out against the participation at the meeting of occupier-countries - Armenia - which occupies 20 percent of territory long held by Azerbaijan," the Associated Press news agency quoted Ilgar Verdiyev as saying.

U.S. Envoy To Armenia Recalled Richard Hoagland Nominated by President Bush As New Ambassador

WASHINGTON, DC -- President George W. Bush has officially confirmed the impending dismissal of U.S. Ambassador to Armenia John Evans which Armenian circles in the United States attribute to the diplomat's public recognition of the 1915 Armenian genocide.

The White House announced last Tuesday that Bush will ask the U.S. Senate to endorse his nomination of Richard Hoagland, Washington's outgoing ambassador to Tajikistan, as Evans's replacement. It offered no explanation for the widely anticipated move.

Evans has been tipped to lose his current job for the last three months. Armenian-American groups and activists have suggested that he is paying the price for his reference to the mass killings and deportations of Armenians in Ottoman Turkey as "genocide."

U.S. officials have declined to publicly confirm or deny this. "We all serve at the pleasure of the President," Assistant Secretary of State Daniel Fried told the Armenian Assembly of America on March 27 when asked to comment on the issue.

Evans has served as ambassador to Armenia for less than two years. All of the four previous heads of the U.S. mission in Yerevan had longer tenures. "I do

Ambassador Richard Hoagland

not know when I will be leaving Armenia and I have not submitted by retirement papers," the 58-year-old career diplomat told reporters on March 7.

Evans openly contradicted the long-running policy of successive U.S. administrations when he declared in a February 2005 speech in California that "the Armenian Genocide was the first genocide of the 20th century."

Washington was quick to disown

Continued on page 4

Raffi Hovannisian Forced Out Of Party Headquarters

YEREVAN -- Law-enforcement officials forced opposition leader Raffi Hovannisian to leave the headquarters of his Zharangutyun (Heritage) party on Tuesday less than 24 hours after allowing him to re-enter the premises controversially sealed off by the Armenian authorities three months ago.

Hovannisian and a group of his close associates locked themselves in the Zharangutyun offices in downtown Yerevan late Monday, defying eviction orders from the Service for Mandatory Execution of Judicial Acts of the Armenian Ministry of Justice. They denounced the orders as illegal, citing an injunction issued by a Yerevan court on April 14.

The injunction effectively annulled a March 4 decision by a state-run theater, from which Hovannisian has leased the offices for over 15 years, to lock Zharangutyun out of its headquarters. It said that no restrictive action can be taken against the property until the court rules on a lawsuit filed by Hovannisian against the theater management.

According to the Zharangutyun leadership, this means the party can regain control of the premises at least until the end of the litigation. The Justice Ministry bailiffs, who took more than 40 days to enforce the court order, did not object to this interpretation as they reopened the Zharangutyun offices on Monday.

But they returned to the scene several hours later, claiming that the party leaders were only supposed to briefly in-

Leader of Zharangutyun party Raffi Hovannisian

spect their offices and then leave them. They managed to force Hovannisian and his loyalists out after two-hour negotiations the next morning.

Hovannisian insisted that the bailiffs' actions are illegal and politically motivated. "Six hours after diligently implementing the court order, the bailiffs received an order from another body," he said. "With their about-turn, they showed that justice in this country is still a bubble."

Hovannisian regards the eviction as a government retaliation for his December open letter to Robert Kocharian which effectively implicated the latter in high-profile political murders and electoral fraud.

Hovannisian sent on Tuesday a letter to Armenia's top law-enforcement officials demanding a criminal investigation into his claims that government agents illegally accessed Zharangutyun comput-

Continued on page 4

Banned TV Again Denied Broadcasting License

YEREVAN -- The Armenian authorities reaffirmed on Thursday their determination to maintain their effective four-year ban on a leading independent television company, thwarting its fresh legal attempt to resume broadcasts.

The National Commission on Television and Radio, a regulatory body appointed by Robert Kocharian, rejected the A1+ station's application for one of two radio frequencies put on a tender. The commission voted unanimously to give both frequencies to two little-known companies.

Its chairman, Grigor Amalian, insisted that A1+ was again denied a frequency because its competitors submitted stronger bids. "This was an absolutely just decision," he said.

A1+ representatives dismissed the explanation, saying that Amalian and seven other members of the body simply upheld a political decision made by the authorities. "Today's decision was not un-

expected," said journalist Karine Asatrian. "I would be surprised if they gave us a frequency."

One of the frequency winners, Ulis Media, is based at the Yerevan premises of the Armenian Public Radio. Its chief executive, Norayr Mukhoyan, said the company simply rents office space there and has no ties with the government-controlled broadcaster. "I am happy that we won. The tender was definitely fair," he told RFE/RL.

Reports in the Armenian press have linked the other winner, Radio Pro, with Prime Minister Andranik Markarian's Republican Party.

A1+, the only national channel that was not loyal to the Kocharian administration, was forced off the air in April 2002 just hours after losing a first-ever frequency tender administered by Amalian's commission. It has since participated in 11 other biddings and lost all of them.

Another Armenian Reportedly Killed In Moscow

A Russian man of Armenian origin has been stabbed to death by a group of young people on a train in a Moscow suburb, Moscow Echo radio quoted a lawyer as saying Tuesday.

The stabbing of Artur Sardarian, 19, took place on May 25 and cited witnesses as saying the attackers were chanting "Glory to Russia!"

The attackers then stopped the train by setting off an alarm and escaped.

Global Gold To Invest \$4.1M In Armenia

U.S.-based Global Gold Corp., owner of a gold enrichment plant in Armenia, plans to invest \$4.1 million in exploration in the former Soviet republic this year, a company official said on Thursday.

Ashot Boghossian, head of Global Gold's office in Armenia, told Reuters the company had invested \$5.5 million in exploration since acquiring a 51 percent stake in the Tukhmanuk plant last year from local firm Mego Gold.

The cost of the acquisition was \$3.5 million. Global Gold has paid \$1.5 million and says it will pay the rest within two years. Global Gold, headquartered in Greenwich, Connecticut, made a private placement of some of its shares in March, raising \$13 million, Boghossian said. "These funds will be used for financing mining projects in Armenia and Chile," he said.

He added the company would start exploration of the central part of the Tukhmanuk gold deposit from the end of next month. "We expect to extract the first 75,000 tonnes of ore this year,"

Boghossian said. He added Global Gold would increase the Tukhmanuk plant's current ore processing capacity of 200,000 tonnes a year if necessary.

Armenia, like other gold-rich ex-Soviet states, has attracted foreign investment since the collapse of communism. The Armenian gold-mining unit of Canada's Sterlite Gold Ltd. — Ararat Gold Recovery Co. — runs two mines, Zod in eastern Armenia and Meghradzor in the north.

Management owns about 15 percent of Global Gold. The Firebird group owns approximately 20 percent and Farallon Capital 18 percent, the company says on its website.

Reflections on the Los Angeles World Affairs Council Round Table Luncheon *** With Turkish Ambassadors Gunduz Aktan and Omer Engin Lutem

By Mark Chenian

Turks and Armenians: Is Reconciliation Possible?

Turkey's entry into the European Union, for which talks began last October, may be eased by support from an unlikely source: Armenia, where the Turkish bid has met with a cautious welcome. In fact, over the past few years, a number of moves on both sides have indicated a melting in the long diplomatic freeze between Turkey and Armenia. Yet both countries retain echoes of the Ottoman dynasty that survived for 600 years and whose dominions extended from the Danube through the Levant to Algiers. And they share a mutual history, including Armenian claims of Genocide at the hands of the Ottomans in 1915 and continuing up through the present time, to the sealed Turkish-Armenian border and the dispute over Nagorno-Karabakh and Azerbaijan.

To discuss the future of Turkish-Armenian relations, we are pleased to present the views of two Turkish diplomats and scholars: Gündüz Aktan and Ömer Engin Lütem.

Gündüz Aktan, a career diplomat, served as Turkey's ambassador to Japan and Greece, after spending his early career in Paris, Nairobi, and New York. From 1985 to 1988 he was an advisor to late Turkish Prime Minister Turgut Özal, and later assisted in the writing of Mr. Özal's book, *The Turks in Europe*. He has been a member of the Turco-Armenian Reconciliation Commission (TARC), and has written on Armenian issues and international law.

Please join us for a unique opportunity to hear Turkish perspectives on one of the most persistent of Europe's dilemmas, the relationship between Turkey and Armenia.

Ambassador Ömer Engin Lütem began his diplomatic career in the Ministry of Foreign Affairs in 1957, serving in Turkish missions in France, Germany, Italy and Libya. He served as General Director of Intelligence and Research and was later appointed Turkish Ambassador to Bulgaria. He went on to serve as Turkish Ambassador to the Vatican, and as the Turkish Permanent Representative to UNESCO. He is now the Director of the Armenian Research Institute.

Los Angeles World Affairs Council

The above luncheon was an event scheduled during a two-week tour in the United States of the two ambassadors. Quoting directly from April 8, 2006 Turkish Daily News.com (TDN.com), the purpose of the tour was described by ambassador Aktan as:

"In order to take part in a series of meetings on the Armenian question I took a two-week trip to the United States together with Ambassador Ömer Lütem, director of the Research Institute for Crimes against Humanity (YKSAREN). Our aim was to meet with small groups of Turks living in the United States who are well educated, fluent in English and interested in the Armenian question. We wanted to give them seminars on the 1915-1916 incidents, distribute CDs to them containing documented information on the issue and try to ensure that they would be able to defend their views on their own. We had already made similar trips to a number of European countries."

"Whenever they have failed in their attempts to block these meetings, the Armenians have tried to prevent Americans and fellow Armenians from attending. When these efforts did not work they took the path of ensuring that handpicked Armenians who could argue with us would attend the lecture at the University of Chicago and take part in a luncheon meeting at the World Affairs Council."

As the invitation reads, these luncheons are for members of Board of Directors and the International Circle (IC) and their guests, and contrary to the claim/implication of the ambassador Aktan in the same TDN.com, I was not "hand-picked" by any one. I have been associated with the LAWAC for almost three decades and on this particular day, I was a guest of a non-Armenian IC member.

At the luncheon, twenty five were in attendance, including the two ambassadors as well as the Los Angeles Consul General of Turkey, A. Engin Ansay and

his deputy. The luncheon was chaired by the President of the Council, Mr. Curtis Mack.

President Mack welcomed the Excellencies to the LAWAC and invited the attendees around the table to introduce themselves. Before inviting the guest speakers to make their presentation, he briefly introduced the guests and the day's topic for discussion.

Ambassador Aktan started with his thanks and gratitude for the invitation and the opportunity to address the distin-

guished forum on a very important subject/issue for Turkey.

Speaking from bullet point notes, the thrust of his presentation is reflected in the following direct quote from the same TDN.com,

"On these occasions it became clear why the Armenians avoid meeting with us, calling us "denyers": The Armenian theses are even weaker than they are sometimes believed to be. They become greatly upset when they are confronted with documented evidence of the popu-

lation figures attesting to the size of the Armenian population in 1914 and at the end of the war. Under the circumstances, they cannot insist that 1.5 million Armenians were killed. Similarly, they can hardly deny that they had been a "political group" that aimed to ethnically cleanse the Turks in a sizable part of eastern Anatolia and waged a war with the aim of setting up their own independent state there. It is no secret that "political groups" are not among the groups protected under the U.N. Convention on Genocide. They cannot object when we point out that the transfer of population in 1915 was not the only reason or the most important reason for the deaths, that there were other factors that took a far greater toll: inter-ethnic clashes, regular warfare, epidemics and the way the civilians kept fleeing from one place to another as the armies advanced in the battle zone. They find it hard to respond, especially when it is pointed out that the Armenians massacred half a million Anatolian and Azeri Turks in the insurgencies and as they retreated with the Russian army."

"The only thing they do is to refer to the archives of foreign countries, claiming that missionaries and people like Morgenthau cannot have lied. We asked them then why they were wary of taking their cause to the International Court of Justice in The Hague. In what seemed to be a pre-arranged way of behaving, they all acted as if they did not hear the question. This issue, which we have kept referring to in our articles in Turkey, is the Achilles heel of the Armenian cause. Those Americans who had been convinced that an Armenian genocide had occurred were appalled to see the way the Armenians were afraid of taking this issue to court."

"The main problem seems to be those Armenian youths who have been

Continued on page 4

ATP Breathes Life Into Environmental Education in Armenia

Organizing Training for Teachers and Tree-Planting Guidance for Communities

YEREVAN -- After publishing its environmental education curriculum, "Plant an Idea, Plant a Tree," for public school students, Armenia Tree Project (ATP) sponsored a special teacher training course on April 25-29 to explain how to use the teacher's manual.

A total of 16 teachers from Yerevan

nia Social Investment Fund, and ATP supporter Joseph Matossian of California.

The honored guests expressed their appreciation and admiration to the teachers and the presenters. Artashes Torosyan expressed his confidence in the preparation of the teachers, who will be going on from the workshop to conduct similar

Training course for teachers from Syunik, Lori, Kotayk, and Yerevan

and the regions of Syunik, Lori, and Kotayk participated in the "Training of Trainers," organized by Dr. Gayane Ghukasyan, ATP Environmental Education Program Manager.

In his welcoming speech, ATP Director of Operations Vache Kirakosyan emphasized the importance of teaching the environmental education curriculum in local schools, and thanked all attendees for participating with ATP. "Your cooperation is very important to increase the awareness of environmental issues, specifically among Armenia's youth," he stated. "As a result of our work together, we may reap fruit in the very near future. The assistance received from such moti-

training for their colleagues.

Vache Kirakosyan presented "Certificates of Participation" to each of the trainees, thanking them for their input and enthusiasm during the workshop. Anonymous evaluation sheets revealed that the participants were very pleased with the content and process of the training.

"It would be an honor for me to continue collaborating with the ATP Environmental Education Program, as I feel this gives me an overall understanding of a new methodology along with practical advice which I will definitely apply in my teaching activity," wrote one teacher in the evaluation. Another teacher believed the program should be expanded to the

Training and tree planting with the kindergarten class at Kurtan village

vated and devoted educators as yourselves is another step toward improving the ecological situation in our country."

All lessons were based on the contents of ATP's environmental education curriculum, which is available online at <http://armeniatree.org/whatwedo/eea.htm>. The lessons were designed for students in grades 4-9 in more than 1,400 schools throughout Armenia.

The workshop was also attended by Artashes Torosyan and Marine Aghajanyan from the Ministry of Education and Science, Amalia Poghosyan from the Arme-

governmental level under the slogan "Our Planet Belongs to Us."

In addition to the environmental education training course, ATP's Spring tree planting campaign was accompanied by trainings organized by the Community Tree Planting (CTP) Program at 19 sites all over Armenia. A total of 1,334 community residents participated in the ATP trainings.

To ensure a high survival rate of trees at sites, ATP created guidelines on

Continued on page 4

Please Read Our Story... (we hope you do)

We are from Vardenis Armenia, a remote village east of Lake Sevan and far from the capital Yerevan. Life is so different here and conditions are hard. Yet we still have hope, hope to build new relationships with those who care and share their resources with their little brothers and sisters. We thank you and thank God for your love. ...

My name is Ani Ziroian. I live in a Vardenis, Armenia, and was born on May 20, 1998. I am attending secondary school #3 and am in the 2nd grade. I have brown eyes and hair. My father has left us and he doesn't support us. I have a 20-year-old sister. We live with my jobless mother and she is my guardian. We receive a little from the government as a stipend, however it isn't enough to support us. We attend the Armenian Apostolic church. We live in a one-room house, which doesn't belong to us. The government allotted us this temporary small shelter. Luckily we don't pay for it. The house owners are in Russia and we are to leave the house, when they return. The house is not renovated. There is old and worn out furniture in the house. My mother has acute headaches and isn't able to take care of us. I am an active, sociable and curious child.

My name is Rafik Petrosian. I was born in Vardenis, Armenia, on October 12, 1995. I am attending secondary school #1 and am in the 5th grade. Sport is my favorite subject at school. I have light brown eyes and light brown hair. My father, Gagik, died of heart problem. He was alcoholic and had stomach problem. My mother, Ophelia, is unemployed. We receive a little from the government as a stipend, however our income is not enough to support us. I have a 13-year-old sister. My mother is my guardian. We attend the Armenian Apostolic church. We live in a 5-room private house, but we occupy only 2 rooms. We have no elec-

tricity, as we aren't able to pay for it. The house is not renovated and our furniture is old and worn out. We try to cultivate our ground area, but everything is drying up as we have no water for irrigation. My sister and I don't attend school, as we cannot afford it. My mother has got neurosis because of our living condition and many depts.

My name is Melania Tsaturian. I was born in Vardenis, Armenia, on August 22, 1998. I am attending secondary school #2 and am in the 1st grade. English is my favorite subject at school. I have green eyes and light brown hair. My father abandoned us 7 years ago and doesn't care of us. Now he is in Russia. I have a 16-year-old brother. We live with my mother. She is unemployed and is my guardian. We attend the Armenian Apostolic church. We receive a little from the government but it isn't enough to support us. We live with my grandparents, uncle's family (4 members) and younger uncle in a 4-room private house. The floor is damaged, the furniture is old and worn out. We have a little ground area, which we can't cultivate. My uncles are unemployed and aren't able to help us. I am naughty and active, also like to play and learn English.

My name is Arthur Shabouian. I was born in Vardenis, Armenia on August 15, 1999. I am attending secondary school #3 and am in the 1st grade. I have dark eyes and brown hair. My father, Manvel, died of acute cardiogenic shock in 2005. He worked as a cook at a military basis. My mother, Gohar, is a cook at school, it is seasonal work: she works only in autumn and spring season and she doesn't work the rest of the year. Our monthly

Continued on page 4

Los Angeles World Affairs Council Round Table

Continued from page 2

convinced by others that during the transfer of population the Armenians had been subjected to the kind of cruel behavior one could only "see" during fits of hallucination.'

At the table, the Ambassador concluded his remarks by saying that Genocide is a clearly defined legal term; it should be applied and handled accordingly. Governments and Parliaments are not the forums to decide Genocide. The only competent forum is the International Court of Justice (I C of J). He emphasized that Turkey is willing and ready to go to I C of J to settle the Genocide issue, but the Armenians are afraid to do so.

The meeting opened for discussion. President Mack thanked the Ambassador for his remarks and followed with the question, "What is the solution, where do we go from here?"

In his answer, ambassador Aktan repeated that the I C of J in The Hague is the proper venue to settle this issue, and that the Armenians should stop influencing governments and parliaments around the world with Genocide Resolutions.

Discussions from around the table followed. One individual (non-Armenian) challenged the interpretation of the facts by the ambassador. He stated that what transpired in 1915-1916 with the Armenians of the Ottoman Empire is Genocide and Turkey should accept that.

The Ambassador did not agree with the above.

"Your Excellencies, if this luncheon was sixty years ago, your colleagues sitting in your chairs would have denied that there ever were Armenians in Asia Minor. Now today's presentation should be considered a major progress, where Armenian existence was not denied. But Turkey still has a long way to go" was my opening line of an exchange that followed.

"Today's Turkey faces some major self inflicted problems. Borrowing from the Koran and the Bible, where it is stated that 'in the beginning there was GOD', today Turkey declares that 'in the beginning there was ATATURK'. That places the beginning of Turkey in 1920. Generations of Turks, Mr. Ambassador, your generation and the ones that followed, over seventy million Turks are misled by their governments with the education of their own history. This arbitrary choice of 'beginning' has put Turkey in a dilemma; that is, how does a Turk face and explain events in his history that predates 1920, such as the Armenian Genocide that started in 1915."

"Mr. Ambassador, today's discussion was labeled 'Turkish-Armenian reconciliation'. In my opinion, if there is any reconciling to be done, first and foremost, is for Turkey and seventy million Turks to reconcile with their own true and full history. I realize that this is a monumental task. And therefore, I suggest that instead of wasting your very precious and valu-

able time on touring with the kind of presentation that you made earlier, the Turkish government should mobilize all intellectual assets that is at her disposal and available both in and outside Turkey, to devise a strategy in how to re-educate seventy million Turks. The Armenian Genocide that started in 1915 is not the only major hole in your history. You do know them and should address all of them."

"Last October Turkey formally applied to join the European Union and was granted a window of fifteen years to achieve that task. At the end of this process it is understood that Turkey will be joining Europe and not the other way around. I personally hope that Turkey will succeed to join EU with the required clean slate. I believe that it is within the means of Turkey to reconcile with herself and justly resolve the very sad chapters in her history, such as the Armenian Genocide and Cyprus. Beyond that, Turkey has great challenges in the economic field. That's where her energies should be spent in that fifteen year window."

The ambassador replied with an agreement that it is true and essential for Turkey to reconcile with her history and he added that he realizes the challenge. He repeated that he was essentially in agreement with what was said, except for the fact that the above statement did not address the I C of Justice demanded by Turkey and the avoiding of the Armenian side.

"Mr. Ambassador, as was stated earlier, Turkey has come a long way, from absolute denial that there were Armenians in Asia Minor to today's discussion. You know very well how over the years, both on strategic and tactical basis, the Turkish arguments have evolved and changed. From no Armenians ever existed; to Armenians left by themselves for better lands; to deportation for military necessity; to disease and wartime hardship; to unauthorized random murders; to killings as wartime propaganda; to mass killings; to massacres; to population exchange of Armenians and Muslims; to the provocation and treachery thesis; to civil war; to empire-wide revolution; to Turkish Genocide perpetrated by Armenians; and the line goes on and on... All this to 'muddy the water' for non-expert observers and avoid the admittance of the fact that the events started in 1915 by the Ottoman Turkish government WAS GENOCIDE!"

The ambassador did not agree with the above characterization. In an attempt to conveniently dilute the asymmetry of and vastly unequal Ottoman Turkish government machinery on one hand and episodes of Armenian resistance and self defense on the other, he mentioned the uprisings in Van, Sassoun, Zeitun; the war activities on the Russian front as prime examples of 'ongoing civil war' that prompted the Ottomans to 'save themselves with deporting and massacring the Armenians.'

Continued next week

*** Based on notes taken soon after the luncheon and on the way to Detroit.

** International Center for Transitional Justice (ICTJ) Report Prepared for TARC, dated February 10, 2003.

Richard Hoagland Nominated As New Ambassador

Continued from page 1

the remarks, saying that it reflected only his personal views and did not signify any change in U.S. policy on the sensitive subject. "He did not coordinate with the U.S. government. He did not clear his remarks with the State Department," a senior Bush administration official told RFE/RL at the time.

"I used the term "genocide" speaking in what I characterized as my personal capacity," Evans clarified in a subsequent written statement. "This was inappropriate."

The extraordinary genocide recognition led to a decision by the U.S. Foreign Service Association to give Evans its annual prestigious award designed for American diplomats displaying "constructive dissent" in their work. However, the association then unexpectedly withdrew the award. Reports in the U.S. press suggested that the decision, which came ahead of Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan's June 2005 trip to Washington, was made under pressure from the State Department.

Members of Congress Ask for Clarification

U.S. lawmakers are questioning the apparent dismissal of the US ambassador to Armenia over a statement he made in which he recognized the 1915 massacre of Armenians as genocide.

Sixty members of Congress on Monday sent a letter to Secretary of State Condoleezza Rice to express concern about ambassador John Evans's early departure

Raffi Hovannisian Forced Out Of Headquarters

Continued from page 1

ers and stole confidential data shortly after the party was locked out of its offices.

"It now becomes evident as to how the 'national security' bodies and the local lackeys of the incumbent presidency were able to obtain relevant information

ATP Breathes Life Into Environmental Education

Continued from page 3

tree planting and care. Prior to planting, CTP staff distributed the information to local residents and trained them on topics such as the special care different varieties of trees require, proper depth for planting new seedlings, how often to irrigate seedlings, and how to monitor the growth of the trees.

According to ATP site monitor

Please Read Our Story...

Continued from page 3

income is not enough to support us. I have 2 sisters, ages 13 and 12. My mother is my guardian. We attend the Apostolic church. We live in a one-room not renovated house. Our furniture is old and half-broken. The house is damp and cold. We heat it with wood in winter. I like to draw and read very much and also like to play.

* * *

These are stories of not only four children. Unfortunately, many others share the same story. Many innocent children in Armenia suffer the consequences of economic hardships faced by our homeland, even though there is much progress.

The Orphan/Child Care Committee

from Yerevan in coming weeks.

The lawmakers said in their letter to Rice that recent information indicates Evans was sacked for declaring in February 2005 that "the Armenian genocide was the first genocide of the 20th century".

"I am seriously concerned at the early departure of Ambassador Evans," Congressman Ed Markey, a Democrat, said Wednesday in a statement. "I hope that this sudden action by the State Department is not related to comments made by Ambassador Evans about the Armenian genocide."

The 60 congressmen who signed the letter to Rice defended his use of the word "genocide", saying it was a proper interpretation of the "cataclysmic events of 1915". "By employing the proper term last year, the ambassador was only building on previous statements by our leaders in government, as well as the repeated declarations of numerous world-renowned scholars," the letter states, referring to comments made by then-president Ronald Reagan in 1981 in which he specifically used the word genocide in describing massacres.

"In effect, Ambassador Evans did nothing more than succinctly repeat the conclusions enunciated by those before him," the lawmakers said. They also questioned whether Turkey had played a part in Evans's departure from Armenia.

"Were the United States to allow the views or beliefs of a third country to interfere with our diplomatic postings to the Republic of Armenia, it would establish a dangerous precedent and be injurious to the long-standing relationship built on trust and friendship between the two countries," the letter said.

about the party's support base nationwide," the party said in a separate statement. "As is widely known, the persecution and pressure upon the local divisions of the Zharangutyun Party have increased since the middle of March, with party members being threatened and ordered to leave the party."

Seyran Honhannisyan, "I was astonished to see the children so well acquainted with planting techniques. Our training allowed the children to get not only theoretical but also practical knowledge. While putting seedlings in the soil, they were asking us great questions regarding insects, plant diseases, and applicable pesticides, so we had an opportunity to educate them even further on tree care."

of the Armenian Missionary Association of America for over 15 years has undertaken the responsibility of supporting our needy children in Armenia. Many concerned individuals have already joined the efforts with their sponsorship of children. There are, however, many more children just like Ani, Rafik, Melania and Arthur who are looking for sponsors, thus also looking for hope for a brighter future.

The annual cost of helping these children is only \$250.00 per child. Please contact the Armenian Missionary Association of America at 31 W. Century Road, Paramus, NJ 07652 (Tel. 201.265.1607 - e-mail: amaa@amaa.org) and make a loving commitment. It will be a great investment in the future of our homeland.

[Http://www.massisweekly.com](http://www.massisweekly.com)

Updated every Friday

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ՝ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԹՐՔԱՅՆԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐՄԵՆ ՔԻՒՐՔՅԱՆ
(Շարունակում նախորդ թիվին)

Յայտնի մտաւորական ու պատմաբան Ահմէտ Ռեֆիք Ալթընայ՝ նախկին սպայ մը, իր «Իքի Քոմիթէ Իքի Քթալ» գրքին 45-րդ էջը, հայկական ջարդերուն անդրադառնալով, ի միջի այլոց կը գրէ. «Հայ հարուստներուն տուները գնուած, արձանագրութիւններու փոխանակումը կատարուելէն անմիջապէս ետք, զանոնք չարչարելով դրամը իրենցմէ ետք առնուած է: Այս ողբերգութիւնները իմանալ ու չազդուել կարելի չէ...: Նման վարմունք մարդկութեան դէմ ոճիր է: Ոչ մէկ կառավարութիւն, ոչ մէկ շրջանի, այսքան վայրագ ոճիր մը չէ գործած»: Ան ջարդերու առնչութեամբ կատարած բացառապատկերներուն հետեւանք քեմալականներու հալածանքին ենթարկուեցաւ, համալսարանի դասախօսական պաշտօնը կորսնցուց (1933), հիւանդացաւ, դեղօրայքի կարօտ մնաց եւ 1937ին մեռաւ՝ առանձնութեան մէջ:

Մուսթաֆա Քեմալ իր ընդհանուր հրամանատար հռչակումէն երկու օր ետք, 8 Օգոստոս 1921ին, Թեքալիֆի Միլլիէ «Tekalif-i Milliye, որ նաեւ կը կոչուի Օն էմիր (Տասը հրաման) հրամանագրի 6-րդ հրամանով երկրէն հեռացուածներուն պետական գանձին փոխանցուած ապրանքները պետութեանն են բռնագրաւեց: Բանակին համար կարելորդ նկատուածները բանակին յատկացուեցաւ, մնացեալն ալ՝ զինուորներու ու պաշտօնեաներու ամսականները վճարելու: (13) Այս գումարէն, 1925ին, թոշակ յատկացուեցաւ Թալաթի եւ Պեհախտին Շաքիրի ժառանգորդներուն:

Հայոց Ազգային Խորհուրդին, 1919ին, Փարիզի մէջ կատարած հաշիւներուն համաձայն, ջարդի ընթացքին հայերէն բռնագրաւուած եւ գողցուած կալուածներու եւ իրերու գումարը կը հասնի 19 միլիառ ֆրանքի:

Տնտեսական նախարար Հասան Ֆեհմի 18 Յունիս 1924 թուականի «Անատոլու Կազեթէսի»ին մէջ հրատարակուած յայտարարութեան համաձայն Չմիւրնիոյ շրջանի յոյներէն մնացած էր 10, 678 տուն, 2,173 խանութ եւ վաճառատուն, 79 գործատեղի, 2 բաղնիք եւ 1 հիւանդանոց, իսկ հայերէն ու երեաներէն՝ 1,600 տուն, 2,821 խանութ եւ վաճառատուն, 89 գործատեղի, 2 բաղնիք եւ 1 հիւանդանոց:

29 Հոկտեմբեր 1923ին կեանքի կոչուած Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը, չորս ամիս ետք, 1924ի Մարտի 13ին յայտարարուած «Լքեալ Գոլքեր»ու (Emval-i Metruke - Էմվալի Մեթրուքէ) օրէնքով ջարդուած, աքսորուած, երկիր վերադարձը արգելուած քրիստոնեաներուն այս արձանագրեալ կալուածները պետականացուց, յետոյ ալ, այդ կալուածները զանոնք արդէն իսկ յափշտակած մասնատականներուն շնորհեց, որպէս հատուցում՝ «քրիստոնեաներուն անոնց ըրած չարչարանքին»:

Բռնագրաւուած հայկական հարստութեան թուրքերու փոխանցումով ծնունդ առաւ, երկրի մը տնտեսական ողնայարը կազմող, Թուրք միջին դասակարգը:

Քեմալականները, Օսմանեան Կայսրութեան փլուզումէն մինչեւ 1923 հանրապետութեան հռչակու-

մը, «ազգ-պետութիւն» հիմնելու նպատակով եւ քրիստոնեայ փոքրամասնութիւններէ փրկուելու քաղաքականութեամբ, առանց միջոցի մէջ խտրութիւն դնելու՝ ջարդ, բռնագողթ..., ջանացին Փոքր Ասիոյ հողատարածքի ոչ-մասնատական տարրին գոյութեան վերջ տալ: Ի հեճուկա իրենց բոլոր ջանքերուն՝ երկրի մէջ մնացած հայերը, յոյները եւ հրեաները Լօզանի Դաշնագրով (24 Յունիս 1924), ստիպողաբար, ընդունեցին որպէս փոքրամասնութիւն: Մինչ այդ Փոքր Ասիոյ մէջ ապրող ժողովուրդներու համար իսլամութիւնը հասարակաց եզր նկատող Անգարայի կառավարութեան Լօզանի խորհրդածրոյցի ներկայացուցիչներուն ջանքերով ոչ-թուրք, սակայն մասնատական տարրը՝ քիւրտեր, գազաներ, չէրքէզներ, աբխազներ, պոշնակներ, արաբներ, օսէթներ, սուտանցիներ..., փոքրամասնութիւն հասկացութեանն դուրս մնացին: Քանի որ մասնատական էին, պէտք է թուրք նկատուէին:

Օսմանեան Կայսրութեան հասկացութեամբ օսմանեան հողատարածքին վրայ կար գանազան ազգերէ բաղկացեալ օսմանցի ժողովուրդը: Իսկ հանրապետական Թուրքիոյ համար ալ երկրին մէջ գոյութիւն ունեցող միակ ժողովուրդը թուրք ժողովուրդն էր:

Հայերու եւ յոյներու՝ հանրապետութեան սահմաններուն մէջ գոյութիւնը իրենց համար անհանդուրժելի էր: Անոնց գոյութիւնը՝ որդեգրուած «ազգային պետութիւն» հիմնելու եւ «ազգային ոգի» ստեղծելու ռազմավարութեան ներհակ էր: Լօզանի Դաշնագրով իրենց գոյութիւնը երաշխաւորուած փոքրամասնութիւններուն թիւը նուազեցնելու, զանոնք առևտրական հրապարակէն հեռացնելու ծրագիրը մշակուեցաւ եւ պատեհ առիթներով գործադրուեցաւ: Մինչեւ 1925ի վերջը, մօտ 200 հազար յոյն Յունաստանի թուրքերուն հետ փոխանակուեցաւ: 1922-1923-ի միջոցին Կ. Պոլսէն ու շրջակայքէն 188 հազար յոյներ եւ 150 հազար ոչ-մասնատականներ՝ մեծամասնութեամբ հայեր, արդէն Կ. Պոլսէն հեռացած էին:

Օսմանեան շրջանին խորհրդարանի մէջ ոչ-մասնատական երեսփոխաններ կային: Քեմալիստ վարչաձեւին մէջ առաջին երեսփոխանական ժողովէն իսկ ոչ-մասնատականները դուրս ձգուեցան: Պերճ Քերեստէճեան, 1950-էն առաջ, միակ հայն է որ «ընտրուած էր» երեսփոխան, 1934-էն մինչեւ 1942, Աթաթուրքի հրամանով, այդ ալ Աֆիոն Գարահիսարէն: Ասիկա պարզապէս ծառայութեան մը վարձատրութիւնն էր: Երբ Մուսթաֆա Քեմալ (Աթաթուրք) 1919-ի Մայիսին, Կ. Պոլսէն նաւով Անատոլու պիտի անցնէր, Պերճ Քերեստէճեան զինք կը զգուշացնէ տեղեկացնելով, թէ անլզիպցիներ իր նաւը պիտի ռմբակոծեն: Քերեստէճեան քեմալականներու մղած անկախութեան պատերազմի միջոցին անոնց առողջապահական կազմածներ կը փոխադրէ, ինչպէս նաեւ 15000 ոսկի փոխ կու տայ, որպէսզի թնդանթներու համար կրակող կազմածներ գնուին:

Նոյն շրջանին միւս փոքրամասնութիւններէն ալ երեսփոխանները ընտրուած են՝ յոյներէն երկու եւ հրեաներէն մէկ:

Հալք կուսակցութիւնը 1946-

ի ընտրութիւններուն Պերճ Քերեստէճեան-Թուրքերը Պոլսէն թեկնածու ներկայացուց, սակայն փոքրամասնութիւնները այդ ընտրութեան ի նպաստ նոր հիմնուած Տեմոքրատ կուսակցութեան քուէարկեցին: Յաջա փոքրամասնութիւնները Հալք կուսակցութիւնը երիտթուրքերուն ծայրայեղ ազգայնական քաղաքականութեան շարունակութիւնը կը մարմնակոծէր:

18 Մարտ 1926 թուականի ու 788 թիւ «Մեմուրին Քանունու - Պաշտօնէութեան Օրէնք»ի 4րդ յօդուածին համաձայն, հանրային հատուածին մէջ աշխատող պատմուեաները կամ թուրք, կամ ալ թրքաման յարմար անձեր պէտք է ըլլային: Փոքր Ասիայէն հայուն, յոյնին հետքը շնջելու նպատակով 1928ին սկսան տեղանունները թրքացնել: Նոր քարտէսներ հրատարակուեցան: Բարեբախտաբար աշխարհացրիւ հին քարտէսները տակաւին գոյութիւն ունին: Թուրքիոյ սահմաններուն մէջ մնացած հայոց 1639 եկեղեցիներուն եւ 210 վանքերուն տեղացիներուն կողմէ քանդուած անուղղակիօրէն քաջալերուեցաւ: Քանդիչները պատմական հնութիւնները պահպանելու օրէնքին պատժական յօդուածներուն չենթարկուեցան:

1930ին շոգեկառքի ընկերութեան մէջ աշխատող փոքրամասնութիւններուն գործին վերջ տրուեցաւ:

Յունիս 4, 1932 թուականի «Թիւրքիյէտէ Թիւրք Հիլմեթլէր Հաքքընտաքի Քանուն»-Թուրքիոյ Մէջ Թուրք Քաղաքացիին Յատկացուած Արհեստ - Ծառայութիւններու Մասին Օրէնք»ով ոչ-մասնատականներէն շատեր անգործ մնացին: Անգործ մնացած պոլսեցի յոյներ Յունաստան գաղթեցին:

Նացիներուն՝ Գերմանիոյ մէջ 30 Յունուար 1933-ին գործի գլուխ գալէն ետք Թուրքիոյ մէջ հակահրէական հոսանքը սաստկացաւ: Իտալ-

իոյ եւ Պուլկարիոյ Թուրքիոյ հանդէպ ցոյց տուած ոչ-բարեկամական արտայայտութիւններուն իբր հետեւանք, Թուրքիոյ ներքին ապահովութեան համար որոշուեցաւ տեղւոյն հրեաները տեղահանել: 21 Յունիս 1934ին հռչակուեցաւ գահազան ընկերատնտեսական արգելքներ պարտադրող 2510 թիւ «Իսկեան Քանունը» (Բնակեցութեան Օրէնք): Այս օրէնքին 11-րդ յօդուածը ներքին նախարարութեան իրաւունք կու տար այլազան տեղեր վերաբնակեցնել այն քաղաքացիները, որոնց մայրենի լեզուն թրքերէնէ տարբեր էր: Ըստ ներքին գործոց նախարար Շիւքրիւ Քայաթի, այս օրէնքին նպատակը Թուրքիան վերածել էր երկրի մը, որուն քաղաքացիները նոյն լեզուն կը խօսէին, համանման կը խորհէին միեւնոյն զգացումները ունէին: Այս օրէնքով քիւրտերն ալ բռնագողթի ենթարկուեցան:

Թերթերու մէջ հրատարակուած հակահրէական գրութիւններով սաստկացող ժողովրդային հալածանքներու իբր հետեւանք՝ 24 Յունիս 1934ին սկիզբ առաւ հրեաներու դէպի Կ. Պոլիս գաղթը: Կազմակերպուած խուժաններ, Յուլիսի 3ին, Թուրքիոյ գանազան քաղաքներուն մէջ՝ Էսփրինէ, Չանաքքալէ, Ուզունքէօփրիւ, Քըրքլարէլի եւ Պապաէսքի, հրեաներուն տուններուն եւ վաճառատուններուն վրայ յարձակում գործեցին: Թալանեցին: Կիները բռնաբարեցին: Հրեաներու մօտ տարածախնութիւնը այն էր, թէ 1915ին հայերուն պատահածը այժմ իրենց ալ պիտի պատահէր: (14) Ըստ Էսփրինէի շրջանի հրէական համայնքին ղեկավարի տղուն, որ չառաջիկային ինքն ալ ղեկավար եղած է, եւ որոնց տան մէջ, այդ օրերուն, Աթաթուրք մի քանի անգամ թղթախաղ՝ փոքէր խաղացած է, հօրը՝

Շարք էջ 17

LՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

ԴՈԿՏ. ԱԼՖՐԷՂ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ-ԲԱՅԵՐԵՆ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ
ԲԱՅԱՏՐԱԿԱՆ
ԱՈՋԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

ENGLISH-ARMENIAN
COMPREHENSIVE
MEDICAL
DICTIONARY

Շուրջ 500 էջեր եւ 8,500 բժշկական, գիտական, առողջադաշնական բառեր եւ բացատրութիւններ
դարձուակող այս գործածական եւ խիստ օգտակար
բառարանը, ամէն հայ ընթացիկ դարձի ունենալ:

Գին՝ \$20.00

Կը վաճառուի գրասունցներ Պերճ (818) 244-3830,
Ադրիլ (818) 243-4112,
Սարդարաղա (818) 500-0790 եւ
«Երեւան» տպարան (818) 246-2070

Կարելի է դիմել նաեւ հեղինակին, հեռախօսելով՝
(818) 543-7584

ՎԱՐՊԵՏ ՌԱՖԻ ՇՐՋԱՊԱՏԸ

»Ես եմ համայնը, եւ ամենքիսն է պարփակուած իմ մէջ«:

ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԳԱՐՈՒՇ ՀԱՐԵԱՆՑ

Ամերիկահայերի մայրաքաղաք՝ Կլէնտոնիայի, յորդ անձրեւից ու կիզիչ արեւից կծղած այս բնակավայրի գրեթէ բոլոր եղանակների երեկոները դաժանորէն հրապուրիչ են, կանչող, Հայաստանի Շիրակ աշխարհի սարտ օդի պէս տրամադրութիւն առաջացնող, մաքուր, անվտանգ, զբօսանքի հրաւիրող: Առաջ եթէ կարօտախտը փարատու էիր հայի հանդիպելու փափաքով եւ ուրախանում, հիմա չհասած նրան, թեքում ես ճանապարհդ, փլկում՝ ինքդ էլ չհասկանալով քո կարօտախտի առեղծուածը: Անուամենայնիւ, փողոցներում, ծանօթ մայրերին հայերը շատ են զբօսում, քան միւսները: Ամէնօրեայ լուրերի փոխանակման, ընկերական միջավայրի պահպանման համար մենք էլ ենք հանդիպում միմեանց՝ Պրէնտ եւ Պրոտուէյ փողոցների խաչմերուկում կառուցուած, երկհարկանի սրճարան-գրախանութում: Անշարժ, անջնարակուած ու պարզերես հայերը շատ են այդ սրճարանում: Կան ուսանողներ, գրողներ, նկարիչներ, երաժիշտներ, մարզիկներ, գործարարներ եւ անգործներ: Գերակշռում են թոշակառուները, որոնց հետ միշտ էլ հեշտ է լեզու գտնել այս կամ այն գրոցի վերաբերեալ: Օրակարգը միշտ փոփոխական է՝ քաղաքականութիւն, միջազգային յարաբերութիւնների քննարկում, գրական բանավէճ, սիրոյ վերջուէ... Այս բազմաբնույթ բնակչութիւնների մէջ առանձնահատուկ վարպետ Ռաֆի/ՀՀ վաստակաւոր մարզիչ՝ Ռաֆայէլ Քոչարեանը, մէկն այն հետաքրքիր, ընթերցասէր, կատակող հայերից, ովքեր ճակատագրի հեզնանքով են յայտնուել Գալիֆորնիայում, Կլէնտոնիայում, սրճարան-գրախանութում: Նրա նմանները թերեւս քիչ, բայց կենդանի շփման ջատագովներ են, հոմոսոքի շտեմարան, քայլող կենսախնդութիւն: Վաստակաշատ մարզիկն ու անուանի մարզիչը ջանք չի խնայում պատմել իր մասին, իրենց տանջուած ընտանիքի մասին, ընկերների յաջողութիւնների ու անյաջողութիւնների մասին: Ո՞ր միշտ էլ կենսախինդ երանգով է աւարտում իր յուշը: Նրանց անհնար է չլսել, չի ձանձրացնում, պահում է պատուով ու իր շրջապատի եռանդագին աւելնը, կատակը, յարգանքը: Կան նաեւ այլ հայեր, որոնց լսելն իսկ հաւասար է թունդ վիճահարութեան, անցողիկ յուսահատութեան, սրտնեղութեան: Երբեմնի ամէնագէտ ու ամենագէտ հայերից խիստ տարբերում է ազատ ոճի յարգարցան ըմբիշը, ում կեանքը լեցուն է արկածներով ու դիպուածներով, մենամարտերով, յաղթանակներով, ինչու էլ, նաեւ որակ չկազմող պարտութեամբ: Վարպետ Ռաֆի շրջապատում յայտնուած նորեկը կարծես պիտի քննութիւն բռնի՝ կատակի ու տրամաբանութեան: Այլապէս չի վաստակի յետագայ գրոցներին մասնակցելու իրաւունքը: Դառն իրականութիւն է սա, որի յաղթական համանուագը յաճախ լինում է սրճարանի նեղիչ լուրթեան գիտակցաբար խզումը, թէկուզ պահակի նկատողութեան գնով: Դարդոտ, խրտնած, ինքնամոլոր հայերիս համար ոչ միայն

միխիթարանք են երեկոյեան հանդիպումները սրճարանում, կամ գրադարանի գրական երեկոների ժամանակ, այլեւ փրկութեան, յոյսի առկայծում են անթեղում վաղուայ հասցէով...
 - Բարի երեկոյ, վարպետ Ռաֆի:
 - Բարեւ, ախպեր ջան, - ջերմ պատասխանում է նա ու միշտ հարցը թանձրացնում, - Ի՞նչ նորութիւն հայրենիքից, աշխարհից:
 - Տեղ-տեղ երկրաշարժեր, տեղ-տեղ մահափորձեր, ընտրակեղծիքներ, առեւանգումներ, գլխազներ պահանջարկ, խառնաշփոթ, - կատակում եմ ես:
 - Ըտենց էլ գիտէի, - թախծում է վարպետ Ռաֆի, առաջարկում ներխուժել սրճարան՝ միւսներին հանդիպելու յոյսով:
 - Պարը բոլորեց, - ասում եմ ես ու նստում: Չգրուած մի օրէնք կայ մեր միջավայրում: Շուտ եկող տեղ է պահում բոլորիս համար: Բանաստեղծ Վարդերեսը, լուսանկարիչ-թղթակից Յովհաննէսը, ֆիզիքոս Լիուզիլիզը, գալիս են բանաստեղծներ Բրիտանիանը, Գրիշ Դաւթեանը, ուրիշները: Վերջերս անդամագրուեց երկրորդ ֆիզիկոսը՝ Աբրահամը: Վարպետ Ռաֆի շրջապատը կամաց-կամաց դէմք ու դիրք է ստանում, պահը ետում է, խաչաձեւ գրոցներին վերջ չկայ: Կայծակնային մտքերի փոխանակումը չի հոգնեցնում: Առհասարակ հայերս բարձրախօս ենք, այնպէս ենք վիճում, որ կողքից նայող ուստիկանը կարող է կարծել, թէ մենք արդէն հաշիւներ ենք մաքրում ու հիմա, ուր որ է կրակոց կը լսի... Հարիֆ, շատ ես միամիտ: Հայը կրակում է միայն կինոյում՝ թշնամու վրայ: Մօտեցիր, նստիր նրա կողքին, կամ դիմացը, հարցեր տուր, պատասխաններ ստացիր, գոհ ու շնորհակալ կը գնաս: Թէ չէ հեռուանց հեռու հետեւում ես, լրտես պիտի որասս, թէ՞ մահապարտ: Որպէս աւանդութիւնը անեկողտը պարտադիր է: Ով չունի, վերջում է խօսք հասնում նրան: Տուն շտապող գրեթէ չի լինում որովհետեւ անգամ եօթ հեռուստակայանները եւ նոյնքան տափակ հեռուստաժամերը ոչ ոքու չեն կարող պոկել սրճարան-գրախանութից, վարպետ Ռաֆի առողջ շրջապատից ու գոռով տուն տանել, ինչ է, թէ քառակուսի վանդակում լուրեց քառակուսի արկղի դիմաց ու ծերանաս՝ անհամ հաղորդումների, շտուկների մեղքով: Նախկին ոսկերիչ-երգիչների այժմականուտ ծղորտոցները հրամցում են ժամանակակից երգի ու երգարուեստի դիմակի տակ: Դէ, եկ վարդապետ ու մի խելագարուի... Ինչեւէ քեֆ-ճի հասան ենք դառել ազգովի, երգում ենք ամէն տեղ ու պարում, պարադարոցներում, արեւելեան մարտավեստամոլութիւնն էլ միւս կողմից է կեղեքում: Խճճում ես, գիտես, լաւ է, թէ՞ վատ: Չես կարող ծանրութեթեւ անել, գտնել ազգայինի բանային: Մէկ բան միխիթարիչ է, որ փողոցներում շատ երեխաներ չկան: Վերացած է նաեւ բակում խաղալու ապահով երազանքը: Տարեցները շտապում են Մեյֆիլդ, Փալմերի կամ այլ զբօսագիները, ծերապարտէզները: Մտաւորականութեան մի մասը՝ Ռեւո սրճարան, միւսները՝ այստեղ, Բորհետ բուկա ընդ միւզիկ գրախանութի: Վարպետ Ռաֆի շրջապատն

այս հաւաքատեղիում է, շաբաթը երեք-չորս երեկոյ, ասուլիսով, կատակով, ինքնաքննադատութեամբ: Միշտ էլ փորձ է արւում ցրել, թեթեւացնել, փարատել իւրաքանչիւրի հոգան ու աւօրեան: Ազատ ոճի ըմբիշի համար ամէն ինչը բացուած ու փակում է ուժի, յաջողականութեան տեսակետից, անվրէպ է մնում համոզմունքը: Ճամպրուկը հաւաքող «ընկերներ» էլ ենք ունենում, որոնց հետ մէկ ասուով չեն հոսում մեր ջրերը: Նրանք իրենք իրենց են հեռանում՝ դէպի աղանդապաշտ անկիւնները, կեղծ եղեցիները: Լաւ է, որ օդը մաքրում է նրանցից: Այլապէս անհասկանալի կը լինէր նրանց երկարող ներկայութիւնը վարպետի շրջապատում: Հեռանում են աղքատ Ղազարոսները, մնում են հոգեպէս հարուստ, բանիմաց, յարգալից մարդիկ, ովքեր գնահատում են ուրիշի կարծիքն ու հաւատում բանավէճերի անկեղծութեանը: Այլապէս յաճախ է արթնանում մեր միջավայրի խաղաղութեան աղաւնին, իսկ պատերազմի, կռուականութեան ազուաւի համար անգամ լուսանցք չկայ, ուր կարողանայ կոկոսալ: Ճանաչողական արուեստին տիրպետողը նաեւ լաւ գրուցակից է լինում:
 - Ապրիլ ամիսն է, վարպետ Ռաֆի, միջոցառումները շատ են:
 - Չգիտեց, որի՞ն մասնակցես, արա, - սրտնեղում է նա, ժամանակն էլ չի հերիքում, որ հասցնես: Ու մնում ես չլուսաւորուած:
 - Հայի բախտ ա, - շեշտում է լուսանկարիչը:
 - Մենակ հայի բախտ չէ, - ուղղում է ֆիզիկոսը, - ես գիտեմ, թէ ովքեր են մեղաւոր, որ հայերը էս օրի են հասել:
 - Արա, վատ տեղ են հասել: Ըսենք երկրում են ապրում, - միջամտում է նախկին մագիկն ու վրայ բերում, - դժգոհում էք, չգայիք, ո՞վ ձգեց ձեր թելը...:
 - Էս հիւանդագին յաջողութեան մէջ մենք բոլորս էլ կալանաւորներ ենք, ինքնակամ աքսորի ենթարկուած, - պատճառաբանում եմ ես, որ թեման սպառուի:
 - Չեղաւ, - ծոր է տալիս ըմբիշը, - դուք աքսոր չէք տեսել, էսի ես եմ քաշել, էս մաշկիս վրայ, Ալթայում: Սիրի ա, է, սառնամանիք:
 - Լաւ, լաւ, ուրացողների ցուցակը մի երկարացրու, վարպետ Ռաֆի:
 - Չէ, Հարեանց ջան, ըտենք չի: Ես մի բան գիտեմ, որ պապս ասում էր, թէ որտեղ հաց, ընտեղ կաց:
 - Դա տիեզերքի հետ կապ չունի, - հակաթեմա է առաջարկում Լիուզիլիզը, - օրինակ սեւ խոռոչները մե՞զ ինչ, ջուրը ետում է 100 աստիճանում, ըստ Ցեւիտուսի, հայը՝ հազար աստիճանում:
 - Արա, տղերք, չէք հաւատում, որ ես աշակերտել եմ տանջանքին

ու գրկանքին, անվստահութեանն ու կասկածամտութեանը, ստալինեան բարբերին: Աւելի լաւ աչիսում, ըսենք որ էթա, բլբուլ կը դառնամ: Ինչպիսի հերոս ընկերներ կորան, չմեռան:
 - Բանաստեղծը դրա հակառակն է ասել, մի խառնէ:
 - Հաշիւը մէկ ա, ախպերս, ես պարտադիր յարգում եմ մեր ազգի մտաւորականութեանը, նրանց հետ նստել-վեր կենալը պատանեկութեանս երազանքներից ա, դուք էսի չէք հասկանում: Դուք Ալթայ չէք տեսել: Բայց մեր հարստութիւնն էք: Գիտէ՞ք, թէ ինչքան գրքեր եմ աւնում:
 - Որ չես կարդում, խի՞ ես աւնում, - կամթում է լուսանկարիչը:
 - Որ քեզից չտարբերուեմ, բա ո՞նց: Գիրքը մարդու ընկերն ա, բարեկամը:
 - Խնամին, քենակալը, - կատակում եմ ես:
 - Իմ արեւ, ըսենց ա:
 - Վարպետ Ռաֆի, թորւքի հետ մրցել ե՞ս գորգի վրայ:
 - Հա, միջին Ասիայից էր, կրեցի, բժժացրի:
 - Ապրես, - մէկ հատ մեղալ իմ կողմից, - խայթում է վարդերեսը:
 - Արէք բոլորս հերթով ապրենք, որ բանաստեղծը պարզեւատրի մեզ, - ասում եմ ես, արդէն սառած թէյը խմելով, պատասխանի չսպասելով:
 - Տղաներ, այդպէս չէ, ցարականա սահմաններից խօսէք, բան հասկանանք:
 - Մեքսիկայի մասին է ակնարկը:
 - Դու մի շեղէ:
 - Պարապ բան է, տղեկս, երկար ես բացատրում:
 - Չէ, տղաներ, պարապ բան չէ ասիկա: Չգիտէք ու չէք խոստովանում, չէք լսում իրականութիւնը:
 - Ասում է բանաստեղծը եւ գնում թէյ սպասելու:
 - Մի նեղանայ, արա, աշխարհը չքանդուաւ: Մի օր լաւ, մի օր վատ, կանցի, կէթա, կարեւորը մեր առողջութիւնն ա, որ պտի պաշտպանենք:
 - Դու էլ պայմանագիր՞ ես առաջարկում, - հարցնում եմ ես:
 - Խի՞, զարմանում է մարզիչը, - պայմանագիրս ո՞րն ա, պտի իրար հասկանաք, հանդուրժենք, յարգած ընենք, բա ո՞նց:
 - Տաք ու պղծ մի արէք, - արա, - ֆիզիկոսի սաստող ձայնն է, - ես օրինակ չիմացածիս մասին չեմ խօսայ: Կը լսեմ ու կը լսեմ: Մինչեւ պատմողը յոգնի: Հա, ո՞վ կ'ուզէ, թող իմանայ: Վերջերս հայ պատգամաւորի են ծեծել:
 - Որտե՞ղ, - նախայարձակ եմ լինում ես, որ իսկութիւնը տարբերեմ օդ կրակելուց, - ո՞վ ասաց, համացա՞նցը:

Շարք. էջ 18

HARUT DER-TAVITIAN
 License #0828270
 1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202
 Glendale, CA 91201
 Tel: 818/502-3233
 Fax: 818/502-3244
 Pgr: 818/608-9898
 info@excelhye.com
 www.excelhye.com
 AUTO • HOME • LIFE • HEALTH • DISABILITY • COMMERCIAL

ՄԱՅՐԵՐԻ ՓԱՌԱՄԱՆԵԱՆ ՏՕՆ

ՊՕՂՈՍԼԱԳԻՄԵԱՆ

Մայիս է դարձեալ, տօնական լոյսի հրավառութիւն թող լինի այսօր, թող բամբեր գարկեն այսօր, թող արեգակը իջնի երկիր ու մայրերի սրտերի սիրոյ ողջօջը տանի տիեզերք՝ վահագն Յարդապողի ձանապարհի հայոց մայր դիցուհի Անահիտի տաճարին: Թող մի պահ աստղերը կանգնեն ու իրենց լոյսի թրթիռներով ողջունեն այս մոլորակի մայրերին: Այս իրիկուն արեւի քոյրիկ լուսնեակը իր երկնային կաթնաթոշր համբոյրը թող ցօղի մայրերին: Թող միշտ գուլարթութիւն հոսի հայոց աշխարհից այստեղ հանգրուանած մայրերի դէմքերից, նրանց սրտերի բոցավառ ծովակների թրթիռների մայրական տիեզերական սէրը թող յորդի իրենց զաւակների հոգիներին: Մայրերի փառաբանման հրաշափառ տօնակատարութիւն թող լինի այսօր, մայրերի տիեզերական խորհուրդի պատարագ է այն: Հայոց տները այսօր թող հրդեհուեն մայրական սիրոյ կրակով: Հայն իր հեթանոս նախնիների աւանդութեամբ աստուածացրել է մայրերին, այն պաշտամունք է եղել նրանց համար: Մայրը աստուածային եղաւ, որ մոլորակի մարդկանց սրտերին սիրոյ, խաղաղութեան, յոյսի լոյսեր ջրվէժեն:

Բնութեան հրաշալիք ծիածանափայլ ծաղիկները թող գգուեն լանջերը մայրերի, թող սիրոյ բոցերով վառուող վարդերը իրենց օճախներում ծիածան կապեն, նրանց կարմիրը թող յորդի իրենց հրաբորբ սրտերի ծովակների ալեակներին: Վարդ, ծաղիկների թագուհին, ծաղիկը բնութեան արարչութեան սքանչելիութեան, որի տեսքից հոգիդ լցւում է հիացմունքի խիւղով: Ամենայն Հայոց բանաստեղծ Յովհաննէսը, վարդատօն էր հիմնել եւ մինչեւ այսօր հայերը իւրաքանչիւր Մայիսին, սիրով վառուած երգիչ՝ Սայեաթ Նովու գերեզմանին վարդերով այցի են գնում:

Մայիս, գարնան ամիս, արեգակն իր շողերով կեանք է յորդում մեր երկրին, ծաղկում է բնութիւնը, ծաղկում է մարդու հոգին: Մտիք ցորեանի արտեր, նայիր ծաղկած ցորեանի հասկերին, շոյիր նրանց, բնութեան մայրութիւնը պիտի սարսուռ քու սրտում: Մտիք պարտէզներ, ծաղիկների ծիածան ծովակների ալեակներն են ծփում, ժպտում են նրանք երկնի կապոյտ տին, ժպտայ նրանց, թող սիրտդ խայտայ բնութեան հրաշքով: Նայիր ինչպէս ն արեւի ճառագայթները իջել ծառերին, համբուրելու ծաղիկների ծիածանացած շրթները: Մտիք անտառներ, նայիր ինչպէս են նրանք իրենց կանաչագարդ թեւերը ճախրել երկնի կապոյտը գգուելու: Բնութեան հրաշափառ արարման խորհուրդն է, հողի սրբագործ արարչութիւնն է այս, եւ այն կոչում ենք մայր բնութիւն, մայր

հող՝ որպէս մայրութեան սրբագնացում:

Մայրերը իրենց ձեռքերը սիւն են դարձրել որ չփլուեն տները հայոց: Ե՛ի ինչքան սիրով է լցուած եղել մի իմաստասէրի սիրտը, որ յանդգնել էր ասելու «Աստուած էլ կը գտնես, սակայն յաւերժութիւն դարձած մօրը երբեք»: Աստուածային բարութեամբ յորդած մայր, որ ըստ մի այլ մտածողի, պատուիրում է իր մահից յետոյ ձեռքերը կտրել ու նրանով ծեծել փոքրերին որ ցաւ չպատճառեն նրանց:

Պետութիւններ այս ամսին են մայրերի փառաբանման տօն հիմնադրել, որ մայրսեան խիւղով առկայծեն նրանց սրտերը: Արմէնները իրենց ոստանը քաղաքամայր են կոչել, երկիրն իրենց Մայր Հայաստան, լեզուն իրենց մայր լեզու, գետն իրենց Մայր Արաքս, ծառն իրենց «Մայրի»: Երեւի մեր Արմէն նախնիները միայն աստուածացրել էին մայրերի պաշտամունքը, ստեղծելով մայրութեան Անահիտ ոսկեձոյլ աստուածուհին: Եկեղեցաց զաւառի Երիզա աւանում նրա պատուին հռչակաւոր տաճար էին հիմնել, տաճար էին կառուցել նաեւ աստուածների քաղաք՝ Աշտիշատում, Աստղիկի ու Վահագնի վահէ վահեան մեհեանների կողքին:

Մայրերի օրուան նուիրում ամենավաղ տօնակատարութիւնները կատարուեն էին հին Յունաստանում, պատուելու համար աստուածների մայր Ռէան: 1600 թուականներին Անգլիացիք, մեծ պահքի չորրորդ կիրակին տօնախմբել էին մի օր, որը կոչուել էր «Մօր այցելութեան օր»: Քրիստոնէութեան Եւրոպայում տարածուելուց յետոյ, այդ տօնակատարութիւնը վերանուանել էին «Մայր Եկեղեցի» այն որպէս հոգեղէն ուժ կեանք շնորհէր ու նրանց պաշտպանէր վտանգներից: Ժամանակի ընթացքում եկեղեցական այդ տօնը վերափոխել էին որպէս «Մայրական Կիրակի» տօնակատարութիւնների օր:

Միացեալ Նահանգներում «Մայրերի Օր»ը առաջին անգամ թելադրուել էր կատարելու 1872 թուականին, Ժուլիա Վարտ Հոուլի կողմից, որպէս խաղաղութեանը ձօնուած օր: 1907 թուականին, Ֆիլատելֆիայում, Աննա Ճարլիսը սկսել էր մի արշաւ՝ հիմնադրելու «Մայրերու Ազգային Օր»: Տիկին Ճարլիսը համոզել էր քաղաքի եկեղեցուն, մայրերի օրը տօնելու Մայիսի երկրորդ Կիրակին, իր մօրը մահուան երկրորդ տարելիցի օրը: Նա իր համախոհների հետ նամակներ էին յղել նախարարներին, քաղաքական գործիչներին՝ մայրերի օրուայ տօնակատարութեան օր հաստատելու համար: Եւ 1914 թուականին ԱՄՆի նախագահ, Մեծ Հայքի վեց Վիլյայթներում Հայաստանի պետականութիւնը վերականգնելու երաշխաւոր, Վուտրօ Վիլսոնը պաշտօնա-

կան յայտարարութեամբ իւրաքանչիւր տարուայ Մայիսի երկրորդ օրը հռչակել էր որպէս մայրերի օրուայ տօնակատարութեան օր: Այժմ աշխարհի շատ երկրներ, ինչպէս Դանիա, Ֆինլանտա, Իտալիա, Թուրքիա, Պելճիքա, Աւստրալիա «Մայրերի Օր»ը նոյնպէս տօնում են նշուած օրը:

Հայաստան արշաւող Հոովմէացի Անտոնիոս գօրավարը, հայոց աշխարհում մայրութեան օրհնութիւնը խորտակելու նպատակով գերեզմարել էր Անահիտ աստուածուհու ոսկեձոյլ արձանը, այն տարել Կլեոպատրայի երկիր եւ անյայտ առեղծուածով նրա անագապղինձեայ կրկնօրինակի գլխամասն է միայն հիմա հանգչում Անգլիական թագաւորական թանգարանում: Հոովմէական կալիկուլա կայսրը Հոովմուս կայսերական ինձոյք էր սարքել, եւ երբ նրան հարցրել էին թէ այդքան դրամ որտեղից, պատասխանել էր, որ այն կատարել էր Արմէնների Անահիտ աստուծոյ ոտքի միայն մի մատի արժէքով:

Հապա, բեմադրիչ՝ Աշոտ Մալքայանի «Մայրիկ» շարժապատկերը, աշխարհի որ բեմադրիչն է իր մայրիկին նման պաշտամունքի արժանացրել եւ տարել նրան աշխարհների բեմերին: Այն հայ ընտանիքի, հայ մայրիկների փառաբանումն է:

Մայրերը որպէս հրեշտակներ, անքուն գիշերներ՝ իրենց մանչերի օրօրոցների մօտ օրօրներ են ասում, նրանք լսում են այն եւ մայրական հոգու սիրոյ անդորրն իջնելով իրենց սրտերին՝ անուշ քուն են լինում: Եւ բանաստեղծներ հայոց երգել են մայրութեան սիրոյ խորհուրդը: Բանաստեղծ Գամառ Քաթիպան երգել էր մայրերի օրը՝

Քուն եղիր բալաս, աչերդ խուփարա՝
Նախշուն աչերուդ քուն թող գայ վրայ:
Օրօր իմ բալաս, օրօր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Դուն ալ քուն եղիր, ինձի ալ քուն տուր,
Սուրբ Աստուածամայր, անուշիս քուն տուր:

Օրօր իմ բալաս, օրօր ու նանի, իմ անուշիկիս քունը կը տանի:
Եւ ուրիշ մի հանճարեղ հայ՝
երգահան Բարսեղ Կանաչեան, Քաթիպայի երգին հնչիւններ հիւսեց, եւ ինչքան անուշ է այն, կարծես երկնից է քաղեր այն: Սակայն մայրեր իրենց մանչերի սրտերին ռազմի երգեր են նաեւ յորդել՝
Ձարթիր, որդեակ վեր կաց,
Պատերազմ մի փող հնչեց,
Ձարթիր գոչեց ձայնն հայրենեաց,

Կե՛նաց մահու ժամն հնչեց:
Եւ ուրիշ մի բանաստեղծ Շիրաց հայոց, Շիրազի վարդերի բոյրով, իր հետ տիեզերքի բերած սիրոյ ղօղանջներով երգեց մայրերի խորհուրդը՝
Յազար ու մի սիրտ բացեցի,
Ոչ մի անմեռ սէր չգտայ,
Ծովից խորունկ սէր գգացի,
Երբ մայրիկիս սիրտը մտայ:
Մօր սրտում է Աստուած քնած Լոկ մօր սրտի մէջ է գարգնում,
Աւաղ, առանց Աստուծոյ մնաց
Իմ որբ կեանքը՝ անյոյս մթնում:

Շիրազ, Արարատի ձիւնաշաղ ծաղիկների, նրա ձիւնոտ թագի, նրա քարեղէն սրտի, նրա ոգեղէն խորհուրդի մեհեանի քրմացած բանաստեղծը ինչքան սիրով ու խանդաղատանքով է երգել մօր սիրտը, նրա արմենական հոգուց ժայթքած մայրական տիեզերական սիրոյ խորհուրդի ինչքան բանաստեղծութիւններ է երկներ եւ այն Մեսրոպի լուսեղէն գրերով քանդակել որպէս «Յուշարձան» մայրերին:

Եւ այսօր մայրերը ծաղիկների նման լոյս ժպիտներով թող յորդեն, արեւներ նրանց, արեւի նման յաւերժութիւն նրանց եւ եթէ կարողանայիք կարդալ սրտերը նրանց... օհ, մայրական յուշերի ինչքան խառոյկներ են վառում այնտեղ:

ՔԱՋ ՆԱՋԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ԾՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 11:00-ից 1:00
Կլէնտէյլի 26-րդ կայանից

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրում՝
20 ԿԵԼԵԿՂԱՆՆԵՐՈՒՆ

Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Մ.Մ.-ի ԽՆՆԱՄԱԿԱՂ Մարմնի

Կատարողութեամբ՝
Սիրում Երգիչ՝ Հրաչ Պողարեանի

8 Յուլիս 2006
երեկոյեան ժամը 8:30-ին
Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena
Մուտքի ցուր՝ \$50.00
Նեղարեալ Մաշ

ԵՐԿՆԱԿԱՄԱՐՈՒՄ ՆՈՐ ԱՍՏՂ 15 ԱՄԵԱՅ ՍՈՊՐԱՆՕ ՄԵԼԻՆԵ ՉԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆԻ ՄԵՆԱՅԱՄԵՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Տարիներ առաջ, Լոս Անճելոսի հանրայն «Լարք» երաժշտական ընկերակցության հրաշքով Երեւանից ԱՄՆ ժամանեցին մի տանեակ տաղանդաւոր պատանի երաժիշտներ (դաշնամուր, շուրի, սաֆսաֆոն եւ այլն) նրանց համերգի յայտագիրը կազմելիս երկար քննարկում էր - թէ ինչպէ՞ս ներկայացնել, որ ճշգրիտ համապատասխանէ նրանց տաղանդին: Վերջապէս որոշուեց «պատանի վիրտուոզներ» համերգը թէպէտ «վիրտուոզը» հայերէն է, սակայն համերգից յետոյ միանշանակ համոզուեցինք, որ այն լիովին արտայայտում է նրանց բարձր վարպետութիւնը:

Մելինէ Համբարձումեանի պարագայում «վեր բարձրացող ասող» շնորհը նա վաստակել է աւելի քան տասն տարիների ընթացքում շարունակաբար ցուցադրելով իր արտակարգ ընդունակութիւնները միաժամանակ-ոկայի, դաշնամուրի եւ իր սեփական ստեղծագործութիւններում չիրաւի ապշեցուցիչ է, որ ընդամենը մի քանի տարեկան փոքրիկ աղջնակը սիրով երգում է, դաշնամուրի վրայ նուագում եւ նաեւ երգեր է յորինում:

Այս «հրաշք մանուկի» մասին աւելի մանրամասն: Մելինէն ծնուել է 1990 թուին, Երեւանում: 9 ամսական հասակում ծնողների հետ տեղափոխուել է ԱՄՆ, Լոս Անճելոս: Առաջ անցնելով նա այժմ սովորում է Ռոզ եւ Ալէք Փիլիպոս դասարանում հիանալի տիրապե-

տում է ու խօսում կիրթ հայերէնով, չնայած ամերիկեան շրջապատին, սա հնարաւոր է քանզի նրա ծնողները յարգարժան Արաքսիան եւ Համլէտը ջանասիրաբար անում են ամէն ինչ, իրենց ընտանիքում պահպանելու հայ լեզուն, մշակոյթը, հաւատքը եւ հայ աւանդութիւնները: Տէր եւ Տիկին Համբարձումեանները առաջին նկատեցին Մելինէի երաժշտական ընդունակութիւնները եւ ամէն ինչ անում են նրա դաստիարակութեան ու ապագայի համար: Չնայած նիւթական ծանր պայմաններին:

4 տարեկանից Մելինէն յաճախում է երաժշտական դպրոց - դաշնամուրի բաժին: Մելինէն իր առաջին ստեղծագործութիւնը նուիրեց իր սիրասուն մօրը՝ «Մայրիկիս»:

Շուտով Մելինէին նկատեց ճանաչուած կոմպոզիտոր Եուրի Ղազարեանը, որ կոմպոզիցիայի դասեր է տալիս նրան, մեծապէս նպաստելով Մելինէի ստեղծագործական կայացմանն ու մշակմանը: Բաւական է նշել, որ Մելինէն ունի 15ից աւելի ստեղծագործութիւններ՝ դուդուկի, ջութակի եւ դաշնամուրի համար, որոնք շարունակաբար կատարուել են համայնքում ճանաչուած երաժիշտների կողմից:

Մելինէի ոկալ, ձայնային հիանալի տուեալներին ծանօթացաւ ՀՀ վաստակաւոր արուեստագէտ, հայ օփերային աստղերից սիրուած սոպրանօ Էլլադա Չախոյեանը, որի անզուգական երգը վայելել են Հայաստանում, ՍՍՀՄի գրեթէ բոլոր

պետութիւններում եւ արտասահմանում: Նա ճիշդ ժամանակին համաձայնուեց Մելինէի անսովոր ձայնի մշակումը վերցնել իր պրոֆեսիոնալ հսկողութեանը, որը անկասկած Մելինէին կը տանի նորանոր բարձունքներ:

Մելինէն իր առաջին մենահամերգը տուեց 11 տարեկան հասակում եւ հանդէս եկաւ որպէս երգչուհի, դաշնակահարուհի եւ կատարեց նաեւ իր ստեղծագործութիւնները:

2002 թ. Մելինէն մեծ ոգեւորութեամբ գրեց «Յուշ Նահատակաց» շատ յուզիչ գործը, նուիրուած 1915 թ. անմեղ զոհերի յիշատակին: Նա, արդէն ունի իր երգերի եւ ստեղծագործութիւնների ձայնասկաւառակը, որոնք կատարուել են նաեւ համայնքի ճանաչուած արուեստագէտների կողմից:

Մելինէ Համբարձումեանը արդէն հասցրել է մասնակցել բազմաթիւ մրցոյթների եւ արժանացել է բազմաթիւ պատուագրերի Փալմ Սբրինկում կայացած օպերային ոկալ-սոպրանոների մրցոյթում, իր ձայնային զարմանահրաշ տուեալներով հիացրեց մասնակիցներին, սակայն եզրափակիչ ժիւրին չթոյլատրեց, քանի որ մրցոյթը 18 տարեկանների համար էր, իսկ Մելինէն՝ 14 տարեկան:

Էլլադա Չախոյեանը այն պրոֆեսիոնալ մանկավարժներից է, որ յստակ գիտի իր սաներից ում, երբ, որտեղ, ներկայացնի հասարակութեանը: Նա նաեւ հմուտ մանկավարժ է:

Եւ ահա 2006 թուականի Ապրիլի 30-ը Հուլի Հայ Սքուլի գոդորիկ դահլիճը:

Չնայած այդ օրը մի շարք այլ միջոցառումներին - (Թարայի համերգը) դահլիճում ազատ տեղեր չկային:

15 ամեայ Սոպրանօ Մելինէի առաջին մենահամերգը, որպէս երգչուհի...

Դժուար է նկարագրել այն բացառիկ պահերը որ ներկաները, ասես շունչերը պահած, համակլուութեամբ լսում, իսկ իւրաքանչիւր կատարումից յետոյ, պոռթկում էր ծափահարութիւնները եւ անզուսպ հիացական բացականչութիւնները - եւ այսպէս մինչեւ վերը, նախ, անհաւատալի էր Մելինէի համերգի Ա. բաժնի երգացանկը - Սկաուլատի, Հենդել, Մոցարդ, Ռիմսկի Կորսակով, Վերդի, Դոնիցետտի եւ այլ - յայտնի է, որ ոկալի համար գրուած այս բարդ ու ձայնային այս դժուարին արիաները, շատ քչերն են համարձակուել կատարել: Աննկարագրելի է Մելինէի բեմական վարպետութիւնը, նախ նրա անչափ զեղեցիկ արտաքինը եւ որ ամենաբարձր նոթաներ վերցնելիս, նրա դէմքին նոյն հմայիչ ժպիտներ, ասելս նրա համար դժուար էր - սովորական էր ներկաներուս այդ օրը տեսանք իսկական թումանեանական Անուշին եւ ապագայի այն մեծ երգչուհին, որը զարդարելու է աշխարհի լաւագոյն բեմերը:

Համերգի բ. բաժինը կազմուած էր բացառապէս հայ կոմպոզիտորների գործերից: Մեծ քնքշութեամբ ու բարձր վարպետութեամբ Մելինէն կատարեց Ռոմանոս - Մելիքեանի, Տէր Ղեւոնդեանի, Կոմիտասի, Դոլափեանի, Կանաչեանի եւ այլ երգեր:

Մելինէի կատարումներին ընդմիջում էր նաեւ սկսնակ երգիչ Շահէ Մարկ Շանթ անունով պատանին, որը ընդամենը մի քանի ամիս է պարապում էլլադա Չախոյեանի մօտ, եւ անստարակոյս

Շար.ը էջ 18

WAHIB'S MIDDLE EAST RESTAURANT
"Where the East Meets the West"

MEDITERRANEAN - LEBANESE FOOD

BANQUET HALL

CATERING FOR ALL OCCASIONS

FAMILY ENTERTAINMENT

EVERY FRIDAY & SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL & ARABIC SHOW

NAZO, VARTAN, AMIR & SINGER MUHAMMAD

CALL FOR RESERVATIONS
TEL 626-281-1006 626-587-1048
FAX 626-281-3641

910 E. MAIN ALHAMBRA, CA

BELLY DANCING

PHOTO/CONCEPT-J/D-2005 TEL (626) 795-4493

ԹՈՒՐԲԵՐՈՒՆ՝ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԹՐԲԱՑՆԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում էք 6-էն

Աթաթիւրքին ղրկած հեռագրին առ ի պատասխան օրուան ներքին գործոց նախարար Շիւքրիւ Քայա էտիրնէ կու գայ եւ դէպքերուն ծաւալման արգելք կ'ըլլայ: Խնդրոյ առարկայ այս անձին կարծիքը այն է, թէ հրեաներով շրջապատուած, մինչեւ իսկ ատամնաբոյժը (Sami Gizburg) հրեայ եղող Աթաթիւրք դէպքերէն տեղեակ չէ եղած, բայց երբ կացութեան իրագեկ կը դառնայ, դէպքերուն յառաջխաղացքը կը կանխէ: Ըստ այս անձին տուած տեղեկութեան, այս հարցերէն առաջ, երբ էտիրնէի քաղաքապետութիւնը հրեաներուն քոչըր միս կտրելուն արգելք կ'ըլլայ, հօրը՝ Աթաթիւրքին ղրկած հեռագրէն յետոյ, այս արգելքը կը վերցնուի» (15)

Թրակիոյ 15,000 հրեաներէն 13,000-ը, ստեղծուած կացութեան իբր հետեւանք, Կ. Պոլիս գաղթեց: Անոնցմէ ոմանք կրցան իրեցան կահարասին, տունները եւ վաճառատուները չափազանց չնչին գինով ծախել: Ուրիշներ այդ իսկ չկրցան ընել:

Հակահրէական դիրքաւորումը հրեայ երիտասարդներու մօտ սիոնիստական շարժումին տարածման պատճառ եղաւ: Մաս մը հրեաներ ալ անգլիական գերիշխանութեան տակ գտնուող Պաղեստին գաղթեցին, ուր, յառաջիկային, Իսրայէլի պետութիւնը հիմնուեցաւ:

Կառավարութիւնը մերժեց ստանձնել դէպքերու պատասխանատուութիւնը, ոչ ալ հատուցում վճարեց: (16)

ԱՄՆ-ի Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանի պաշտօնեաներէն Չարլզ Է. Ալլընի (Charles E. Allen) պատրաստած 1 Օգոստոս 1938 թուակիր տեղեկատուութեան մէջ Թրակիոյ դէպքերը հետեւեալ նախադասութեամբ կը ներկայացուին: «Թուրքը իր պատմութեան տեւողութեան, պարտքերուն տուած ներդրումնէն ազատելու եւ արժէքաւոր ապրանքներու սեփականատէր դառնալու համար տեղահանումէն՝ աքսորէն աւելի լաւ ձեւի մը գոյութիւն չունենալը սորված է»: (17)

1929ին, Անատոլի մէջ մնացած հայերու դէմ հալածանք սկսաւ: Տիրապէքի ու իտարբերդի (Հարդբուրդ) հայոց հասկցուցին, թէ երկրէն հեռանալ «ի նպատ իրենց» էր: Սեբաստիոյ (Սիվաս) մէջ հայոց արգիլուեցաւ քաղաքին սահմաններէն դուրս ելլել, եւ կարգ մը արհեստներ իրենց ձեռքէն առնուեցաւ: Ըստ ֆրանսական հիւպատոսարանի 1929ին պատրաստած մէկ տեղեկատուութեան, այդ տարուայ կիսուն, Սեբաստիոյ հայոց հարուստ դասակարգին մեծամասնութիւնը քաղաքէն հեռացած է: 1929-1930 թուականներուն, աւելի քան 6,000 ստիպողաբար Սուրիա գաղթեցին: Անոնց՝ սուրիական պատասխանատուներուն տուած տեղեկութեան համաձայն պարտադրուած էին գաղթելու: Գաղթի ճամբուն վրայ յաճախ աւազակներու յարձակումին ենթարկուած ու կողոպտուած էին»: (18)

«Իսթեան Քանունը»ին հռչակումէն (21 Յունիս 1934) մօտաւորապէս վեց ամիս առաջ Անատոլի հայերուն դէմ նոր հալածանք մը եւս սկսաւ: Զանացին տեղացին

գրգռել, որպէսզի «կեաւուր»ը իր բնակավայրէն վտարող տեղացին ըլլայ: Հայեր իրենց ստացուածքը չափազանց չնչին գիներով ծախեցին: Երկու ամսուայ ընթացքին 600 հայեր պարտադրաբար Կ. Պոլիս գաղթեցին: «Իսթեան Քանունը»ին հռչակումով այս բռնագաղթը օրինականացուեցաւ: (19) 1915ին ալ նոյնը ըրած էր երիտթուրքերու կառավարութիւնը:

13 Յունիս 1939ին Ալեքսանդրէթը (Իսկենտերուն Iskenderoun) Թուրքիոյ կցուեցաւ եւ վերանուանուեցաւ Հաթայ (Hatay): Ալեքսանտրէթի ֆրանսական գրաւման շրջանին Կիլիկիայէն հոն հաստատուած 35,000 հայերուն պարտադրեցին 18 ամսուայ մէջ երկրէն հեռանալ: Նոյնը պատահեցաւ Մուսալերան հայութեան:

Այս բոլորը «ազգ-պետութիւն» կազմելու, փոքրամասնութիւններէն փրկուելու քաղաքականութեան հետեւանքն էին:

Երկրող Աշխարհամարտը, երկիրը եւ տնտեսական հրապարակը թրքացնելու նպատակով մշակուած ծրագիրը գործադրութեան դնելու առումով, օգնութեան հասաւ երկրին նախագահ Իթթիհատական Իսմէթ Ինէօնիւն, ինչպէս Առաջին Աշխարհամարտը օգնութեան հասած էր Իթթիհատական եռեակին:

Երկրող Աշխարհամարտի Պալքանեան Պատերազմի օրերուն Հանրապետական Ժողովրդական Կուսակցութեան ձուլումէն շատ քիչ քաղաքացիներ (CHP) խմբակին 30 Նոյեմբեր 1940ի նիստին, երեփոխան Քեազըմ Քարապէքիը՝ Հայաստանի վրայ յարձակող քեմալական բանակներուն հրամանատարը, ոչ-մահմետականներու նկատմամբ գոյութիւն ունեցող անվատահոլութեան մասին կը խօսի, որ կը ցոյցանէ քեմալական վերնախաւին մտածելակերպը. «Իսթանպուլի գրաւումը պէտք է նկատողութեան առնենք եւ ըստ այնմ կարգադրութիւններ կատարենք: Այսպիսի պարագայի մը հայերը, յոյները եւ հրեաները ի՞նչ պիտի ընեն:... Պատերազմական կացութիւն մը նկատի առնելով վնասակար տարրերը պէտք է Անատոլի փոխադրենք: Այս տարրերուն լքած տունները պէտք է Թուրքերուն տանք»: (20)

Երբ գերմանական բանակը սովետական հողամասերու վրայ յառաջխաղացք արձանագրեց, Թուրք կառավարութիւնը, 1941ի Մայիսի, Կ. Պոլսոյ փոքրամասնութեան հայ, յոյն նաեւ հրեայ, 25-45 տարուայ 1894-1913 ծնունդ աչրերը, առանց կանխաւ լուր տալու, փողոցներու, գործատեղիներու, դպրոցներու մէջ ինքնութեան ստուգում կատարելով, 48 ժամուայ մէջ հաւաքեց: Փոքր Ասիոյ ոչ-մահմետական այրերն ալ հաւաքուեցան: Յառաջիկային այս հաւաքումը կոչուեցաւ «Քսան Դասակարգի Զինուորագրում»: Հաւաքուածներուն մէջ երկու, նոյնիսկ երեք անգամ զինուորագրուած, զինուորական ծառայութեան հազիւ արձակուած անձեր ալ կային: Անոնց զինուորական համագրեւտ եւ զէնք չտրուեցաւ: Փոխան համագրեւտի անոնց տրուեցաւ 1939-ի Երզնկայի (էրզինճան) երկրաշարժէն ետք Յունաստանէն որպէս օգնութիւն ղրկուած աղբահաւաքի հագուստները: Զինուոր նկատուելով հան-

դերձ, փոխանակ անոնցմով զինամարզութեան ջոկատներ կազմելու, ընհանրապէս հայերով կազմուեցաւ «ամէլէ թապուրլարը»՝ ameletaburlari - բանուորական գումարտակներ): Յոյները եւ հրեաները բանակի մէջ երկրորդական գործերու մէջ աշխատուեցան: Բանուորական գումարտակները երկրին խորերը փապուղի բանալու (Զոնկուլտաք) քար կոտրելու, ճամբայ շինելու (Աֆիոն, Քարապիւք, Գոնիա, Քիւթահիա...) ղրկուեցան: Յուրա կլիմայի տակ ենթարկուեցան տաժանալի աշխատանքի: Իրենց հրամանատարները յաճախ «Իսթանպուլը եւ ձեր ընտանիքները անգամ մը եւս պիտի չտեսնէք» ըսին: (21) Տարածաշրջաններու համաձայն, անոնց բնաջնջման համար պետական որոշում կար: (22) Հաւաքումի նպատակը շատ յստակ էր. աճելու, բազմանալու եւ տնտեսապէս արդիւնաւոր տարիքի մէջ զանուորները «չգոքացնել»: Անոնք, որոնք այդ անհանդուրժելի չարչարանքներուն չկրցին տոկալ, մեռան: Գերմանացիներուն Ստալինի րատի առջեւ կրած պարտութիւնը (18 Նոյեմբեր 1942) 20 դասակարգը ստոյգ մահէ ազատեց: Զախողցաւ Իսթիք Ինէօնիւի փոքրամասնութիւններու այր մարդիկը «չգոքացնել»ու ծրագիրը: Անոնք 27 Յունիս 1942ին ազատ արձակուեցան:

1942ին ազգայնամուլ ու ցեղապաշտ շարժումը սաստկացաւ: Հակահրէական հոսանքը դարձեալ չափազանց զգալի դարձաւ: Գերմանական գրաւման տակ գտնուող

Ռումանիայէն փախած 769 հրեաներ, "Struma" անուն նաւով, 1941ի Դեկտեմբեր 15ին Կ. Պոլիս հասան: Ռուզեցին Թուրքիա ապաստանիլ: Վարչապետ Ռեֆիք Սալտամ, նաւը երկու ամիս սպասցնելէ ետք, 24 Փետրուարի 1942ին մերժեց անոնց խնդրանքը ու նաւուն հրամայուեցաւ Ռումանիա վերադառնալ: Գերմանական ընդժողեաներ նաւ Սեւ Մովու մէջ ընկղմեցին: Միայն մէկ հոգի ազատեցաւ: Վարչապետը «Թուրքիա ուրիշներու համար անբաղձալի նկատուած անձերուն բնակավայր չի կրնար ըլլալ» ըսաւ: (23) Նոյն վարչապետին հրամանով, 4 Մայիս 1942ին, «Անատոլու Աժանս» (թրքական լրատուական գործակցութիւն) աշխատող 26 հրեայ գործէն արձակուեցան: (24) Մի քանի ամիս ետք, հակառակ լեզուի ազատութիւնը երաշխաւորող Լօզանի Դաշնագրի 38րդ յօդուածին, որպէս մշակուած ծրագրի գործադրութիւն, երեսփոխան մը Ազգային Ժողովի ամպիոնէն «... մաս մը քաղաքացիներու հասարակած վայրերու մէջ խօսած լեզուն թրքերէն չէ: Ով քաղաքացի, եթէ թրքահայատակ ես, թրքական լեզուի յարգանք ցոյց տուր: Դիմացդ գտնուող թուրքին զգացումները մի վիրաւորէր» պողոպոց: Յեղապաշտներ, ազգայնամուլներ, փանթուրանիստներ փոքրամասնութիւններու թաղերուն մէջ «քաղաքացի թրքերէն խօսէ» բացազանչութիւններով թաղեցին սարսափի մատնեցին, նոյնիսկ ֆիզիքապէս ալ անհանգստացուցին:

(Շարունակելի 2)

- 13. «Թիւրքիյէ Էֆնունիսիմիմ Թարիիի 1900-1960» «Թուրքիոյ Տնտեսութեան Պատմութիւնը 1900-1960», Թեֆիք չաւար, 2003, էջ 146
- 14. «Հաթըրլըբորում - Թուրքիյէտէ Կայրըմիւսլիմ Հայաթարը» (Կը Յիշեմ - Թուրքիոյ Մէջ Ոչ-մահմետական Կեանքեր), Եահեսա Քոչոլլու, Իսթանպուլ, 2003, էջ 166:
- 15. Նոյն, էջ 162, 163, 164
- 16.. «6-7 էլիլի Օլայար» (6-7 Սեպտեմբերի Դեպքեր), Տիլէֆ Կիւլվէն (*), Իսթանպուլ Թարիի Վաֆրֆը, 2005, էջ 100
- 17. Նոյն, էջ 99
- 18. Նոյն, էջ 103, 104, 105
- 19. Նոյն, էջ 105
- 20. Նոյն, էջ 107
- 21. Նոյն, էջ 108
- 22. «Հաթըրլըբորում...», էջ 40
- 23. Նոյն, էջ 162, նաեւ «Վարլըֆ Վերկիսի» (Ունեւորութեան Տուրֆ), Ռուվան Աֆար, Իսթանպուլ, 1992, էջ 84
- 24. «Վարլըֆ Վերկիսի», էջ 83

ՎՐԻՊԱԿ

Շաբաթաթերթիս, Մայիս 27, 2006 համարի էջ 15ի մէջ, ողբացեալ Տօքթ. Անահիտ Պէրպէրեան-Պազարեանի լիշատակին նուիրուած յօդուածին մէջ Այտա Պազարեան եւ Արտա Պէրպէրեան անունները կարգալ Արտա Պազարեան: Այս առիթով կը դիմենք մեր սիրելի յօդուածագրի՝ Արտա Պազարեանի ներողամտութեան:

Շրջապատոյտ Դէպի

LAS VEGAS

2 Օր - Յունիս 17-18, 2006

Մեկնում Շաբաթ առաւօտեան ժամը 6:30-ին, վեռադարձ Կիրակի երեկոյեան ժամը 8:00-ին

Մանրամասնութիւններու համար հեռաձայնել՝
(626) 755-4773 կամ (626) 429-8366 թիւերուն:

ՇՆՈՐԱԴՐՈՒՄ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ մեր հաւատաւոր ընկերներէն Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Մարալ Թաւուքճեաններու ղուտոր Ալիս Թաւուքճեանը յաջողութեամբ անցուցած է Քալիֆորնիոյ Bar Examը եւ պաշտօնի կոչուած որպէս public defender: Ալիսը եղած է Հ.Մ.Մ.ի արեւուշ, ինչպէս նաեւ «Կայծ» Երիտ. Միութեան Ժրջան անդամներէն: Ան իր համալսարանական շրջանը աւարտած է UC Irvine-էն ու ապա իրաւաբանական տիրոջ ստացած Loyola համալսարանէն:

Չողութիւններ:

Այս առթիւ մեր սրտազին շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք երիտասարդ իրաւաբանուհիին մաղթելով նորանոր յա-

ՇՆՈՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ուրախութեամբ իմացանք որ Հարաւային Գալիֆորնիոյ Dominguez Hills համալսարանի սանուհիներէն եւ «Մասիս» շաբաթաթերթի հարազատներէն, Տիկ. Վարդուհի Գազանճեան, յաջողապէս տիրացած է Մագիստրոս վկայականին, Ուսումնական եւ Խորհրդատուութեան մասնագիտութեան մէջ, Հինգշաբթի, Մայիս 18, 2006ին:

Այս ուրախ առիթով, «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը եւ անձնակազմը ջերմօրէն կը շնորհաւորեն զինք եւ իր ընտանեկան բոլոր պարագաները, մասնաւորաբար իր կողակիցը՝ Թերթիս պատասխանատու խմբագիր՝ Ընկ. Տօքթ. Արշակ Գազանճեանը, մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ եւ ամենայն բարիք:

ԴՈՒ ԻՍ ԶՔՆԱՂ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ Մ.ԻՆ ԱՐՄԵՆՈՒՐԻ ԲՈՅԱՄԵԱՆ

Յետադարձ հայեացքս երբ տանում է ինձ
Դէպի անցեալը հեռաւոր,
Վերյիշում եմ ես միշտ սիրով
Անմեղ ժիծաղոյ մեզ գերող:

Դու իմ չքնաղ աստուածածին
Դու իմ փայլող արեգակ,
Դեմքդ նուրբ է տիրամօր պէս
Մաքուր, ուղիղ եւ շիտակ:

Մի անսովոր ջերմութեամբ լի պարուրուած է քո հոգին,
Ժպտում ես միշտ մարդկանց դէմքին
Խօսում հանգիստ, յարգալից:

Կարծես Աստուած շնայել է
Շնորհները իր առատ,
Չի խնայել նա քեզ համար
Գեղեցիկը բնութեան:

Այսօր ինքդ մայր ես դարձել
Զգացնումքներով քո բարի,
Նուիրուած ես եւ հոգատար
Չափից-չափից աւելի:

Ես որպէս մայր աղօթում եմ
Ոտքդ չդաշի քարի,
Եւ ողջ կեանքդ ապրես այնպէս
Ինչպէս ինքդ կ'ուզէիր:

Իսկ իմ աշնան այս օրերին
Գլխիս մաղուած արծաթով,
Ցանկանում եմ միշտ քեզ տեսնել
Ուրախ, հանգիստ եւ առողջ:

ԱՆՏԱ՛ՈՐ, ՊՐՆ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Շարունակուած էջ 5-էն

Թեան, պիտի չգործադրէինք եղբայրասպան ահաբեկումներ եւ պիտի չունենայինք ահաւոր Հոկտեմբեր 27:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ըլլայինք անտառի վիճակով, ապա քաղաքական եւ տնտեսական շահերու համար պիտի չպառակտէինք Հայաստանեայց եկեղեցին եւ զանազան շրջաններու մէջ, ներառեալ Գալիֆորնիա, գոյգ-գոյգ աւաջնորդներով իսպառուակ վիճակ պիտի չի ստեղծէինք:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտառի վիճակով, ապա տարուան ընթացքին երկու տարբեր առիթներով (Մայիս եւ Սեպտեմբեր) Հայաստանի անկախութիւնը չենք նշեր, շուարումի մատնելով օտարը:

Եթէ մենք իսկապէս մտահոգ ենք անտառի վիճակով, ապա Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը կը վերածէինք աշխարհասփիւռ մեր ուժերը համատեղելու լաւագոյն կառուցի մը եւ ոչ թէ զայն պոչքոթելով եւ կամ օգտագործելով անոր ազդեցութիւնը կը տկարացնէինք:

Պրն. Գասպարեան, եթէ մեր մօտ «բացակայ ըլլար դէպքերն ու երեւոյթները իրենց պատմական պարունակին մէջ տեսնելու եւ վերլուծելու կարողութիւնը», մենք այս սողերը գրելու ասիպողութիւնը պիտի չի զգայինք: Վերեւի երեւոյթներու առթած ցաւն է, որ մեզ կը ստիպէ բանալու մեր սիրտը: Թէ դուք ինչպէ՞ս կ'ընկալէք մեր ցաւատանջ արտայայտութիւնները, այդ մէկը ձեր գիտնալիքն է ու ձեր մենաշնորհը:

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԹԵՅԱՅԱԿԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

մայրերը բնութիւնից բարձր էկաներ են, հրեշտակներ են:», եւ շարունակելով իր խօսքը հետեւեալ խորհրդածութիւնը արտայայտեց. «Կանայք երբ կը մայրանան, այդ վայրկեանէն իսկ աւելիով կը հասկնան մայր ըլլալու իւրապատուկ եւ հրաշալի իմաստը եւ կ'անդրադառնան որ կը սկսին նմանիլ իրենց մայրերուն, կրկնելով իրենց մօրմէն տեսածներն ու ըրածները եւ այդ ձեւով ալ կը սատարեն իրենց մայրերուն անմահացման գործընթացին»: Ապա, եկեղեցուց հովիւ՝ Արժ. Տ. Զաւէն Աւ. Քհնյ. Արքուճանեանի օրհնութենէն ետք ներկաները ճաշկեցին ծնողա-ուսուցչական մարմնին կողմէ հրամցուած նախաճաշը: Հաճելի տեսարան մը կը պարզէր սրահը, ուր իւրաքանչիւր հիւրընկալ սեղանապետուհին իր ճաշակով յարգարած էր իր սեղանը, սրահի «նտալով գունագեղ գեղանկարի մը տպաւորութիւնը:

Այս ձեռնարկին հանդիսութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին դպրոցիս նորակազմ հայկական պարախումբը եւ ներկաներուն հրամցուցին երկու պար ու ճոխացուցին սոյն ձեռնարկը, անսահման ուրախութիւն պատճառելով ներկայ եղող մայրերուն, որոնք հիացմունքով դիտեցին իրենց գաւակներուն իւրացուցած նուրբ եւ ճկուն շարժումները:

ըր, որ կարելի է ըսել Մայրերուն Օրուան առթիւ իրենց նուիրուած նուէրներուն մէջէն լաւագոյն նուէրը եղաւ: Հոր տեղին է նշել, որ հայկական վարժարանին նպատակը հայեցի դաստիարակութիւն ջանքելն է անշուշտ եւ այդ ծիրէն ներս հայ մշակոյթը մեր յառաջիկայ սերունդին մօտ վառ պահելու անհրաժեշտութեան գիտակցութիւնը զգալով էր, որ տնօրէնութիւնս այս տարեշրջանին նախաձեռնեց արտադասարանային հայկական պարախումբի մը կազմութեան աշխատանքին եւ պարուսոյց Պրն. Լեւոն Գասպարեանի վստահեցաւ այդ աշխատանքը, որ շատ կարճ ժամանակի ընթացքին կըրցաւ աշակերտներուն սիրցնել տալ հայկական պարեղանակներն ու պարերը: Ապա, ներկաներուն համար հաճելի էր դիտել ու ունկնդրել մենախօս Լուի Թաթուլեանը, որ ներկաներուն ներկայացուց Հայ Տիպար Տանտիկինը, ուր սրամտօրէն եւ թեթեւ հոգիով ներկայացուց կարգ մը կիններուն ունեցած միջանկ յոռի սովորութիւնները:

Վարձքը կատար բոլոր անոնց որոնք նպաստեցին սոյն ձեռնարկին յաջողութեան: Յոյսով ենք, որ սոյն ձեռնարկը հաճելի սովորութեան մը կը վերածուի Մտողա-ուսուցչական կազմի աշխատանքներուն ծիրէն ներս:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ

ԵՐԿՆԱԿԱՍԱՐՈՒՄ ՆՈՐ ԱՍՏՂ

Շարունակուած էջ 16-էն

որոշ ժամանակ յետոյ Վահէն, իր ձայնային տուեալներով կը ներկայացուի բոլորովին նոր որակով:

Համերգի կայացմանը մեծապէս նպաստեց տաղանդաւոր դաշնակարուհի Գայանէ Աւագեանը, որը իր պրոֆեսիոնալ նուագակցութեամբ անթերի եւ ներդաշնակ տարաւ ողջ համերգը:

Ես այն երջանիկներից եմ, որ Մեկինէին ճանաչում եմ շուրջ 10 տարի Հայկական Ֆուտբոլի լեգենդ Սարգիս Հալիւեանի հետ հանդիպմանը եւ հրաւիրուած էր, որպէս բ. համաշխարհային պատերազմի վեթերան ընդմիջմանը, փոքրիկ երգչուհին - Մեկինէն, իր հօրը Համլետին ինդրեց «այ են պապիի հետ ուզում են նկարուել», - ես հպարտ եմ, որ ճանաչում են այս հրաշք աղջնակին, յոյսով եմ, քիչ ժամանակ անց, նրանով հպարտանալու են աշխարհի երաժշտասէրները եւ հայ

ժողովուրդը: Կանաչ ճանապարհ սիրելի էլ-լադա Չախոյեանին իր բոլոր հայանպաստ նախաձեռնումներում: Թող կատարուեն նրա իր ձեռքը:

Ազգային բարերարներին շատ եկամուտ եւ շուքորէն հովանաւորեն ազգային արժէքները:

Երկար, առողջ եւ անտրտուն լեանք Մեկինէի յարգարժան ծնողներին՝ Տիկին Արաքսիային եւ Պրն. Համլետին, թող նրանց ջանքերը Մեկինէի նկատմամբ նրանց սէրն ու գուրգուրանքը օգնեն ու լիցքաւորեն նրան, մեր սպասումները գերազանցելու նպատակին:

Թող Մեկինէի դժուարին, քարքարուտ ճանապարհը լցուի բնութեան բազում գոյնների անուշահոտ ծաղիկներով, իսկ ամենափրկիչ հրեշտակները մշտապէս թեւածեն նրա գլխովերեւում, նրան օգնելու բոլոր դժուարութիւնները յաղթահարելու, եւ նրա անզուգական, անուշ ձայնը աշխարհով մէկ տարածելու առաքելութեամբ:

ՄԱՍԻՍ

ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՎԱՆՔԻՍ ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍՐԲՈՒՇԻ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆԻՆ

Խոր ցաւով կը գուժենք մահը 95-ամեայ Տիրամայր Սրբուհի Արզումանեանի, որ պատահեցաւ 17 Մայիս 2006ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, Չէրի Հիւ, Նիւ ձըրզի մէջ:

(1911-2006)

Ողբացեալը եղաւ տիպար մայրը իր վեց զաւակներուն՝ Մաքրուհի (Արթինեան), Յակոբ, Դանիէլ (Տէր Զաւէն), Տօքթ. Յարութիւն, էլիզապէթ (Մագմանեան) եւ Մարօ (Փաթթուկեան): Իր կեանքը եղաւ ամբողջական նուիրում մը իր ամուսնին՝ Եղիայի (մահացած 1981ին Ֆիլատելֆիայի մէջ), իր զաւակներուն, իր ազգականներուն ու բարեկամներու լայն շրջանակին եւ իր եկեղեցիին ու համայնքին, Գահիրէէն մինչեւ Ֆիլատելֆիա եւ Ֆլորիտա: Իր երկար կեանքի ընթացքին ու մինչեւ իր մահէն չորս ամիսներ առաջ, ան իր հոգածութեան եւ գուրգուրանքին առարկան դարձուց նաեւ իր 17 թոռներն ու 25 թոռան զաւակները, որոնք եղան Աստուծոյ օրհնութիւնը եւ երջանկութեան աղբիւրը իր անձնուէր կեանքին: Շնորհիւ իր բարեհամբոյր բնաւորութեան, ծառայասիրութեան, չարքաշուութեան ու ձեռներէցութեան, ան հասաւ բոլորին, անանձնական նուիրումով տուաւ իր կարելին, առանց որեւէ ակնկալութեան եւ սիրուեցաւ ու յարգուեցաւ բոլոր անոնց կողմէ, որոնք ճանչցան զինք եւ որոնց կեանքը քիչ մը աւելի ազնուացաւ իր մաքուր սիրտով եւ հոգիով:

Տան կարգի եւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնները կատարուեցան Ուրբաթ, 19 Մայիսին, Ֆիլատելֆիայի Ս. Երրորդութիւն Հայց Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ, նախագահութեամբ Տ. Եղիշէ Արք. Կիզիրեանի եւ մասնակցութեամբ Տ. Հայկազուն Մ. Վրդ. Նաճարեանի, Դոկտ. Զ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեանի (Փաստօրինայէն), Տ. Գառնիկ Ա. Քհնյ. Հալաճեանի (Նիւ ձըրզիէն), Տ. Բարի Քհնյ. Մէթճեանի, եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Տ. Թադէոս Քհնյ. Ապտալեանի եւ Հայ Կաթողիկէ համայնքի հոգեւոր հովիւ Տ. Թադէոս Քհնյ. Ապտալեանի կողմէ, ուր կ'ըսուէր, «Հանգուցեալ Տիրամայր Արզումանեան եղած է տիպար ամուսին եւ մայր: Տան մէջ հայեցի ընտանեկան դաստիարակութիւն ջամբած է իր բոլոր զաւակներուն, որոնցմէ երկուքը մեզի ծանօթ են՝ Տ. Զաւէն Ա. Քհնյ. եւ Տօքթ. Յարութիւն Արզումանեանները, եւ բոլորին մէջ հիմը դրած է Աստուծոյ հանդէպ վախի եւ իրենց ժողովուրդին ու հայրենիքին նկատմամբ: Արեւմտեան թեմի Առաջնորդ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի կողմէ ստացուած նամակին մէջ կը նշուէր, «Հանգուցեալը եղած է գթաւատ եւ բարեսէր հաւատացեալ մը միշտ պատրաստ ուրիշներուն օգնելու եւ մխիթարելու: Իր առաքինի վարքով սիրած է իր հարազատները, բարեկամներն ու դրացիները, փոխադարձաբար վայելելով նաեւ անոնց սէրն ու յարգանքը»: Գանատահայոց Առաջնորդ Տ. Բագրատ Եպս. Գալստանեան իր ցաւակցութիւնները յայտնած էր հեռագրային հաղորդակցութեամբ Տ. Զաւէն եւ Տօքթ. Յարութիւն Արզումանեաններու: Կարգացուեցաւ նաեւ ցաւակցական գրութիւն մը ուղարկուած Փաստօրինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Միակն խորհուրդին կողմէ, ուր կ'ըսուէր. «Տիրամայրը ճանչցած ենք որպէս ընտանիքին նուիրուած անձ, Չերմ հոգիով, համբերատարութեամբ եւ հաստատ կամքով: Մեզի համար իր աշխատասիրութիւնն ու տաղանդը յայտնի դարձաւ նոյնիսկ վերջերս, նախքան հիւանդանալը, մեզի նուիրած նորակառուց եկեղեցւոյ համար իր ձեռքով աշխատած գեղեցիկ Ս. Խորանի ծածկոցները, որոնք անգին յիշատակներ պիտի մնան եւ զարդարեն մեր եկեղեցին»: Տ. Եղիշէ Սրբազան եւ Տ. Գառնիկ քահանայ, երկուքն ալ ողբացեալին մօտէն ծանօթ, իրենց դամբանականներով դրուատեցին Տիրամայր Արզումանեանի անբասիր նկարագիրը, օրինակելի մօր եւ աստուածավախ հաւատացեալի տիպարը: Ողբացեալին զաւակը՝ Տ. Զաւէն Ա. Քահանան իր զգացումները շնորհակալութիւնները յայտնեց Սրբազան Հօր եւ մասնակցի հոգեւորականներուն, ինչպէս նաեւ Տիրամօր հիւանդութեան ընթացքին բոլոր օգնողներուն, ու եզրակացուց ըսելով թէ, որքան ալ տխուր է սիրելիի մը մահը, սակայն նոյն ժամանակ, այս օրը կեանքի տօնախմբութիւն մըն է, որովհետեւ լիովին ու մաքուր ապրուած եւ կեանք տուող կեանքի մը հաշուեյարդարն է որ կը կատարենք եւ կը մխիթարուինք անով:

Ողբացեալ Տիրամօր մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆիլատելֆիայի Արլինկթըն գերեզմանատան մէջ, իր կողակցին շիրիմին կից:

Հոգեճաշի ընթացքին, հոգեւոր հովիւ Տ. Թադէոս քահանայի խօսքերէն ետք տիկին Եսթէր Կարապետեան կարգաց սրտազեղ ուղերձ մը եւ ապա կարգացուեցաւ ողբացեալին թոռան՝ Տօքթ. Երուանդ Արզումանեանի ուղարկած ցաւակցութեան յուղիչ գրութիւնը:

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ
ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍՐԲՈՒՇԻ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս»ի խմբագրութիւնն ու աշխատակազմը իր խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Արթ. Դոկտ. Տ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեանին, երէցկիւն ձոյսին եւ Արզումանեան ընտանիքի բոլոր անդամներուն:

Չեր Ծանուցումները վստահեցէք «Մասիս» շաբաթաթերթին

ՎԱՐՊԵՏ ՌԱՅԻ ՇՐՋԱՊԱՏԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

- Ես իմ:
- Լինում էլ չուշարձան են պղծել, դա՞րդ անենք:
- Ի՞նչ կարանք, որ անենք: Մենք՝ ըստեղ, իրանք գլորուսի են կողմը, առաջ ուրիշ էր: Փռչտայիւր, կը լսուէր: Հմի դարը փոխուած ա, զէնքն էլ հետը:
- Էս էլ թէն ու մէյը, - բանաստեղծը վերադարձաւ:
- Տղերք, հըլը մի հատ ընձի լսէք: Արա, աշխարհը հմի խառն ա, - միջամուխ է լինում վարպետ Ռաֆը, - Իրանը ատոմ ա շինում, ճի՞շտ ա: Հայաստանը պարտքերի մէջ ա: Ատրպէյճանը հաչում ա, պատերազմից ա խօսում: Ո՞ր մէկն ասեմ, արա, ախպեր, հմի ճիշտը չի անցնում: Ձեր արեւը, ըտենց ա:
- Էդ ո՞ր ճիշտը չի անցնում, տղաներ, - բանաստեղծը թափ է առնում, չէք չափում, անցուդարձը շատ կարեւոր է, քրդական հարց կայ:
- Յեղասպանութեան ճանաչման հարց կայ:
- Մեր խելքի բանը չի: Քաղաքականութիւնը ծանր բեռ ա, մեր քաշի համեմատ չի: Այ, օրինակ ես: Սովետի չեմպիոնատում չորրորդ տեղն եմ բռնել, իսկ որ հայ եմ, առաջ չտարան, մնացի ստուերում: Բա ո՞նց, հմի էլ նոյնն ա: Լաւ է, ձեռներս կարենք, նստենք վրայն, ձեն չհանենք: Գիրք գրէք, գիրք, փիթըր Պալաքեանը տեսա՞ք: Տիգրիսն էլ վառեց, Եփրատն էլ: Տօ սաղ միջագետքն էլ օր վառի, իրաւունքը կայ, ինքը կարայ, ես ու դու չենք կարայ: Էսի պարզ հաշիւ ա, էրեխու թուաբանութիւն ա:
- Կեցի, ծօ, - ֆիզիկոսն է միջամտում, - սպասէ, քիչ խօսի, դու մէ բան հաշուի չես առնի, օր մենք դրսում ենք շատ, ներսում ենք քիչ:
- Տղաներ, բարի գիշեր:
- Էս ո՞ւր:
- Ներս:
- Տուն ա էթում, լողանալու վախտն է, մեր ախպերը ժամանակ չունի:
- Մէկ է, վաղը գալու է: Ի՞նչ էիր ասում, վարպետ Ռաֆ:
- Մարդ պտի գլուխ ունենայ, որ յետոյ կարողանայ գովի: Մարդս պտի առողջ ըլնի, կարողանայ իրաւուն ու վատը ջոկի, որ ասե՛ս՝ հալալ ա, արա, արժէ, մեղայ գալուց հետո ա: Համ էլ մեղք, որ մարդը մեծատառով չի:
- Լաւ ծիծաղը լաւ հարեւանից լաւ ա:
- Այո, երբ որ հարեւանդ չայնիդ ա: Լաւ ա, բա ի՞նչ ա: Լեզուն չգիտես, շփում չունիս, մենակ հայ ես ասում, անցնում: Ինքն էլ՝ քեզ ա հայ ասում: Էստեղի սուրբ օրէնքն ա, մեռնեմ էդ օրէնքին: Ականջներդ օղ արէք: Հայի բախտը բերելու ա, հօրս արեւ: Արա, քացախով պտի գլուխը լուանա, եթէ քոր ա գալիս:
- Եթէ քոր չի գալի՞ս:
- Լաւ, էլի: Պտի հակառակորդիդ մէջքը քսես խալուն, օր պարտուի:
- Թեման փոխէք, - լուսանկարիչի համեստութիւնը հատաւ, - մարգաշխարհի անուանի հայերի մասին գիրք է լոյս տեսել: Քոչարեանն էլ կայ մէջը:
- Հա՞, անկնկալը որսում եմ ես, - շնորհաւորում ենք, վարպետ Ռաֆ, թող բազուկը չձայլուի:
- Ձեռդ չցաւայ, բաբամ:
- Քեզ մեղալ է հասնում, էլ էլ մեր արքայական հնգամարտիկ վարասդատ թագաւորի անունով, որ

մէկից 17 թշնամի էր նետահարում, թռչում 22 կանգուն, առիւծի բերան պատում...

- Ըմբիշը մինչեւ չհամոզուի, չի կպնի: Իրա քաշի հետ էլ միշտ ետա կէթա, եթէ վստահ նոյնիսկ չըլնի: Ապէ, էդ խի՞ յա ձէնդ խզուած, հարբուլ խօ չե՞ս:

- Եմ, բայց թռչնակրիպ չէ, մի վախենայ:

- Արա, ես օր կը պայ, շուտ չեմ լաւանայ, էթամ ձեռներս լուամ: - Գնում է իր առողջութեան մասին խիստ մտահոգուած՝ նախկին մարզին ու մեր օրերու մարզիչը, անգամ վարագրատ թագաւորի անունը նրան չփկրկեց գոլշանալուց: Նրա շրջապատում բոլորն են կատակասէր: Նա էլ: Բայց որ առողջութեան մասին հոգին իրենը չի, դա հաստատ է: Երեւի տարիքից է: Երեւի կարիքից: Ի՞նչ իմանաս, մինչեւ հաստատ չիմանաս: Մուհամէդ Ալին էլ ժամանակին պոպոկ էր կոտորում: Հիմա կայծաւելի է նման, մի գլուխ դողցնում է: Կարեւորը շատ չդողայն է: Մնացածը մարդու կենցաղաբարութեան գործընթացն է, որը բարեխղճութեան պարագային՝ կը տայ ցանկալի արդիւնք:

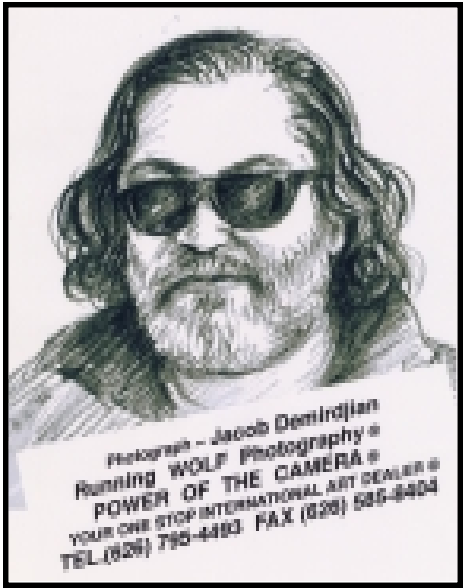
- Վերջին լուրերը պրծան, - գնալու ակնարկով խաղաթուղթը բացեց լուսանկարիչը: Ես որ իրօք գնացի: Ով մնում է, ձեզ բարի գիշեր:

- Արի տանեմ, մեքենայով եմ, - ասում է վարպետ Ռաֆը, - չե՞ս լսում:

- Միայն իրեն ես տանելու, ընկեր Քոչարեան: - Բա Սեօրժը, վարչապետը, խորհրդատու՞ն...

Կատակի կծիկը գլորելով դուրս ենք գալիս սրճարան-գրախանութից: Տարբեր կողմերի վրայ ենք բաժանուած: Հայեր ենք, չե՞: Կուրծի առակն է: Ամէն հայ իր ճանապարհն ունի, Սամսոնի սունկ հաւաքելու նման, կ'ասէր Քրիստինեանը, քո ճամբէն բաց արա, որ սունկ յայտնաբերես, իմ ետեւից մի գայ, ուրիշի ճանապարհը չի տաքացնի: Գրականութեան, մարգաշխարհի, միւս բնագաւառներում էլ այդպէս է:

Մարգիչի ակնարկը չուշեց, որ ժամը տասն անց է: Այդօրուայ համար՝ այդքանը բաւական է: Յաջորդ երեկոյեան կը գանք նորանոր լուրերով, կարծիքներով, կատակներով: Հեռանալուց առաջ էլ միմեանց մաղթում ենք քաջառողջութիւն, բարի երազներ, անխոնջ անդորր, անսպառ հումոր ու յարգանք, պանդխտութեան զգեստում՝ հենց բոլորիս սունդարձի ուղեգործ վրայ, որը պիտի մի գեղեցիկ օր փոռուի Լոս Անճելըսից մինչեւ Երեւան ու վան: Բարի գիշեր՝ վաղուայ յուսալից ակնկալիքով: Բոլորիս բարի գիշեր, ինչու չէ, նաեւ բարի լոյս ու բարո օր՝ աշխարհի հայեր...

Photograph - Jacob Demirdjian
Running WOLF Photography
POWER OF THE CAMERA
YOUR ONE STOP INTERNATIONAL ART DEALER
TEL (828) 795-4400 FAX (828) 585-8404

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաշող Ապագայ:
Proud Past, Exciting Future.

Հ.Բ.Ը. Միութեան Հարաւային Գալիֆորնիոյ Շրջանակային
Յանձնաժողովը կը յայտարարէ հարիւրամեակի Կալա-
ճաշկերոյթ, տօնելու համար Հայկական Բարեգործական
Ընդհանուր Միութեան պանծալի տարեդարձը:

ՀԲԸՍ ԸԱՐԻԻՐԱՄԵԱԿԻ ԿԱԼԱ- ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ՆԱԽԱԳԱՅՐՈՒԹԵԱՄԲ՝ ՌԻՉԸՐՏ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԲԱՆԱԽՕՍ՝ ՊԵՐՃ ՍԵՂՐԱԿԵԱՆ

ՆԱԽԱԳԱՅ Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՆԴԻՍԱՎԱՐՆԵՐ՝

ԷՐԻՔ ԿԱՐՍԵԹԹԻ **ԹՈՐՈՍ ԵԹԵՆԵՔԵԱՆ**
ՆԱԽԱԳԱՅ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՆԻ ԲԱՐԱՅՈՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ Հ.Բ.Ը. ՀԱՐԱՄԱՅԻՆ ԳԱԼԻՖՈՐՆԻՅՑ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԻՍ 17, 2006

Universal Hilton Hotel Պանդոկին մէջ:
Յաւելեալ տեղեկութեանց համար հեռաձայնել ՀԲԸՍ-ի գրասենեակը՝
(626) 794-7942 կամ գրել՝ annette@agbuca.org

ԿԻՊՐՈՒՄ 100 Կ-ՊՇԵՂ